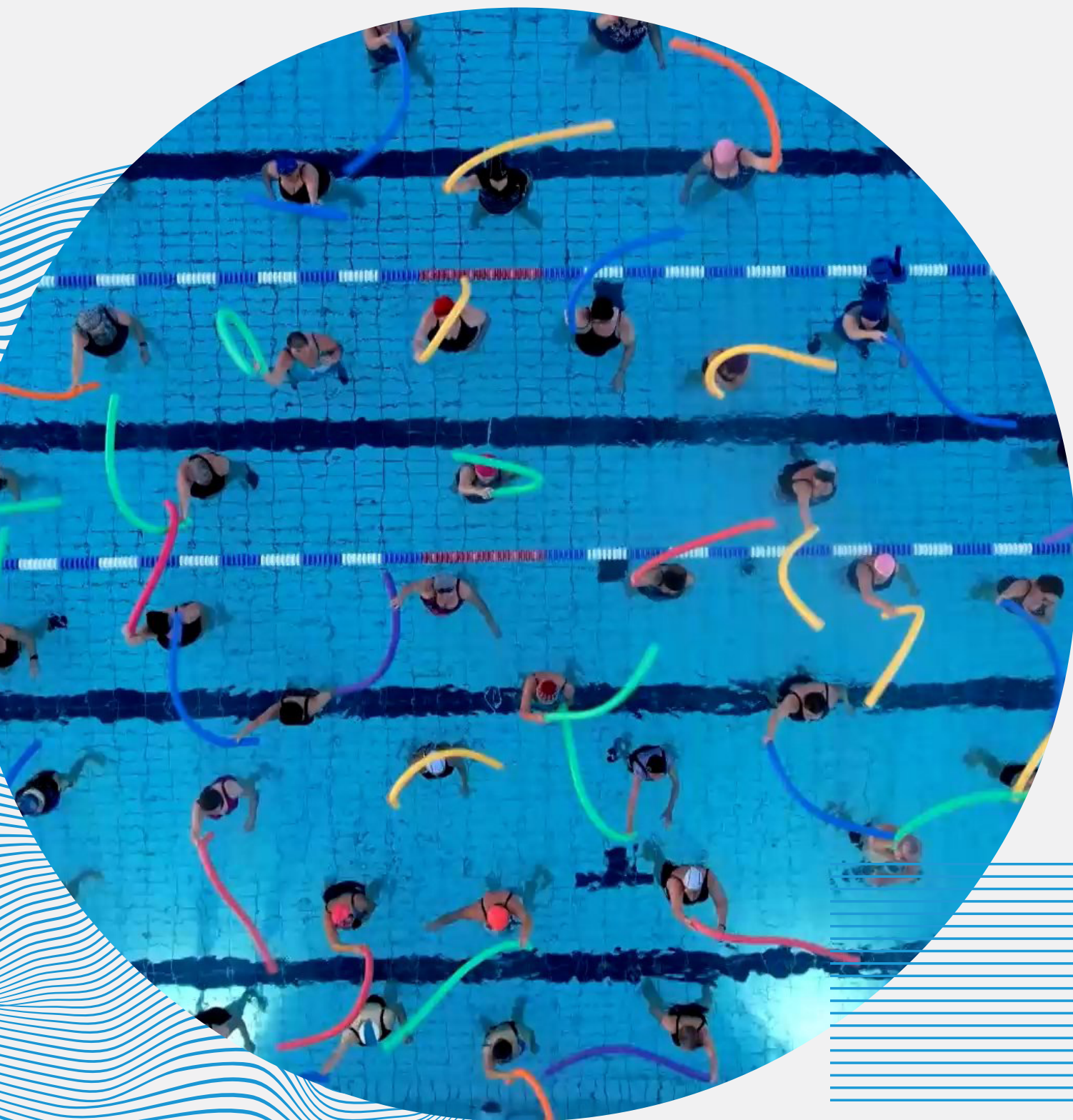




Efnisyfirlit

01 Ávarp forstjóra

03 Ávarp stjórnarformanns

05 Árið í hnotskurn

13 Loftslagsmál

14 U1 Losun gróðurhúsalofttegunda

16 U2 Losunarkræfni

18 U3 Orkunotkun

19 U4 Orkukræfni

21 U5 Samsetning orku

22 U8 Loftslagseftirlit stjórnar

23 U9 Loftslagseftirlit stjórnenda

24 U10 Mildun loftslagsáhættu

25 Rafvæðing samgangna

27 Rannsóknar- og þróunarverkefni á sviði loftslagsmála

28 Umhverfismál

29 Vatnsvernd og ábyrg vinnsla

30 U6 Vatnsnotkun

31 U7 Umhverfisstarfsemi

32 Endurheimt náttúrugæða í Elliðaárdal

34 Umhverfisumbætur við Andakílsárvirkjun

35 Landbætur á athafnasvæðum OR

37 Ábyrg umgengni og vinnsla úr lághitaauðlindum

39 Ábyrg umgengni og vinnsla úr háhitaauðlindum

42 Jarðhitagarður á Hellisheiði

44 Losun vegna fráveitu

46 Efnanotkun

47 Samfélag

51 F1 Launahlutfall forstjóra

52 F2 Launamunur kynja

54 F3 Starfsmannavelta

56 F4 Kynjajafnrétti

57 F5 Hlutfall tímabundinna starfskrafta

58 F6 Aðgerðir gegn mismunun

60 F7 Vinnuslysatiðni

62 F8 Hnattræn heilsa og öryggi

63 F9 Barna- og nauðungarvinna

64 F10 Mannréttindi

65 Miðlun þekkingar

67 Erindi til þjónustuvers

68 COVID - 19

70 Stjórnhættir

72 S1 Kynjahlutfall í stjórn

73 S2 Óhæði stjórnar

75 S3 Kaupaukar

76 S4 Kjarasamningar

77 S5 Siðareglur birgja

79 S6 Siðferði og aðgerðir gegn spillingu

80 S7 Persónuvernd

81 S8 Sjálfbæriskýrsla

82 S9 Starfsvenjur við upplýsingagjöf

83 S10 Endurskoðun ytri aðila

84 Fjárhagur

85 Tekjur, gjöld, EBITDA og EBIT

86 EBITDA framlegð

87 Vaxtaþekja

88 Nettó skuldir

89 Nettó skuldir / Handbært fé frá rekstri

90 Arðsemi fjármagns

91 Veltufjárhlutfall

92 Eiginfjárhlutfall

93 Sjóðstreymi

94 Lánshæfismat

95 Áhættustýring

97 Lán með ábyrgð eigenda

98 Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna

Viðaukar við skýrsluna eru einungis aðgengilegir í vefútgáfu hennar.

Ávarp forstjóra

Bjarni Bjarnason



Það er oft erfitt að átta sig á því hvenær bylting er orðin, hvenær hún stendur yfir og þá hvaða varanlegu breytingar muni sitja eftir að byltingu lokinni. Hér er fjallað um fjögur svið þar sem gagngerar breytingar standa yfir og við þurfum að átta okkur á hvert leiða; breytinguna á vinnustöðunum, sjálfvirkni í rekstri og þjónustu, orkuskipti og loftslagsmál.

Vinnustaðir eru að breytast hraðar en okkur óraði fyrir. Sú illa nauðsyn, sem kórónuveirufaraldurinn knúði okkur til, að fækka þeim mikið sem koma saman, hefur á lygilega skömmum tíma tvístrað vinnu um allan bæ, allt land og jafnvel allan heim, sérstaklega skrifstofuvinnunni. Hópar vinnufélaga sem áður hittust yfir kaffisopa að morgni dags hittast ekki mánuðum eða misserum saman. Mikilvægi vinnustaðarins í félagslegri tilveru okkar hefur með þessu minnkað en fjöldi kannana hefur sýnt að starfsfólks tekur góðan anda og sanngjarnan stjórnanda oftast fram yfir hærri laun. Við höfum fundið fyrir þessu hjá OR-samstæðunni. Tengsl fólks við vinnustaðinn og vinnufélagana hafa breyst. Faraldurinn hefur ef til vill líka breytt mati fólks á því hvað skipti mestu máli í lífinu sjálfu og hvaða sess vinnan eigi í sjálfsmynd fólks.

Fjórðungur starfsfólks með fjarvinnusamning

Á árinu 2021 gerðu fyrirtækin í OR-samstæðunni fjölda samninga við starfsfólk sem í fólst í senn heimild starfsmanns – sem eins má kalla skuldbindingu – til að vinna annarsstaðar en á hefðbundnum vinnustað tiltekinn dagafjölda í viku, á mánuði eða á árinu. Þá auglýstu fyrirtækin í samstæðunni í fyrsta skipti eftir fólki í störf án staðsetningar.

Tækni til að láta þetta verklag ganga upp hefur verið fyrir hendi árum saman. Það var veiruskömmin sem í raun knúði okkur til að nýta hana og nú mun reyna á okkur sjálf hvort við berum gæfu til að nýta okkur þessa tækni til farsældar eða hvort hún verður klafi á okkur. Afstaða til þessara breytinga er mjög einstaklingsbundin og að sama skapi mismunandi hvernig fólk sér vinnu sína fyrir sér að faraldurinum afstöðnum. Þar mun reyna á atvinnurekendur að leiða mótun breyttra vinnustaða þannig að breytingarnar, sem þegar eru orðnar og eiga enn eftir að verða, leiði til aukinnar farsældar og ánægju starfsfólks.

Störf leggjast af eða breytast

Tengdar þessari þróun, en þó annars eðlis, eru margvíslegar breytingar vegna aukinnar sjálfvirkni. Hún hefur breytt störfum og eytt störfum. Þannig sjáum við þessa dagana að störf álesara eru að leggjast af. Aukinn sjálfsálestur viðskiptavina Veitna hafði þegar fækkað talsvert í starfsgreininni. Útskipti eldri orkumæla, sem nú er hafin, munu færa álesara í hóp vatnsbera og annarra stétta sem breytt tækni gerði óþarfa.

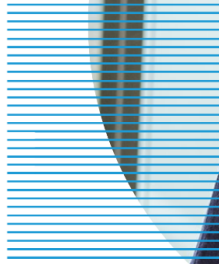
Mælaskiptin hafa ekki síður áhrif á störf þeirra sem stýra veitukerfunum. Aukin gögn um notkun viðskiptavina gefa kost á betri stýringu veitnanna, árangursríkari álagsstýringu og þar með betri nýtingu þeirrar orku sem við sækjum í íslenska náttúru. Gervigreind kemur þar við sögu, þegar tölvur læra skynsamlegustu viðbrögð við breytingum á notkun viðskiptavina eða bresti á innstreymi í veitukerfin. Þetta kallar á öðruvísi þekkingu starfsfólks sem mun hjálpa okkur að nýta enn betur þau náttúrugæði sem okkur er trúað fyrir og við vinnum orkuna úr.

Brunabílar á útleið

Árið 2021 voru í fyrsta skipti fleiri nýorkubílar skráðir á göturnar en brunabílar. Nýorkubílar er samheiti yfir tengjanlega rafbíla, vetnisrafbíla og metanbíla. Orkuveita Reykjavíkur hefur stutt þessa þróun með oddi og egg um árabil. Til marks um það er afgerandi forysta Orku náttúrunnar í uppbyggingu hleðslustöðva af ýmsu tagi fyrir rafbílaeigendur, vetnisframleiðsla sama fyrirtækis, styrkir OR og Veitna vegna uppbyggingar aðstöðu við fjölbýlishús, metanlögn Veitna úr Álfsnesi og áfram mætti telja. Ávinningurinn af þessari þróun er svo borðleggjandi og landsmenn margir svo jákvæðir fyrir honum að orkuskipti í samgöngum er þungamiðja markmiða íslenskra stjórnvalda í loftslagsmálum. Mikilvægi Carbfix í loftslagsmálunum verður heldur ekki ofmetið, hvort tveggja við að draga úr losun frá mengandi rekstri og nú einnig að sjúga koldíoxíð úr andrúmslofti til förgunar. Í því felst í raun að draga úr mengun sem þegar er orðin.

Viðspyrna og aðlögun

Þótt hér séu að opnast góð færi á smærra kolefnisspori þurfum við hvorttveggja að skapa okkur fleiri færi eigi loftslagsmarkmiðin að nást og að búa okkur undir atburði og þróun sem verða með þeim loftslagsbreytingum sem við erum þegar búin að valda. Rétt eins og með tækniþróunina, þá gengur sumum vel en öðrum miður að fást við breytingarnar, taka þátt í þeim eða leiða þær. Þessum mismun – fjölbreytileika okkar mannfólksins – verður að sýna skilning og virðingu um leið og við gætum að því grundvallarsjónarmiði sjálfbærrar tilvistar að börnunum okkar standi ekki síðri heimur til boða en okkur; að byltingarnar sem nú standa yfir éti ekki börnin sín.



Um þessar mundir er Eigendastefna Orkuveitu Reykjavíkur áratugargömul. Hún reyndist einkar heilladrjúg við endurreisn og endurmótun Orkuveitu Reykjavíkur og leiðarljós hennar hafa verið okkur stjórnarfólki traustur vegvísir þegar tekist er á við verkefni líðandi stundar.

Drög að Eigendastefnunni voru kynnt almenningi til umsagnar árið 2011 og um mitt ár 2012 var hún samþykkt af borgarstjórn Reykjavíkur, bæjarstjórn Akraness og sveitarstjórn Borgarbyggðar. Á öllum stöðum hlaut hún einróma samþykki enda hafði verið vandað vel til undirbúnings hennar og hlustað eftir mismunandi sjónarmiðum. Eins og eðlilegt er um fyrirtæki af stærð Orkuveitu Reykjavíkur og umsvif hennar og dótturfyrirtækjanna, sýnist oft á tíðum sitt hverjum í einsökum atriðum starfseminnar. Ágreiningur meðal eigenda fyrirtækisins um hlutverk þess og áherslur heyrir á hinn bóginn nánast sögunni til.

Leiðarljósið

Þetta er leiðarljós Eigendastefnunnar frá 2012:

Í starfsemi Orkuveitu Reykjavíkur skal áhersla lögð á virðingu gagnvart umhverfinu, ábyrga nýtingu auðlinda og ábyrga nýtingu fjármuna. Orkuveita Reykjavíkur kemur fram af heilindum og trausti og rækir samfélagslega ábyrgð í starfsemi sinni. Fyrirtækið ber hag samfélagsins fyrir brjósti og umgengst náttúruna, auðlindir og viðskiptavinum af virðingu. Eigendur vilja að litlið verði til fyrirtækisins sem trausts samstarfsaðila, sem eftirsóknarvert sé að starfa fyrir og með og að það gegni veigamiklu hlutverki í samfélaginu.

Í framhaldinu eru síðan skýrð hlutverk eigenda og lagðar línur um valdmörk og ábyrgð stjórnar fyrirtækisins með það að markmiði að tryggja lýðræðislega, gagnsæja, faglega og skilvirka stjórnun. Árlega er eigendum gefin formleg skýrsla um það hvernig stefnu þeirra er framfylgt.

Viðfangsefni stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur hafa breyst nokkuð frá því Eigendastefnan var samþykkt. Fyrstu ár hennar snerust mikið um að rétta við fjárhaginn eftir Hrunið en einnig að útfæra Eigendastefnuna með formlegum hætti. Eina endurskoðun stefnunnar var gerð þegar Orkuveitu Reykjavíkur var skipt upp að lagaboði árið 2014. Þá gengu í gildi ný lög um Orkuveitu Reykjavíkur og ýmis stjórnarháttákvæði upphaflegrar Eigendastefnu voru flutt yfir í sameignarsamning eigenda.

Tækifæri til samtals

Eigendastefna OR er ennþá – tíu árum eftir að hún var upphaflega samþykkt – eina eigendastefna orkufyrirtækis á Íslandi enda þótt slík fyrirtæki hér á landi séu nánast öll í opinberri eigu. Starfsemi orku- og veitufyrirtækja er í eðli sínu fastheldin, ekki síst af því að horfa þarf til verulega langs tíma í rannsóknum, fjárfestingum og rekstri en breytingar sem orðið hafa á ýmsu í umhverfi starfseminnar á síðasta áratug eru tilefni til skipulegs samtals um áherslur í starfseminni. Engir eru betur fallnir en eigendur fyrirtækisins til að endurspegla breytingu samfélagslegra viðhorfa til starfseminnar og þess hvernig til dæmis ný orkustefna fyrir Ísland, loftslagsmarkmið, áhersla á hringrásarhagkerfið og grænar fjárfestingar, snjallvæðing, sjálfvirknivæðing og breytingar á samkeppnismörkuðum ætti að endurspeglast hjá Orkuveitu Reykjavíkur. Tíu ára afmæli Eigendastefnu Orkuveitu Reykjavíkur, sumarið 2022, gæti verið kjörið tækifæri til að hefja slíkt samtal.

Sjálfbærni

Þegar horft er yfir árið 2021 í starfsemi samstæðu OR í gegnum sjóngler sjálfbærni, þá var árið farsælt í flestu. Fjárhagur styrktist og græn fjármögnun var treyst, einmitt í krafti þess að fjármálamarkaðurinn gefur rekstrinum góðar einkunnir með tilliti til sjálfbærni hans. Kolefnissporið minnkaði lítillega en grunnur var lagður að verulegu framlagi í baráttunni við loftslagsvána með því að Orka náttúrunnar og Carbfix fengu afar rausnarlegan Evrópustyrk til að stíga risaskref í aukinni kolefnisbindingu við jarðgufuvirkjanirnar. Önnur umhverfis- og auðlindamál voru í traustum farvegi, með framsýni að leiðarljósi, og vel var vakað yfir velferð starfsfólks á þeim miklu umbrotatímum sem kórónuveirufaraldurinn hefur borið með sér. Fyrirtækin í samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur eru því vel í stakk búin að hafa forystu um að horft verði til framtíðarinnar sem tækifæris til að efla lífsgæði án þess að ganga of nærri pólmörkum jarðar; að viðskiptavinir fyrirtækjanna viti af þeim sem bakhjarli í uppbyggingu lágkolefnahagkerfis framtíðarinnar.



OR leggur áherslu á fimm Heimsmarkmiðanna í allri starfsemi samstæðunnar.

Starf stjórnar 2021

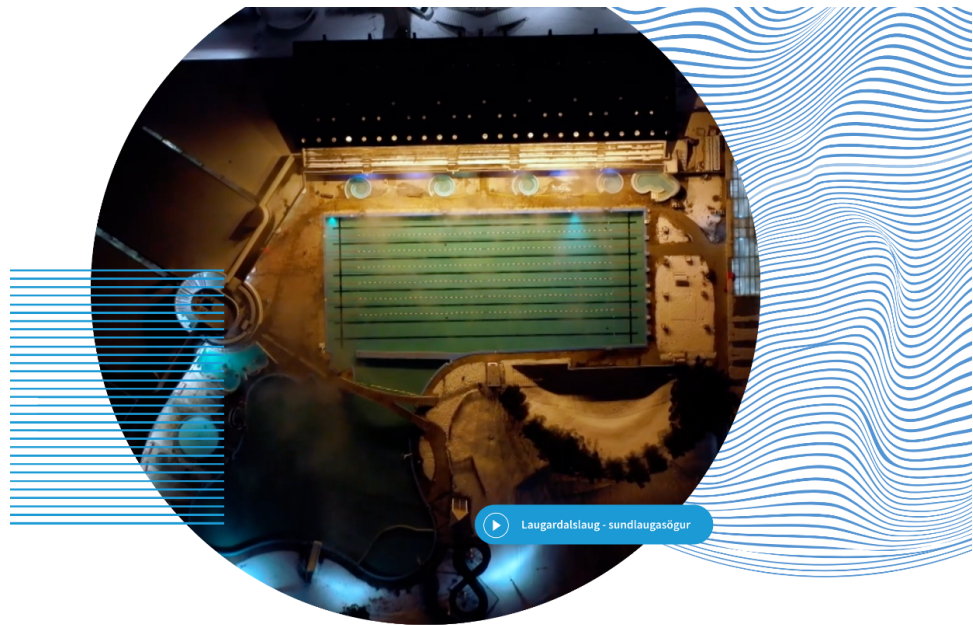
Á árinu 2021 hélt stjórn Orkuveitu Reykjavíkur 14 formlega fundi auk vinnudags í mars. Vegna faraldursins voru allir fundir blandaðir, það er að stjórnarfolk gat sótt fundi ef aðstæður þess eða í samfélaginu leyfðu, en annars tekið þátt um fjarfundabúnað. Sú nýbreytni var tekin upp að áheyrnarfulltrúi Starfsmannafélags Orkuveitu Reykjavíkur situr einnig fundi stjórnar, en áheyrnarfulltrúi þess var skipaður eftir að ósk kom fram um það á vinnustofu starfsfólks.

Formlegir eigendafundir OR á árinu voru þrír. Aðalfundur í apríl, eigendafundur um málefni Carbfix í ágúst og svo reglubundinn eigendafundur um fjármál í desember þar sem málefni Carbfix voru einnig til umræðu.

Heimsfaraldur kórónuveirunnar hafði mikil áhrif á samfélagið allt á árinu 2021 ekki síður en árið áður. Það reyndi á og tók víða í vegna faraldursins. Um leið og ég þakka samstarfsfólki í stjórn Orkuveitu Reykjavíkur fyrir samstarfið á árinu 2021 þakka ég sérstaklega starfsfólki og stjórnendum Orkuveitu Reykjavíkur, Veitna, Orku náttúrunnar, Ljósleiðarans og Carbfix fyrir úthaldið og eljuna við að halda uppi þjónustu og starfsemi allri með svo sáralitlum röskunum sem raun ber vitni. Fyrir það eiga þau heiður skilinn!

Árið í hnotskurn

Árið 2021 var viðburðaríkt og lærdómsríkt í fjölbreyttum rekstri OR og dótturfyrirtækjanna. Hér er stiklað á helstu viðburðum.



Laugardalslaug - sundlaugasögur



11. janúar 2021

Breytingar á hleðsluneti ON

Breytingar á hleðsluneti ON eru kynntar þar sem samningur við N1 er á enda runninn. ON setur upp nýjar hraðhleðslustöðvar í Viðigerði í Húnaþingi og við Bauluna í Borgarfirði og uppfærir búnað víðar en N1 tekur sjálft við hleðsluþjónustu á þjónustustöðvum fyrirtækisins.

21. janúar 2021

Mikill kaldvatnsleki í Vesturbæ

Tilkynnt er um mikinn kaldvatnsleka í lokahúsi vatnsveitu sunnan við aðalbyggingu Háskóla Íslands en mikið vatnsmagn lak inn í byggingar skólans. Lekinn uppgötvaðist í stjórnstöð vatns hjá Veitum þegar vart varð þrýstingsfalls í dreifikerfi kalda vatnsins vestan Snorrabrautar.



Amended & Restated
POWER CONTRACT
between
ORKUVEITA REYKJAVÍKUR
and
NORÐURÁL HELGUVÍK EHF.

24. janúar 2021

Rafmagnssölusamningur OR og Norðuráls opinber

Samkomulag næst milli Orkuveitu Reykjavíkur og Norðuráls um að aflétta trúnaði um rafmagnssölusamning fyrirtækjanna frá árinu 2008.



29. janúar 2021

Okkar er ánægjan!

Orkuveitu Reykjavíkur er veitt aðild að hinu alþjóðlega Nasdaq Sustainable Bond Network (NSBN), sem er sameiginlegur vettvangur útgefenda grænna og samfélagslega ábyrgra skuldabréfa á Nasdaq verðbréfamörkuðunum víða um heim. OR er fyrst íslenskra útgefenda til að fá slíka aðild.





30. janúar 2021

182 hleðslustæði tekin í notkun hjá ON í febrúar

ON tekur í notkun hverfishleðslur á 32 stöðum í Reykjavík og 4 stöðum í Garðabæ sem geta þjónað tveimur til sex rafbilum í hleðslu í senn. Hleðslunum var komið fyrir í samstarfi við sveitarfélögin tvö við almenn bílastæði í þeirra eigu.

15. febrúar 2021

Veitur semja við Securitas um uppsetningu á 160 þúsund snjallmælum

Veitur taka tilboði Securitas í uppsetningu á 160 þúsund snjallmælum hjá viðskiptavinum. Samningurinn er um 1.800 milljóna króna virði. Um er að ræða mælaskipti á um 102 þúsund rafmagnsmælum, 55 þúsund varmamælum og 3 þúsund vatnsmælum á þjónustuvæði Veitna.



11. mars 2021

Berglind Rán formaður Samorku

Berglind Rán Ólafsdóttir, framkvæmdastýra Orku náttúrunnar er kosin formaður Samorku og er þar með fyrsta konan í sögu samtakanna sem gegnir embætti formanns. Berglind tekur við af Helga Jóhannessyni, forstjóra Norðurorku, sem gegnt hefur stöðunni síðustu fimm ár.

13. mars 2021

OR verður alþjóðlegur jafnlaunaleiðtogi

OR hlýtur viðurkenningu fyrir góðan árangur í jafnlaunamálum hjá samtökum um alþjóðlega jafnlaunavottun. Er þetta í fyrsta sinn sem viðurkenningar fyrir árangur í jafnlaunamálum eru veittar með þessum hætti. „Heiður að vera í hópi fyrstu fyrirtækja,“ segir Víðir Ragnarsson verkefnastjóri jafnréttismála hjá OR.



29. mars 2021

Carbfix fargar koldíoxíði frá SORPU

Carbfix og SORPA hefja tilraunir við að farga koldíoxíð (CO₂) sem losnar frá urðunarstað SORPU í Álfnesi. Með þessu er stefnt að því að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda um allt að 3.500 tonn af CO₂ á fyrstu stigum og um allt að 7.500 tonn á ári þegar tilraunafasa lýkur. Samhliða niðurdælingu á CO₂ verður þróuð aðferðafræði til að gefa út kolefniseiningar til kolefnisjöfnunar með Carbfix aðferðinni.

14. apríl 2021

Saga fráveitunnar loksins skráð

Bókin *CLOACINA* – *Saga fráveitu* kemur út á vegum Veitna þar sem Guðjón Friðriksson sagnfræðingur rekur skólpsögu höfuðborgarinnar síðustu liðlega 100 árin. Dagur B. Eggertsson borgarstjóri fékk bókina afhenta á þeim slóðum er forsiðumynd hennar er tekin sem er í námunda við hið fornfræga almenningssalerni í borginni, Núllið í Bankastræti.



5. maí 2021

Gróðureldar á vatnsverndarsvæðinu í Heiðmörk

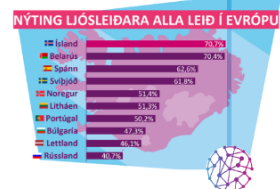
Nokkur viðbúnaður er hjá Veitum vegna gróðurelda í Heiðmörk. Vatnsból höfuðborgarinnar, og vatnsverndarsvæðið í kringum þau, eru staðsett í Heiðmörk og afar mikilvægt að þau mengist ekki, t.d. af olíu eða öðrum efnum sem geta komist af yfirborði í gegnum jarðlögin og í grunnvatnsstraumana.



12. maí 2021

Ísland leiðir í nýtingu ljósleiðara í Evrópu

Ísland heldur toppsæti sínu sem það Evrópuland þar sem hæst hlutfall heimila nýtir sér ljósleiðaratengingu til að uppfylla gagnaflutningsþörf heimilisins. Þetta var kynnt á fundi þar sem Fibre to the Home Council Europe kynnti stöðuna í álfunni.



18. maí 2021

Áhugasamur um Carbfix-tæknina

Það er létt yfir Antony Blinken utanríkisráðherra Bandaríkjanna þegar hann mætir í Hellsheiðarvirkjun Orku náttúrunnar. Bjarni Bjarnason forstjóri OR tók á móti Blinken, kynnti honum jarðhitanytinguna og ekki síst Carbfix-tæknina sem ráðherrann reyndist mjög áhugasamur um.



19. maí 2021

Carbfix semur við danskt skipafélag um flutning á CO2

Carbfix og danska skipafélagið Dan-Unity CO2 semja um flutning á CO2 til förgunar í Coda Terminal, móttöku- og förgunarmiðstöð Carbfix í Straumsvík. Skipafélagið sem hefur áratuga reynslu í flutningi á ýmsum gastegundum á sjó mun flytja CO2 á sérhönnuðum skipum sem ganga fyrir vistvænu eldsneyti.





29. maí 2021

Elliðaárstöð nýr sýningarstaður HönnunarMars

Elliðaárstöð tekur þátt í HönnunarMars í fyrsta sinn. Þá hefur verið ákveðið að stöðin verði þátttakandi í hátíðinni á komandi árum. Þetta er liður í að fjölga sýningarstöðum og tengja dalinn hönnun og nýsköpun. HönnunarMars var ekki haldinn í mars vegna faraldursins.

21. maí 2021

Ístak endurbyggir Bæjarhálsinn

Bjarni Bjarnason forstjóri OR og Karl Andreassen framkvæmdarstjóri Ístaks undirrita verksamning um endurbætur á Vesturhúsi, hluta höfuðstöðva OR við Bæjarháls 1. Reiknað er með að verkið taki 22 mánuði.



26. maí 2021

Ný hola á Nesjavöllum lofar góðu

Talsverð eftirvænting er hjá viðstöddum við prófun nýrrar vinnsluholu við Nesjavallavirkjun. Ástæðan er að botn holunnar, sem er tæplega 2,4 kílómetra djúp, er í grennd við botn holu sem er einhver sú heitasta sem boruð hefur verið hér á landi. Nýja holan, kölluð NJ-32, lofar góðu en prófanir munu standa í nokkrar vikur.



28. maí 2021

Leggja ljósleiðara í kappi við hraunstrauminn

Ljósleiðarafólk hefst handa við lagningu ljósleiðara meðfram Suðurstrandarvegi, sunnan eldstöðvanna við Fagradalsfjall. Mikilvægt var að koma rörum í jörðu áður en hraun myndi að loka leiðinni um óvissa framtíð.



7. júní 2021

Skipt um heitt vatn í vesturhluta Reykjavíkur

Hitaveita Veitna breytir afhendingu heits vatns í þeim hverfum Reykjavíkur sem liggja vestan Elliðaáa og á Kjalarnesi. Þau fá þá upphitað vatn frá virkjunum ON á Hellisheiði og á Nesjavöllum í stað vatns úr borholum á jarðhitasvæðum í Reykjavík og Mosfellsbæ. Með þessari aðgerð fær allt höfuðborgarsvæðið í fyrsta sinn allt sitt heita vatn frá virkjunum ON.



10. júní 2021

Glatvarmi á Grundartanga nýttur í hitaveitur?

Elkem Ísland, Veitur og Próunarfélag Grundartanga ætla í sameiningu að kanna fýsileika þess að nýta varmann sem myndast í járnblendiverksmiðjunni á Grundartanga til að efla hitaveitur Veitna á Vesturlandi.



14. júní 2021

ON í samstarf við Sjálfsbjörg um aðgengi á hleðslustöðvum

Sjálfsbjörg og ON hafa undirritað samstarfssamning sem miðar að því að tryggja aðgengi hreyfihamlaðra að allri þjónustu og hleðslustöðvum ON um land allt. Bergur Þorri Benjamínsson, formaður Sjálfsbjargar, segir samstarfið mikið gæfuspor sem muni hjálpa fötlðuð fólki að taka fullan þátt í orkuskiptum í samgöngum.



21. júní 2021

Heimahleðsla í áskrift í fyrsta sinn á Íslandi

Orka náttúrunnar kynnir nýja byltingarkennda lausn í hröðum heimi rafbílaeigenda. Í fyrsta sinn á Íslandi er nú hægt að fá heimahleðslustöðvar í áskriftarþjónustu í stað þess að rafbílaeigendur fjárfesti sjálfir í slíkum búnaði.



25. júní 2021

Slökkt á götuhleðslum Orku náttúrunnar vegna kvörtunar Ísorku

Orka náttúrunnar sér sig knúna til þess að taka strauminn af þeim 156 götuhleðslum sem fyrirtækið hefur sett upp víðsvegar í Reykjavík. Verður það gert mánudaginn 28. júní og er gert í kjölfar þess að Ísorka kvartaði yfir því að hleðslurnar væru opnar hverjum sem er gjaldfrjálst.



27. júní 2021

Aldargömul Elliðaárstöð

Rafstöðin við Elliðaár er 100 ára en þann 27. júní 1921 tóku Kristján konungur tíundi og Alexandrína drottning fyrstu tvær vélarnar formlega í notkun. Þessa var minnst með látlausri athöfn við Elliðaárstöðina þar sem Dagur B. Eggertsson borgarstjóri og Bjarni Bjarnason forstjóri OR fluttu ávörp.





28. ágúst 2021

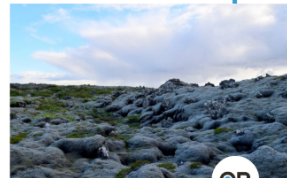
Þjónusta Símans komin á Ljósleiðarann

Nú geta viðskiptavinir Símans sótt þjónustu sína um Ljósleiðarann, hvort sem það er símapjónusta, internettenging eða sjónvarp. Fyrsti viðskiptavinurinn hefur þegar verið tengdur, en það var heimili Ellenar Ýrar Aðalsteinsdóttur og fjölskyldu.

8. september 2021

Orkuveita Reykjavíkur í fjárfestingaflokk

Alþjóðlega matsfyrirtækið Moody's færir Orkuveitu Reykjavíkur (OR; Reykjavík Energy) í fjárfestingarflokk þegar það gaf samstæðunni einkunnina Baa3 sem útgefandi langtímaskuldabréfa. Horfur telur matsfyrirtækið stöðugar.



OR

8. september 2021

Risastórt skref stigið með opnun Orca

Risastórt skref er stigið í Jarðhitagarði Orku náttúrunnar á Helliðshöfði þegar Orca, lofthreinsi- og förgunarstöð Climeworks, hefur starfsemi sína. Um er að ræða gríðarstóran áfanga í beinni loftföngun en stöðin getur fangað 4.000 tonn af CO₂ á ári hverju, sem hún fjarlægir beint úr andrúmsloftinu á öruggan hátt.



Carbflix

14. september 2021

Siðareglur birgja OR-samstæðunnar kynntar

Orkuveita Reykjavíkur gefur út siðareglur sem vænst er að birgjar fyrirtækjanna í OR-samstæðunni staðfesti að þeir fylgi. Siðareglurnar eru gefnar út í samræmi við áherslur OR í samfélagsábyrgð og forgangsroðun Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna í starfseminni.



OR

23. september 2021

Glæsileg starfsstöð Veitna á Vesturlandi tekin í notkun

Ný starfsstöð Veitna við Lækjarflóa á Akranesi er opnuð formlega. Nýja byggingin er um 1000 fm að stærð og gjörbyltir allri vinnuáðstöðu starfsfólks á Vesturlandi en það hefur undanfarin fjögur ár unnið í skrifstofurými í gámum eftir að mygla kom upp í húsnæði þess.



VEITUR

27. október 2021

Álver nýtir Carbfix tæknina í fyrsta sinn

Rio Tinto og Carbfix taka höndum saman um að fanga kolefni frá álveri ISAL við Straumsvík og binda það varanlega sem steindir í bergi í grennd við álverið.



27. október 2021

Allt að 10,7% lækkun á tengigjöldum heimlagna

Veitur lækka gjaldskrá fyrir tengingar heimlagna til nýrra viðskiptavina hitaveitu, rafveitu og vatnsveitu. Lækkunin nemur frá 2,2% til 10,7%. Breytingin tekur gildi í byrjun desember.

2. nóvember 2021

Gagnaveita Reykjavíkur heitir nú Ljósleiðarinn

Eftir að hafa komið fram undir merki Ljósleiðarans síðustu sjö ár er nafni Gagnaveitu Reykjavíkur formlega breytt í **Ljósleiðarinn**. Fyrirtækið rekur viðfeðmt ljósleiðaranet og er enn á fullu í uppbyggingu. Öll stærstu fjarskipta- og efnisveitufyrirtæki landsins bjóða þjónustu sína um net Ljósleiðarans og hefur fyrirtækið verið lífæð samkeppni á fjarskiptamarkaði síðustu ár.



3. nóvember 2021

Orka náttúrunnar á COP26

Loftslagsráðstefna Sameinuðu þjóðanna, COP26, hefst í Glasgow. Fulltrúar frá Orku náttúrunnar verða á svæðinu og munu beita sér fyrir því að halda upplýstri umræðu um vandann sem þjóðir standa frammi fyrir sem og að mynda tengsl og taka þátt í viðburðum.

4. nóvember 2021

Birna formaður stjórnar Ljósleiðarans

Birna Bragadóttir tekur við formennsku í stjórn Ljósleiðarans, fjarskiptafyrirtækis sem lagt hefur ljósleiðaratengingar til fleiri en 100 þúsund heimila á Íslandi og er í eigu Orkuveitu Reykjavíkur. Birna hefur átt sæti í stjórn fyrirtækisins, sem áður hét Gagnaveita Reykjavíkur, frá árinu 2019.



5. nóvember 2021



Samið um 600 milljóna króna Evrópustyrk til Carbfix

Dirk Beckers, framkvæmdastjóri aðgerða Evrópusambandsins í loftslagsmálum, og Edda Sif Pind Aradóttir, framkvæmdastýra Carbfix, skrifa undir tæpra 600 milljóna króna styrktarsamning nýsköpunarsjóðs sambandsins við frekari þróun Carbfix-kolefnisbindingaraðferðarinnar við HELLISHEIÐARVIRKJUN ORKU náttúrunnar.

13. október 2021

Krónprins Dana kynnir sér umhverfissvæna orku á HELLISHEIÐI

Friðrik krónprins Danmerkur heimsækir HELLISHEIÐARVIRKJUN ORKU náttúrunnar þar sem hann fór fyrir danskri viðskiptasendinefnd sem er að kynna sér orkumál og kolefnisförgun Carbfix við virkjunina.



23. nóvember 2021



ON hafði betur og fær að opna Hverfahleðslurnar

Á næsta ári verða liðin hundrað ár síðan rafstöðin í Elliðaárdal var vígð. Í tilefni þess ætlar OR að glæða dalinn enn frekara lífi með opnun sögu- og tæknisýningar undir merkjum Elliðaárstöðvar. Torfan við Rafstöðvarveg fær þá nýtt hlutverk þar sem þessi merkilega saga okkar verður sögð með fjölbreyttri og fræðandi upplifun, bæði innan dýra og í ævintýrlegu umhverfi dalsins.

10. desember 2021

Er rafmagnsskortur á Íslandi í dag?

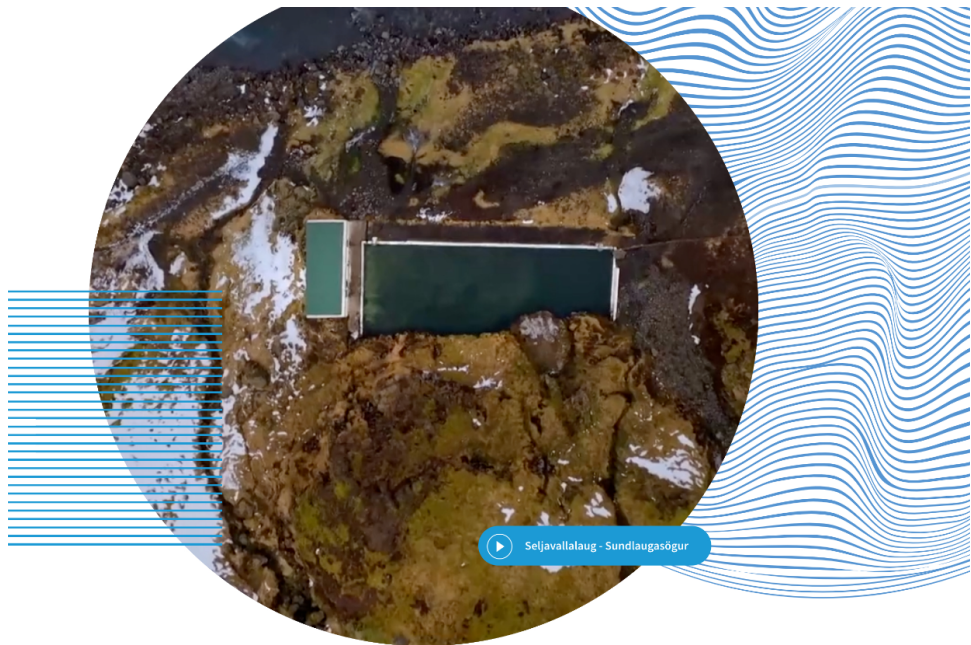
Bjarni Bjarnason, forstjóri Orkuveitu Reykjavíkur, skrifar opinbera grein. Segir stutta svárið vera já. Annars þyrfti ekki að skerða afhendingu á rafmagni til stórnotenda. Ástæðan er ekki sú að það vanti fleiri og stærri virkjanir heldur fyrst og fremst skortur á vatni til að keyra þær.



14. desember 2021

Sterk staða kvenna hjá OR samstæðunni

Áhrif kvenna innan orkufyrirtækja eru mest hjá Orkuveitu Reykjavíkur. Þetta kemur fram í nýrri skýrslu sem gerð var af endurskoðunarfyrirtækinu Ernst & Young fyrir Konur í orkumálum.



Loftslagshamfarir virtust linnulausar á heimsvísu árið 2021; flóð í Vestur-Evrópu og Kína, skógareldar í Síberíu og á vesturströnd Bandaríkjanna og hvirfilbyljir geisðu á Filipseyjum og víðar. Meira að segja við á Íslandi, voru öfgar í veðri eins og þurrkar á Norður- og Austurlandi og gróðureldar geisðu í Heiðmörk þar sem starfsfólk Veitna þurfti að hafa hraðan á til að verja þar mannvirki á vatnstökusvæðum.

OR samstæðan er í fararbroddi meðal íslenskra fyrirtækja á sviði loftslagsmála og frammistaða fyrirtækisins í loftslagsmálum skiptir máli. Carbfix aðferðin sem beitt er við Hellisheiðarvirkjun er skýrt dæmi um að það er mögulegt að grípa til aðgerða til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og úr þeirri loftslagsvá sem við stöndum frammi fyrir.

Þær breytingar sem hafa orðið á neysluhegðun í íslensku samfélagi síðan Covid heimsfaraldurinn hófst vorið 2020 eru teikn um að hægt sé að breyta neyslumynstri fólks til frambúðar og hafa þannig jákvæð áhrif á loftslag og umhverfi. Það endurspeglast í aukinni fjarvinnu og minni ferðalögum sem hafa bein áhrif á kolefnissporið. Dæmi eru um að kolefnissporið hafi minnkað hjá sumu starfsfólki OR samstæðu um þrjú tonn árið 2021.

Áhersla samstæðu OR í loftslagsmálum:

- Stefna á kolefnishlutleysi 2030, þar af sporlausu Hellisheiðarvirkjun 2025 og Nesjavallavirkjun 2030
- Auka föngun og förgun koltvíoxíðs á lands- og heimsvísu
- Vera drifkraftur í orkuskiptum í samgöngum

Það er á ábyrgð okkar allra að bæggja burt loftslagsvánni. Ríki og sveitarfélög verða að gera sitt, fyrirtæki þurfa að taka sig taki og hvert og eitt okkar getur lagt lóð á vogarskál þess að jörðin verði lífvænlegri fyrir komandi kynslóðir. Í myndbandinu að neðan um sporléttu vinnslu og starfsemi OR kemur fram að stefnt er að því að stór hluti koltvíoxíðs og brennisteinsvetnis frá jarðvarmavirkjunum OR verði fangað og bundið í berg.

Í köflum sem varða loftslagsmál er gerð grein fyrir losun gróðurhúsalofttegunda frá starfseminni og greint frá verkefnum sem ráðist er í til að markmiðið um kolefnishlutleysi árið 2030 náist.

U1 Losun gróðurhúsalofttegunda

Styður heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna



Loftslagsmarkmið

Samstæða OR stefnir á kolefnishlutleysi árið 2030.

Árið 2021 dró úr losun gróðurhúsalofttegunda frá samstæðu OR og vóg þýngst að uppitími lofthreinsistöðvar við Hellisheiðarvirkjun var meiri en árið 2020. Hlutfallsleg föngun og binding koltvíoxíðs frá Hellisheiðarvirkjun í berg var um 30% af útblæstri virkjunarinnar, sem er aukning frá því árið 2020. Raf- og metanvæðing bílaflota fyrirtækisins skiptir einnig miklu máli og að Veitur vinna að verkefnum til að bæta viðnámsprótt veitukerfa vegna loftslagsvár.

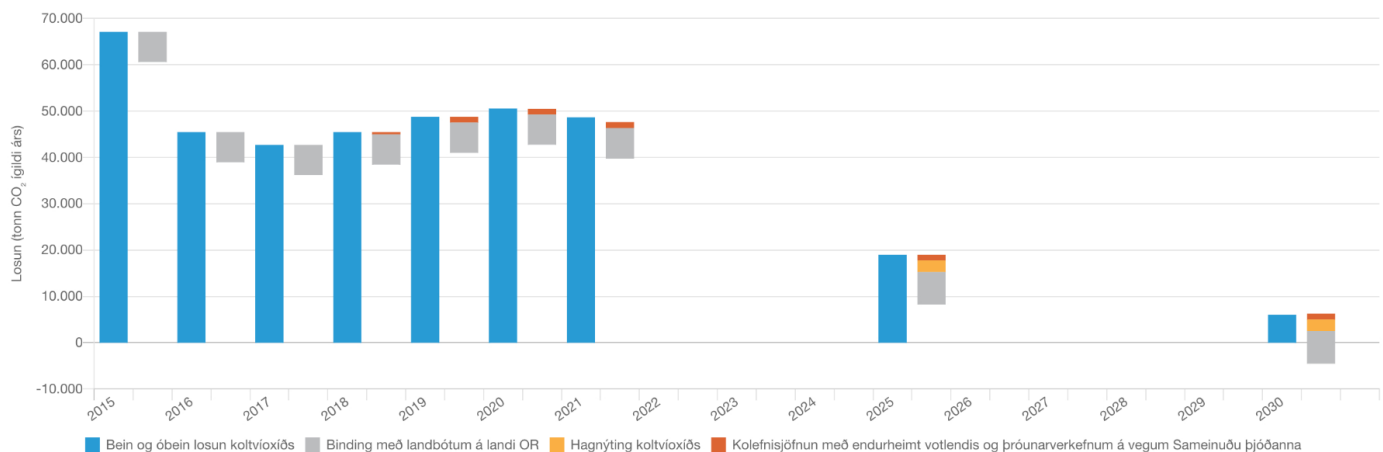
Losun vegna ferða starfsfólks í og úr vinnu og vegna flugferða starfsfólks hefur dregist verulega saman frá því fyrir COVID-19 heimsfaraldurinn. Stór hluti starfsfólks hefur unnið heiman frá og dregið hefur verulega úr flugferðum vegna faraldursins.

OR samstæðan réðst í að kolefnisjafna bílaflota, flug o.fl. hjá samstæðunni vegna ársins 2021 með endurheimt votlendis á vegum Votlendissjóðs og með þróunaraðstoð á vegum Sameinuðu þjóðanna sem felst í að bæta eldunaraðstöðu í Malaví.

Upprunaábyrgðir raforku hafa fylgt allri raforkunotkun samstæðunnar OR 2016 til 2021. Það var ekki raunin árið 2015 vegna raforkunotkunar Veitna, OR og GR og skýrir það meiri losun það ár.

Útreikningar á losun gróðurhúsalofttegunda eru í samræmi við staðalinn Greenhouse Gas Protocol – Corporate Accounting and Reporting Standard.

Bein og óbein losun samstæðu OR, binding með landbótum og kolefnisjöfnun, 2015-2030

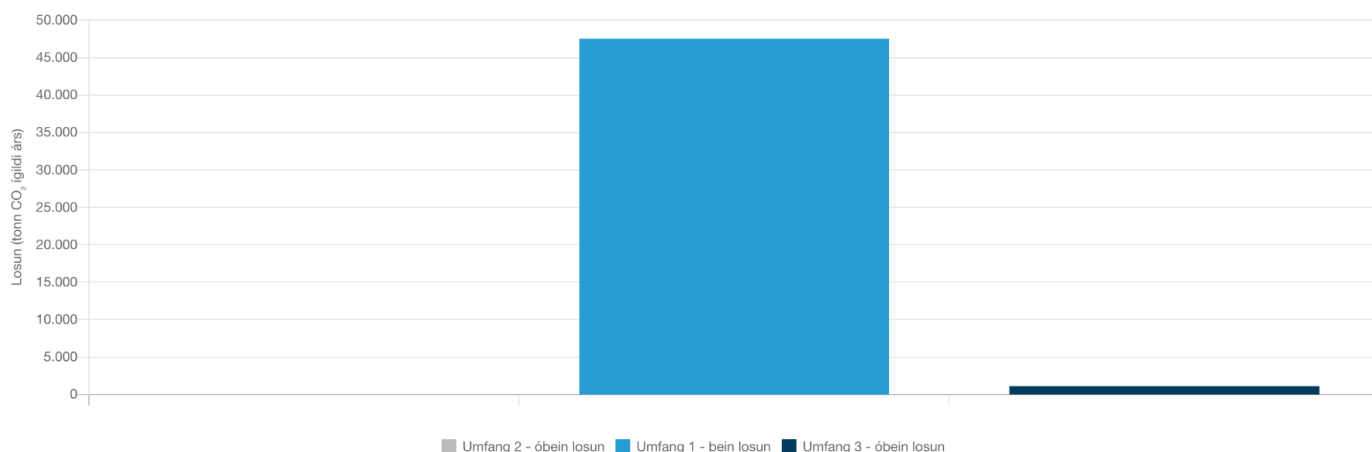


Bein og óbein losun gróðurhúsalofttegunda

Árið 2021 var umfang 1 eða bein losun frá kjarnastarfsemi samstæðu OR rúmlega 47.500 tonn CO₂ ígilda. Umfang 2 eða óbein losun vegna notkunar rafmagns og hita í kjarnastarfsemi samstæðu OR var engin því samstæðan framleiðir rafmagn inn á landsnetið og er gerð grein fyrir losuninni í umfangi 1. Umfang 3, óbein losun, var um 1.100 tonn CO₂ ígilda. Þetta eru ekki tæmandi upplýsingar um umfang 3 því ekki er tekið tillit til framleiðslu aðfanga. Verkefni er hafið til að skoða þátt innkaupa í kolefnisspori samstæðu OR. Stefnt er á innleiðingu loftslagsmála betur í innkaupastarfsemi samstæðunnar en þegar hafa verið tekin skref til þess að fá verktaka, birgja og framleiðendur til þess að upplýsa OR um kolefnisspor þeirra vara eða þjónustu sem verið er að kaupa.

Losun gróðurhúsalofttegunda frá samstæðu OR er um 1% af heildarlosun á Íslandi miðað við heildarlosun 2019 (Umhverfisstofnun, 2021).

Bein og óbein losun samstæðu OR árið 2021



U2

Losunarkræfni

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Losunarkræfni koltvíoxíðs

Losunarkræfni er skilgreind sem losun miðað við aðra tiltekna einingu, til dæmis framleidda orku, tekjur eða aðrar kennitölur í viðkomandi starfsemi.

Orka náttúrunnar framleiðir rafmagn til neytenda og heitt vatn sem selt er í heildsölu til Veitna. Kolefnislosun á framleidda einingu rafmagns og heits vatns hjá virkjunum Orku náttúrunnar hefur lækkað frá 2015 og er nú 7,4 g CO₂ ígildi á kílówattstund. Hlutfallsleg niðurdæling koltvíoxíðs frá Hellisheiðarvirkjun var tæplega 30% árið 2021. Unnið er eftir áætlun um að Hellisheiðarvirkjun verði sporlaus árið 2025 og Nesjavellir árið 2030 sem þýðir að 95% koltvíoxíðs frá virkjununum verði fangað, bundið í berg eða hagnýtt.

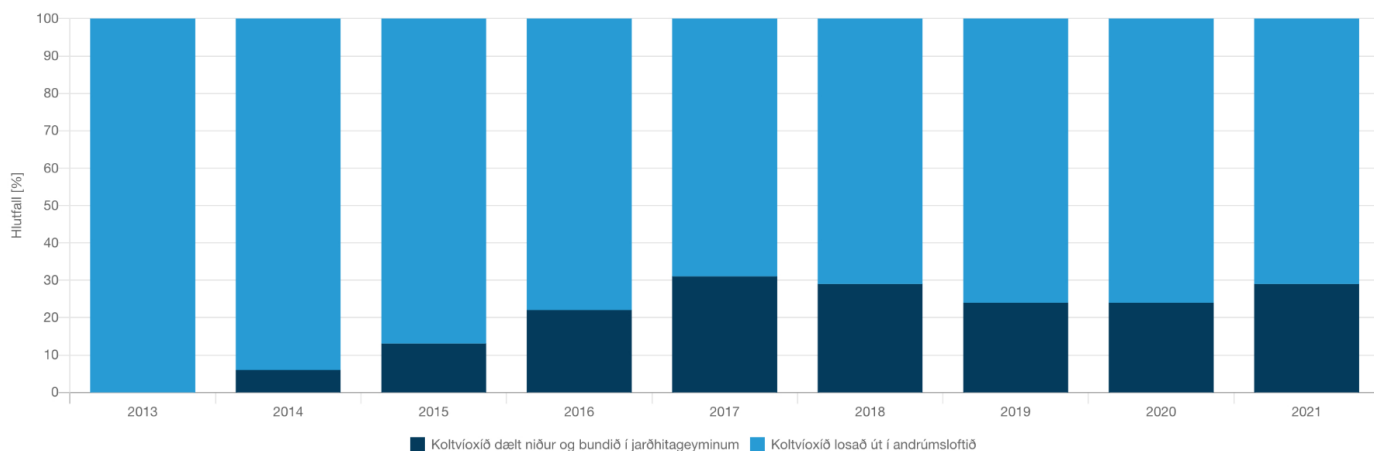
Þess ber að geta óvissan fyrir losun er +/- 12% miðað við 95% óvissubíl.

Veitur dreifa rafmagni og heitu vatni til neytenda, vinna neysluvatn og dreifa því ásamt því að reka fráveitu. Hjá Veitum hefur kolefnislosun vatnsveitu, hitaveitu, rafveitu og fráveitu lækkað frá árinu 2015.

Kolefnislosun gagnaflutnings hjá Ljósleiðaranum hefur hækkað á hverja einingu gagnaflutnings vegna umfangsmikilla framkvæmda árið 2021.

Samstæða OR losar ekki ósoneýðandi efni vegna starfsemi sinnar.

Hlutfallsleg hreinsun koltvíoxíðs frá Hellisheiðarvirkjun 2013-2021



Lýsing	Eining	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Helstu stærðir								
Losun GHJ (umf. 1,2 og 3)	Tonn CO ₂ íg-árs	49.900	46.650	43.500	45.950	49.950	52.850	47.500
Velta	Milljarðar kr.	40	41	44	46	47	49	52
Stærð húsnæðis	Þúsund m ³	780	780	780	780	780	780	790
Losun á veltu	Tonn CO ₂ íg-árs/milljarð kr.	1.742	1.161	1.027	1.036	1.100	1.114	936
Losun á stærð húsnæðis	Tonn CO ₂ íg-árs/þús. m ³	90,0	61,6	57,9	61,5	65,7	69,4	61,5
Heitt vatn*:								
Vegið meðaltal losunar á heitu vatni frá há- og lághita	gr. CO ₂ íg-árs/kWst	4,0	3,6	3,3	3,3	3,6	3,9	3,8
Rafmagn:								
Losun við virkjun ON	gr. CO ₂ íg-árs/kWst	9,0	8,4	7,0	7,8	8,7	8,3	7,4
Losun dreifingar í byggð (Veitur)	gr. CO ₂ íg-árs/kWst	1,0	1,0	1,0	1,2	0,8	0,3	0,3
Samtals losun framleiðslu og dreifingar	gr. CO ₂ íg-árs/kWst	10,0	9,4	8,0	9,0	9,5	8,7	7,7

*Kolefnisspor lághita hefur verið metið u.þ.b. 0 gr/kWst

Losunarkræfni brennisteinsvetnis

Miðað við framleidda orkueiningu hefur losunarkræfni brennisteinsvetnis á Hellisheiði dregist saman frá árinu 2015 eða úr 6 grömmum á kílóvattstund í 1 gramm og á Nesjavöllum lækkað og fór úr 4 grömmum á kílóvattstund í 2 grömm.

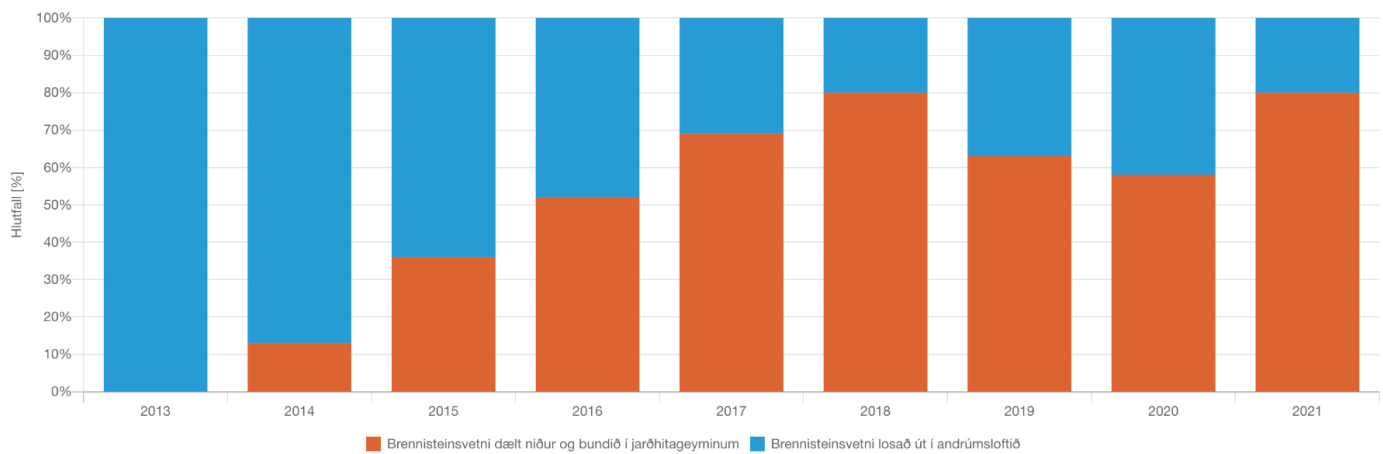
Styrkur brennisteinsvetnis (H₂S) í byggð fór ekki yfir viðmiðunarmörk í byggð árið 2021. Árangur markvissrar hreinsunar og niðurdælingar á brennisteinsvetni frá Hellisheiðarvirkjun jókst árið 2021 miðað við árið 2020. Hlutfallsleg niðurdæling brennisteinsvetnis frá Hellisheiðarvirkjun var 80%.

Losun brennisteinsvetnis frá Nesjavallavirkjun og Hellisheiðarvirkjun var samtals um 8,3 þúsund tonn árið 2021. Unnið er eftir áætlun um að Hellisheiðarvirkjun verði sporlaus árið 2025 og Nesjavallavirkjun árið 2030 sem þýðir að nánast allt brennisteinsvetni frá virkjununum verði fangað og bundið í berg.

Þess ber að geta óvissan fyrir losun er +/- 12% miðað við 95% óvissubíl.

Lýsing	Eining	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Losun brennisteinsvetnis frá Hellisheiði og Nesjavöllum	Þúsund tonn	12.9	12.1	10.3	8.8	10.7	11.7	8.3
Losun brennisteinsvetnis á framleidda einingu orku á Hellisheiði	gr. H ₂ S/kWst	6	1	1	1	1	1	1
Losun brennisteinsvetnis á framleidda einingu orku á Nesjavöllum	gr. H ₂ S/kWst	4	3	3	3	3	3	2

Hlutfallsleg hreinsun brennisteinsvetnis frá Hellisheiðarvirkjun 2013-2021



Mesta hreinsun koltvíoxíðs og brennisteinsvetnis frá upphafi

Árið 2021 var samanlögð hreinsun koltvíoxíðs og brennisteinsvetnis frá Hellisheiðarvirkjun um 20.800 tonn eða sú mesta frá upphafi.

| U3 Orkunotkun

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Samstæða OR vinnur endurnýjanlega orku, rafmagn og heitt vatn, úr jarðvarma og vatnsafli og notar sjálf rúmlega 11% af framleiddu rafmagni og tæplega 1% af framleiddu heitu vatni.

Jarðefnaeldsneyti, einkum díselolía, og metan eru nýtt í tengslum við framkvæmdir og rekstur samstæðu OR. Þar sem allt eldsneyti er keypt af þriðja aðila er um óbeina orkunotkun að ræða.

Hlutfall beinnar orkunotkunar (rafmagn og heitt vatn) samstæðu OR er 99,9% og óbeinnar orkunotkunar (jarðefnaeldsneyti og metan) 0,1%.

| U4 Orkukræfni

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

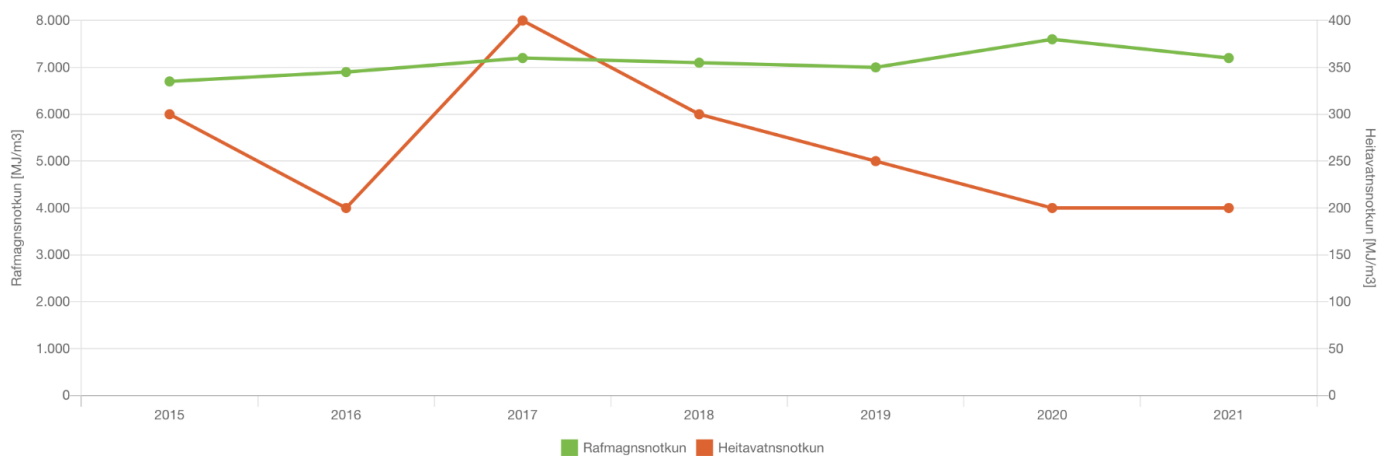


Bein orkunotkun á hverja einingu í rekstri, t.d. stærð húsnæðis, stöðugildi o.s.frv. er stundum kölluð orkukræfni.

Eigin notkun á rafmagni er einkum vegna vinnslu á heitu vatni, dælingar í fráveitu, heitu og köldu vatni og reksturs fasteigna. Eigin rafmagnsnotkun miðað við stærð húsnæðis samstæðu OR hefur almennt aukist nokkuð frá 2015 og heitavatnsnotkun minnkað.

Til að upplýsingarnar séu sambærilegar er frumorkunotkunin sett fram í megajoule (MJ).

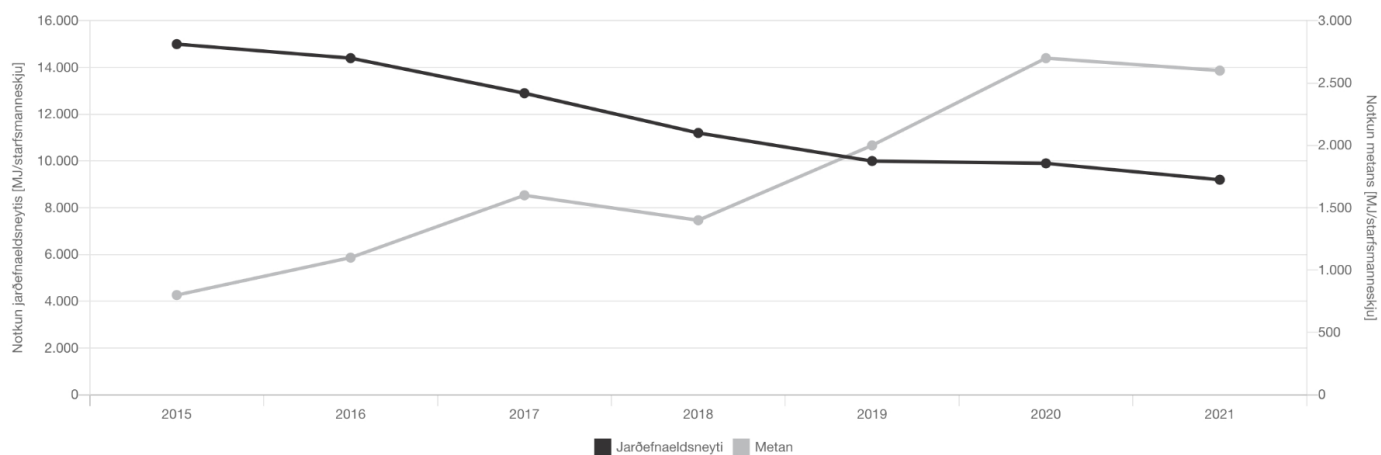
Rafmagns- og heitavatnsnotkun samstæðu OR miðað við stærð húsnæðis



Notkun jarðefnaeldsneytis á starfsmanneskju í samstæðu OR hefur minnkað miðað við árið 2015 en notkun metans hefur aukist.

Til að upplýsingarnar séu sambærilegar er frumorkunotkunin sett fram í megajoule (MJ).

Eldsneytisnotkun á starfsmanneskju hjá samstæðu OR



U5 Samsetning orku

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Helstu orkugjafar

Samstæða OR vinnur endurnýjanlega orku, rafmagn og heitt vatn til húshitunar, úr jarðvarma og vatnsafla og notar hluta þessarar orku í starfsemi sína. Helstu orkugjafar sem eru nýttir í starfseminni eru rafmagn og heitt vatn og er um 99,9% endurnýjanlega orku að ræða.

Hjá samstæðu OR eru kortlögð áhrif loftslagsvár á starfsemi samstæðunnar því viðnámsþróttur veitukerfa í þessa veru hefur bein áhrif á getu fyrirtækisins til að starfa og vera grunnur að lífsgæðum íbúa og atvinnulífs. Sjá nánari umfjöllun um áhrif loftslagsvár í [kafla U8](#) um loftslagseftirlit stjórna og [kafla U9](#) um loftslagseftirlit stjórnenda.

Endurnýjanleg orkukræfni

Orkukræfni er skilgreind sem orkuþörf á hverja einingu af öðrum kennitölum í viðkomandi rekstri, til dæmis framleiðslu, tekjur eða mannafla.

Orkukræfni samstæðu OR er mikil, enda þarf mikla orku til að knýja veitukerfi og virkjanir. Nánast öll sú orka sem þessi starfsemi krefst er fengin úr endurnýjanlegum orkugjöfum, það er á móti hverju MJ sem OR nýtir af óendurnýjanlegri orku eru 1100 MJ endurnýjanleg.

U8

Loftslagseftirlit stjórnar

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Stjórn OR hefur yfirumsjón með mati og stýringu loftslagstengdrar áhættu hjá samstæðu OR.

Stjórn fer yfir umhverfis- og auðlindastefnuna a.m.k. einu sinni á ári samkvæmt starfsáætlun. Stefnan kveður á um loftslags- og loftslagsáhættu og mikilvæga umhverfispætti þeim tengdum. Stjórnin tekur á gloppum í stefnunni og leiðbeinir stjórnendum OR ef þörf krefur.

Loftslagsþættir og mikilvæg mál tengd loftslagi eru á dagskrá stjórnar á mánaðarlegum fundum. Þar metur stjórnin jöfnum höndum og fylgist með helstu áætlunum um loftslagsaðgerðir, loftslagsáhættu, framkvæmd og framvindu loftslagsmarkmiða, en einnig tækifæri sem í þeim felast.

Sjá nánar um stjórn Orkuveitu Reykjavíkur í [stjórnháttaköflum skýrslunnar](#).

| U9 Loftslagseftirlit stjórnenda

Stjórnendur samstæðu OR meta og stýra loftslagstengdri áhættu hjá samstæðunni og greina stjórn OR frá þeirri hættu.

Forstjóri samstæðunnar fær mánaðarlegar uppfærslur um loftslagstengdan árangur frá umhverfisstýru OR. Hlutverk umhverfisstýru er meðal annars að hafa yfirsýn á loftslagstengdum málefnum. Þetta felur einnig í sér stöðugt eftirlit á árangri OR samstæðunnar gagnvart loftslagsmarkmiðum fyrirtækisins.

Samstæða OR hefur greint og metið alvarleika áhrifa vegna loftslagsbreytinga á starfsemi sína og viðeigandi viðbrögð við þeim og hóf árið 2021 að innleiða þessar áhættur skýrar inn í áhættugrunn samstæðunnar. Með því að leggja áherslu á veitukerfin hafa verið greindir möguleikar til aðlögunar að meiri úrkomuákefð, leysingum, breytingum á hitastigi og sjávarborðshækkun. Í því sambandi fylgist vatnsveitan með örverumengun í neysluvatni í rauntíma þannig að unnt sé að grípa til forvarna og tryggja gæði þess. Ennfremur leggur hitaveitan mat á eftirspurn eftir heitu vatni til framtíðar og bætta nýtingu þess til að tryggja afhendingaröryggi. Í fráveitunni er horft til spár um sjávarborðshækkun og úrkomuákefðar í áætlanagerð. Auk þess er horft til blágrænna ofanvatnslausna til að veita regnvatni af götum og vegum og hreinsa það áður en það rennur út í ár og vötn; aðgerða sem einnig auka líffræðilegan fjölbreytileika og bæta borgarumhverfi. Þessi verkefni eru í senn mótvægisáðgerðir og aðlögun vegna loftslagsvárs. Veitur vinna að innleiðingu þeirra í samstarfi við sveitarfélög.

Þar sem starfsemi samstæðu OR felur í sér byggingu og rekstur innviða, sem gert er ráð fyrir að endist í yfir 50 ár, þarf samstæðan að taka tillit til þessarar langtíma loftslagsáhættu í rekstri sínum.

U10 Mildun loftslagsáhættu

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



OR hefur uppfært grænan fjármögnunarramma þar sem öll fjármögnun hjá OR fellur undir, hvort sem það eru lán, skuldabréf eða önnur fjármögnun.

Carbfix tækninni er beitt í annarri af tveimur jarðvarmavirkjunum OR og tilraunahreinsistöð tekur til starfa árið 2022 í hinni. Þetta eru bein viðbrögð við loftslagsvandann og hluti af mikilvægu framlagi OR samstæðunnar á þeirri vegferð að draga úr beinni losun gróðurhúsalofttegunda frá Íslandi. Að auki hefur samstæðan fjármagnað fjölmörg græn og loftslagsvæn verkefni með útgáfu grænna skuldabréfa ásamt grænna lána. Rekstur orku- og veitufyrirtækis á sjálfbæran hátt er grundvöllur langtímastefnu samstæðunnar. Græn fjármögnun er lykilþáttur í stefnunni og veitir fjárfestum tækifæri til að styðja við orkuskipti í átt að lággjöfnis- og loftslagsþolnu samfélagi framtíðinni.

Árið 2021 fjármagnaði OR samstæðan fjölmörg græn og loftslagsvæn verkefni fyrir um 13,2 milljarða kr., þar sem ný verkefni voru fjármögnuð fyrir um 8,5 milljarða kr. Þessi verkefni voru m.a. raforkuframleiðsla úr endurnýjanlegum orkugjöfum, svo sem raforkuframleiðslu og stækkun hitaveitna, sjálfvirkur mælalestur veitukerfa, bindingu koltvísýrings í berggrunn, verkefni til að efla viðnámsþrótt veitukerfa og fleira. Þessi fjármögnun nemur 25% af veltu samstæðunnar. Þverfaglegt teymi innan OR velur verkefnin og þau eru yfirfarin af utanaðkomandi aðila.

Rafvæðing samgangna

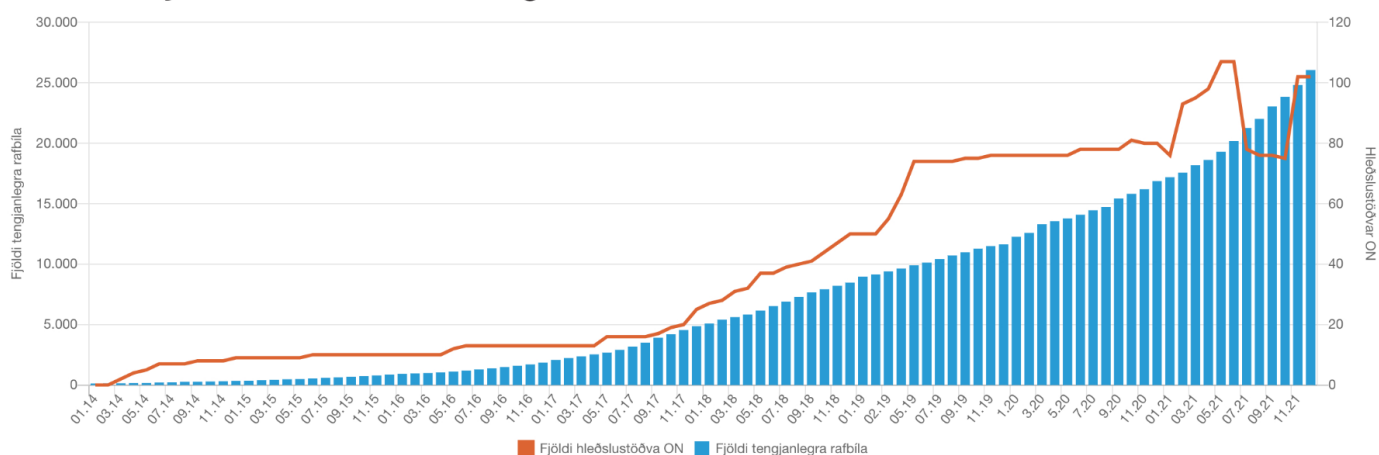
Að draga úr losun frá samgöngum er eitt helsta sóknarfæri Íslendinga í loftslagsmálum og raunar einnig í loftgæðamálum í þéttbýli. Vegna eðlis starfsemi OR og dótturfélaga getur samstæðan lagt gott til með því að stuðla að orkuskiptum í samgöngum.

Hleðsluáskrift og hverfahleðslur

Frá því Orka náttúrunnar setti upp fyrstu hraðhleðslustöðina hér á landi, árið 2014, hefur fyrirtækið verið brauðryðjandi í uppbyggingu innviða fyrir orkuskipti í samgöngum. Sem betur fer hafa fleiri fyrirtæki slegist í hópinn og sett upp eigin hleðslustöðvar. ON leggur nú áherslu á að hjálpa þeim eiga af einhverjum ástæðum erfitt með að komast yfir hjallann eða skipta yfir í rafmagnsbíl með því að bjóða Heimahleðslu í áskrift og með uppbyggingu á Hverfahleðslum ON. Til dómsmáls kom á árinu 2021 vegna þeirra síðartöldu. Þá hafði kærunefnd útboðsmála úrskurðað útboð Reykjavíkurborgar á hleðslum ON ólöglegt og var fyrirtækinu gert að loka þeim sem þegar höfðu verið settar upp. Eftir flýtimeðferð hjá hérðasdómi var þessari ákvörðun hnekk og hverfishleðslurnar opnaðar að nýju. Þetta skýrir sveiflur á fjölda hleðslustöðva á árinu.

Árið 2021 var fyrsta árið sem nýorkubílar, það er bílar sem ekki brenna jarðefnaeldsneyti, voru fleiri á meðal nýskráðra bíla en brunabílarnir.

Fjöldi rafbíla á Íslandi og hleðslustöðva ON



Styrkir til húsfélaga

Vorið 2019 var undirritað samkomulag milli Reykjavíkurborgar, Orkuveitu Reykjavíkur og Veitna um stórfellda uppbyggingu innviða í borginni fyrir rafbílaeigendur. Samkomulagið felur í sér að Veitur leggja til heimtaugar fyrir hleðslubúnað við starfsstöðvar sveitarfélagsins og eftir ábendingum íbúa. Þá leggja OR og Reykjavíkurborg fé í sjóð til að styrkja húsfélög fjölbýlishúsa til að koma upp hleðslubúnaði fyrir íbúa. Veitur og OR gerðu síðan samsvarandi samning við Akraneskaupstað.

Taflan að neðan sýnir greiðslur OR til húsfélaga samkvæmt samningnum.

	2019	2020	2021
Í Reykjavík	387.863 kr.	16.266.234 kr.	15.579.931 kr.
Á Akranesi		2.430.414 kr.	932.556 kr.

Rafvæðing Reykjavíkurhafnar

Veitur, Faxaflóahafnir og ríkið sömdu á árinu 2020 um að leggja 100 m.kr. hvert um sig í fyrsta áfanga eflingar rafmagnstenginga fyrir stór skip. Verkefnið er í samræmi við stefnu Íslands í loftslagsmálum en forsenda öflugri tenginga er bygging nýrrar aðveitustöðvar Veitna við Sægarða og hún mun einnig efla afhendingaröryggi rafmagns víða um höfuðborgarsvæðið.

Rannsóknar- og þróunarverkefni á sviði loftslagsmála

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



OR samstæðan hefur verið í fararbroddi í nýsköpun og þróun á sviði loftslags- og umhverfismála undanfarinn áratug. Skýr dæmi um það eru:

- Minni losun koltvíoxíðs og brennisteinsvetnis frá Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun með bindingu þessara jarðhitalofttegunda í stein
- Samstarf við svissneska fyrirtækið Climeworks um hreinsun og bindingu koltvíoxíðs úr andrúmslofti á Hellisheiði
- Aðstöðusköpun vegna orkuskipta í samgöngum með uppsetningu á hlöðum fyrir rafbíla

Unnið er samkvæmt fjölda samstarfssamninga og -áætlana um vísindi og tækni við háskólasamfélagið innanlands og erlendis. Samstarf atvinnulífs og háskólasamfélagsins er oftast en ekki forsenda þess að hugmyndir geti þróast yfir í raunveruleg verkefni sem nýtast atvinnulífinu.

Dæmi um slík verkefni sem unnið er að hjá OR samstæðunni og vonir eru bundnar við:

- Sporlaus vinnsla jarðhita
- Þróun á bindingu koltvíoxíðs með Carbfix-aðferðinni frá metanstöð Sorpu
- Orkuskipti í samgöngum á Íslandi og vetnisframleiðsla á Hellisheiði
- Djúpbörun
- Stjórnun örvaðrar skjálftavirkni
- Bætt auðlindanýting á lághitasvæðum til framtíðar
- Gæði vatns og betri yfirsýn yfir dreifikerfi
- Nýting lífbrjótanlegs úrgangs úr fráveitu

Umhverfismál



Samstæða OR er á meðal stærstu fyrirtækja landsins og frammistaða fyrirtækisins í umhverfismálum skiptir því máli. Starfsemin er vottuð samkvæmt ISO 14001 staðlinum. Samstæðan gefur reglubundnar skýrslur um umhverfismál til heilbrigðiseftirlita, Orkustofnunar og Umhverfisstofnunar sem jafnframt eru leyfisveitendur og sinna eftirliti með starfseminni.

Áhersla samstæðu OR í umhverfismálum:

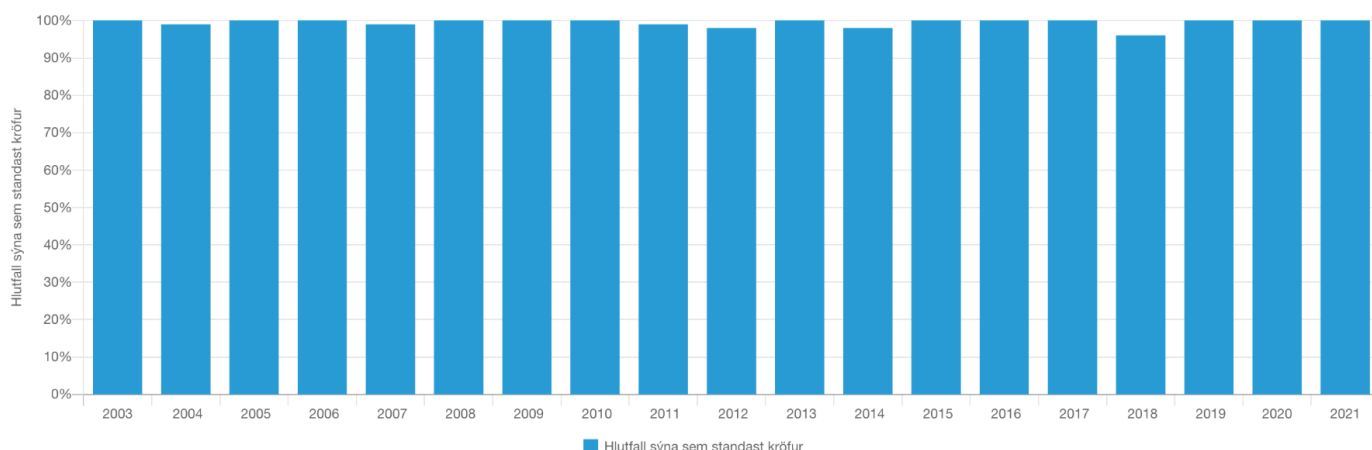
- Vatnsvernd og heilnæmt neysluvatn til langrar framtíðar
- Sjálfbærari lághita- og háhitavinnsla
- Sporlaus vatnsveita, rafveita, hitaveita, fráveita og gagnaveita
- Græn lán og græn fjármögnun

Að hugsa vel um umhverfið er „hópíprótt“ því tvinna þarf saman verk- og hugvit til að létta umhverfissporið. OR hefur gripið til aðgerða til að draga úr neikvæðum áhrifum starfseminnar á umhverfið á hagkvæman hátt og bæta um leið lífsgæði viðskiptavina OR. Um það er fjallað í myndbandinu að neðan.

Vatnsvernd og ábyrg vinnsla

Árið 2021 tryggðu vatnsveitur Veitna íbúum og fyrirtækjum á veitusvæðinu heilnæmt neysluvatn sem samræmist gæðastöðlum, ákvæðum laga og reglna og markmiðum Veitna.

Gæði neysluvatns í Reykjavík



Vatnsból Veitna eru fimmtán og er vatnið notað á höfuðborgarsvæðinu og á Vestur- og Suðurlandi. Vatnsból Orku náttúrunnar eru tvö. Dreifikerfi vatnsveitnanna þjónar alls um 45% þjóðarinnar. Markvisst hefur verið unnið að vatnsvernd, öðrum forvörnum og eftirliti til að tryggja gæði vatnsins.

Árið 2020 endurtengdu Veitur tvær vatnslindir í Hafnarfjalli fyrir Borgarnes. Settur var upp búnaður til að lýsa vatnið úr þessu vatnsbóli til að tryggja vatnsgæði. Með því eru örverur, sem geta borist í vatnsbólin í leysingum, gerðar óvirkar áður en vatninu er veitt út í dreifikerfið.

Þétt net vatnshæðarmæla er nú í eftirlitsholum vatnsstökusvæða Veitna á höfuðborgarsvæðinu. Vegna þurrka var vatnsborð í Grenkrika í sögulegu lágmarki í maí árið 2021. Áfram er unnið að verkefnum til að þekkja betur tengsl umhverfisþátta, örverumengunar og loftslagsbreytinga. Í kjölfar eldgossins í Geldingadölum og gróðurelda í Heiðmörk árið 2021 var ráðist í rannsóknir á breytingum á gæðum neysluvatns, en ekki varð vart við merkjanlegar breytingar. Ráðist var í frumgreiningu á áhrifum vinnsluaukningar á grunnvatni í Engidalskvísl við Helliðsvirkjun og er niðurstaðna að vænta árið 2022. Til að vakta betur vatnsgæði var sýnataka aukin úr lindum við Nesjavelli árið 2021.

Lýsingartæki var sett upp á Grundarfirði í byrjun árs 2021. Undirbúningur fyrir borun tveggja tilraunaholna í Grábrókarhrauni og endurnýjun tveggja vinnsluholna í Seleyri hófst á árinu 2021.

Vatnsvernd

Vatnsverndarsvæði eru afmörkuð utan um vatnsból Veitna og Orku náttúrunnar. Fylgst er með vatnsverndarsvæðum, þar á meðal flutningi á olíu, bensíni og öðrum varasömum efnum í Heiðmörk. Slys og atvik vegna hættulegrar hegðunar innan vatnsverndarsvæða eru skráð, fjallað um þau og ráðist í úrbætur eftir því sem við á. Til að fyrirbyggja mengunarslys tekur starfsfólk Veitna, Orku náttúrunnar og verktakar sem vinna að framkvæmdum á vatnsverndarsvæðum umhverfisnámskeið áður en framkvæmd hefst. Þessi krafa er sett fram útboðsgögnum.

Til að minnka hættu á olíu- og efnaslysi á vatnsverndarsvæði höfuðborgarsvæðisins hafa Veitur átt samráð við Vegagerðina, Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu og heilbrigðisnefndir sveitarfélaganna um lokanir og úrbætur á vegum ásamt því að gera frekari grunnvatnsrannsóknir á svæðinu.

| U6 Vatnsnotkun

Eigin notkun

Árið 2021 nam vinnsla samstæðu OR á köldu vatni rúmlega 26 milljónum m³ og heitu vatni rúmlega 96 milljónum m³. Af þeim 96 milljónum m³ sem framleiddir voru af heitu vatni voru um 49 milljónir m³ kalt vatn sem hitað var upp í virkjunum Orku náttúrunnar á Hengilssvæðinu en afgangurinn var hitaveituvatn úr lághitasvæðum.

Eigin notkun samstæðu OR á köldu vatni var um 77 milljónir m³ og á heitu vatni rúmlega 500 þúsund m³.

Allur varmi sem notaður er til húshitunar á Hellisheiði er í lokuðu kerfi. Sama vatninu er hringdælt og varmanotkun er ekki mæld. Eigin notkun samstæðu OR á köldu vatni er nær eingöngu vegna jarðvarmavirkjana Orku náttúrunnar á Hengilssvæðinu. Þar var dælt upp um 77 milljónum m³ af köldu vatni árið 2021. Þar af voru um 49 milljón m³ nýttir í varmaframleiðslu, m.a. til húshitunar á höfuðborgarsvæðinu, en um 0,3 milljónir m³ voru nýttir til rekstrar og kælingar á búnaði virkjana eða um 1%.

Hlutfall eigin notkunar Veitna á köldu og heitu vatni er mjög lítil miðað við framleitt magn. Veitur leggja áherslu á að lágmarka orkunotkun og sóun í veitukerfum.

Endurnýting

Um 76% af jarðhitavatninu frá Hellisheiðarvirkjun og Nesjavallavirkjun hefur verið skilað niður í niðurdælingarsvæðin við virkjunirnar. Takmarkið með því að dæla niður jarðhitavatni í jarðhitageyminn er að lengja nýtingartíma hans.

Veitur leggja áherslu á að dæla bakvatni í jarðhitakerfin þegar við á.

U7 Umhverfis- starfsemi

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Umhverfis- og auðlindastefna

Samstæða OR starfar eftir umhverfis- og auðlindastefnu sem er skuldbinding OR um stöðugar umbætur í umhverfismálum. Hún byggir á sex meginreglum sem eiga við allar starfseiningar: Loftslag og loftslagsáhættu, ábyrga auðlindastýringu, gagnsemi sem felst í aðgangi að veitum fyrirtækisins, áhrif losunar vegna starfseminnar, áhrif í samfélaginu og starfsemi fyrirtækisins. Áhersla er lögð á verndun neysluvatns, sjálfbærari nýtingu auðlinda, kolefnishlutleysi 2030 og sporlausa vinnslu og starfsemi. Í daglegri starfsemi er lögð áhersla á að nýta vel orku og aðföng í samvinnu við birgja og verktaka. Stefnan nýtist sem grundvöllur góðs samstarfs við hagsmunaaðila.

Samstæðan hefur skilgreint þýðingarmikla umhverfisþætti með hliðsjón af þeim meginreglum sem fram koma í umhverfis- og auðlindastefnunni. Sett hafa verið markmið um losun og bindingu gróðurhúsalofttegunda, ábyrga neysluhegðun og orkuskipti í samgöngum.

Starfsemi samstæðu OR er ekki vottuð samkvæmt formlegu orkustjórnunarkerfi.

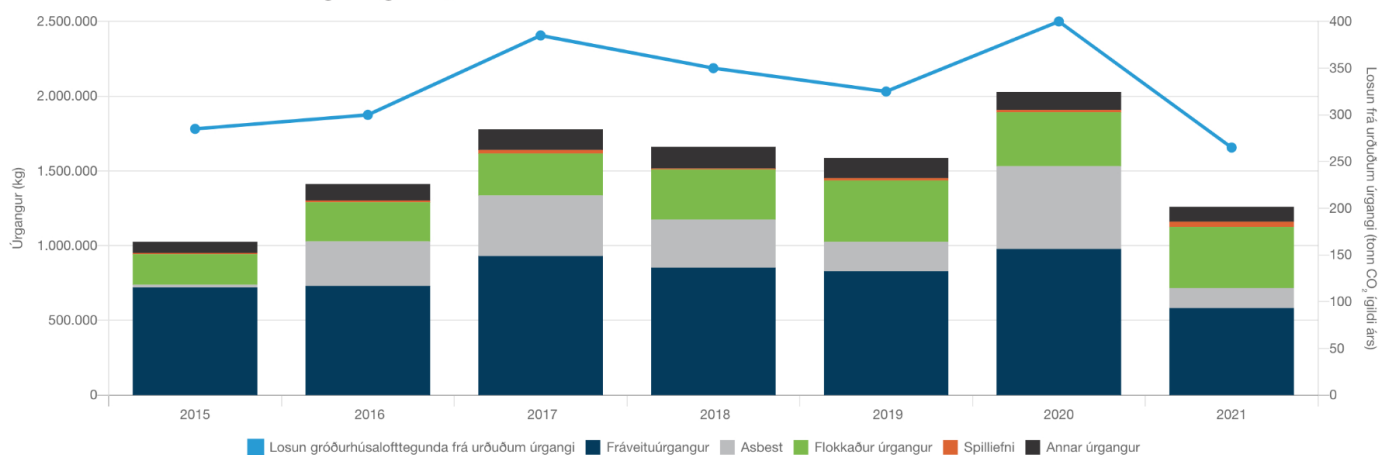
Ábyrg meðhöndlun úrgangs

Losun gróðurhúsalofttegunda frá urðuðum úrgangi hefur dregist saman frá árinu 2015.

Hluttur úrgangs úr hreinsistöðvum fráveitu er mestur og er um 45% af heildarmagni urðaðs úrgangs en hefur dregist verulega saman frá árinu 2020. Engin ein skýring er á mismun milli ára en það er ósamræmi í gögnum og mögulega á Covid-19 heimsfaraldurinn hlut að máli. Takmarkaður möguleiki er fyrir Veitur að stýra því hve mikill úrgangur af þessari gerð fellur til í hreinsistöðvum þar sem hann kemur frá íbúum og atvinnulífi á veitusvæðinu. Veitur hafa í auglýsingaferðum minnt á þann skaða sem blautpurkur og annað rusl geta valdið í fráveitukerfinu en stefna einnig að bættri nýtingu seyru og fitu og er undirbúningur hafiinn.

Magn annars úrgangs en fráveituúrgangs ýmist dróst saman eða jókst. Í viðaukum má sjá hvernig úrgangur skiptist á milli úrgangsflokka, starfsstöðva og sveitarfélaga.

Flokkun úrgangs hjá samstæðu OR 2015-2021



Endurheimt náttúrugæða í Elliðaárdal

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Frá því aðrennslispípa Rafstöðvarinnar við Elliðaár brast, árið 2014, var tvísýnt um hvort raforkuvinnsla hæfist í stöðinni að nýju. Pípan var úrskurðuð ónýtt, endurnýjun hennar dýr og vinnslugeta Rafstöðvarinnar lítil. Á árinu 2020 var formlega tekin sú ákvörðun að ekki yrði unnið rafmagn í stöðinni um fyrirséða framtíð en kapp lagt á uppbyggingu sögu- og tæknisýningar á athafnasvæði Orkuveitu Reykjavíkur í dalnum.

Elliðaárstöð

Elliðaárstöð er heiti þess verkefnis og er ný upplifun í Elliðaárdal þar sem börn og fullorðnir fræðast um sögu og vísindi í lifandi leik. Talsvert hefur verið byggt upp og svæðið endurmótað til að þjóna nýju hlutverki en samkomutakmarkanir síðustu missera hafa tafið að starfsemin nái skriði. 100 ára afmæli Rafstöðvarinnar, þann 27. júní 2021, var lágstemmt vegna þessa.



Orkuveita Reykjavíkur efndi í upphafi árs 2019 til samkeppni um sögu- og tæknisýningu á rafstöðvarreitnum til að fagna 100 ára afmæli Elliðaárstöðvar. Hönnunarrhópurinn Terta sigraði samkeppnina og framkvæmdir hófust í október 2020.

Endurheimt náttúrugæða

Nú þegar ljóst er að rafmagnsvinnslu er hætt ber Orkuveitu Reykjavíkur lagaskylda til að skila niðurlagningaráætlun þar sem gerð er grein fyrir hvernig „umhverfið [er] fært eins og kostur er til fyrra horfs,“ eins og segir í vatnalögum. Nú standa yfir rannsóknir á vegum Orkuveitu Reykjavíkur á lífríki og mannvirkjum til undirbúnings slíkrí áætlun.

Á árinu 2020 var hætt því inngripi í náttúruna að fylla og tæma Árbæjarlón á víxl að hausti og vori. Það var umdeilt en rannsóknir á árinu 2021 benda til að sú aðgerð að hætta að skapa slíkan óstöðugleika í lífríki ánnar hafi þegar komið löxum í ánni til góða.



Eftir að Árbæjarlón var tæmt var fræslægju dreift í gamla botninn og bakkana og gróður tók fljótt við sér.

Umhverfisumbætur við Andakílsárvirkjun

Árið 2021 hélt Orka náttúrunnar fundi með samráðshópi landeigenda við Skorradalssvatn og Andakílsá og með formönnum félags sumarhúsaeigenda í Fitjahlíð við Skorradalssvatn. Sviðsmyndagreiningu er lokið á áhrifum virkjunar á umhverfi og efnahag og á áhrifum virkjunar á samfélag í Skorradal og við Andakílsá. Tekin hefur verið ákvörðun um fyrirkomulag rekstrar virkjunarinnar en unnið er að nánari útfærslu. Í kjölfar áhættumats sem unnið var árið 2021 vegna fyrirhugaðrar hreinsunar aurs úr inntakslóni virkjunarinnar er áætlað að endurbæta stíflumannvirki og hreinsa upp úr lóninu. Unnið er að öflun leyfa.

Lífríki í Andakílsá

Lífríki í Andakílsá hefur náð sér á strik eftir að mikill aur barst í ána við ástandsskoðun á inntaksstíflu Andakílsárvirkjunar í maí 2017. Tæplega 520 laxar veiddust þar sumarið 2021 sem er góð veiði miðað við aðrar laxveiðiár í nágrenninu. Áin þolir veiði sumarið 2022. Um 20.000 seiðum var sleppt í ána árið 2021 og 20 þúsund laxaseiði voru sett í klak. Sumarið 2022 verður svipuðum fjölda seiða sleppt í ána og hafa þau verið í eldi frá hausti 2020. Orka náttúrunnar hefur tekið þetta verkefni föstum tókum.

Bakkavarnir hófust við Andakílsá í byrjun október 2021. Gróðurþekja var tekin upp, trjábolum með rótum, grjóti og mól komið fyrir í bakkanum til að styrkja hann og gróðurþekjan lögð aftur yfir. Víðir og birki voru gróðursett í bakkann til að styrkja hann enn frekar. Seinni hluti bakkavarna verður unninn vorið 2022.

Skorradalssvatn

Vatnshæð Skorradalssvatns var innan viðmiðunarmarka Orku náttúrunnar árið 2021.



Bakkavarnir við Andakílsá 2021.

Landbætur á athafnasvæðum OR

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Samstæða OR hefur umsjón með tæplega 19.000 hekturum lands og eru tæpir 16.000 hektarar innan verndarsvæða. Það eru vatnsverndarsvæði, friðlýst svæði, svæði á náttúruminjasrá eða svæði sem lúta sérstakri vernd. Um þessi svæði er fjallað í myndbandinu að neðan. Í viðauka er birtur listi yfir verndarsvæði og tegundir fugla og plantna á valista sem hafa þar búsvæði.

Frágangur og umgengni

Lögð er áhersla á góða umgengni, frágang jafnóðum í verkum eins og kostur er, endurheimt náttúrlægs umhverfis og minnkun sjónræna áhrifa á virkjanasvæðum Orku náttúrunnar og athafnasvæðum Veitna, Carbfex, Ljósleiðarans og OR. Reglulega er skert á verklagi og fræðslu til að tryggja enn betri umgengni starfsfólks og verktaka, meðal annars á verndarsvæðum. Gróðurþekju er haldið til haga í framkvæmdum á grónu landi og hún nýtt til endurheimtar staðargróðurs vegna rasks. Þetta er gert í samvinnu við leyfisveitendur og í samræmi við markmið samstæðu OR.

Landgræðsla og skógrækt

Orka náttúrunnar gróðursetti um 6.000 birki og reynitré í um 4 hektara af landi í nágrenni Nesjavallavirkjunar árið 2021 og tæplega 6 hektarar af landi voru græddir upp með staðargróðri á rofsvæðum utan framkvæmdasvæða. Þetta er í samræmi við stefnu Orku náttúrunnar um stækkun landgræðslusvæða og skógrækt með innlendum trjátegundum.



Leið upp á Kyrdalshrygg á Hengli lagfærð til að draga úr vatnsrofi. Stígurinn til hægri á myndinni er aflagður.

Gönguleiðir á Hengli

OR hefur umsjón með um 130 km af merktum gönguleiðum á Hengilssvæðinu síðastliðin 30 ár eða frá gangsetningu Nesjavallavirkjunar. Fjöldi gesta heimsækir svæðið sem er vinsælt til útivistar allt árið, einkum í heimsfaraldri. Sumarið 2021 var lögð áhersla á að lagfæra gönguleiðir við Nesjavelli og verður haldið áfram með þá vinnu sumarið 2022.

Breytingar á hæð vatnsborðs í Elliðavatni

Í tengslum við umfangsmikla lagnavinnu Veitna neðarlega í farvegi Elliðaánna, var opnað fyrir lokur í Elliðavatnsstíflu í febrúar 2020 sem varð til þess að vatnshæð fór undir viðmiðunarmörk í tæpa viku. Árið 2021 varð ljóst að Hafrannsóknastofnun mun annast rannsóknir og vöktun á lífríki vatnsins til skamms tíma og víðtækari vöktun til lengri tíma sem hefjast í janúar 2022.

Ábyrg umgengni og vinnsla úr lághitaauðlindum

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Veitur reka þrettán hitaveitur; eina á höfuðborgarsvæðinu sem er sú stærsta, fimm á Vesturlandi og sjö á Suðurlandi. Hitaveiturnar þjóna um 2/3 hluta þjóðarinnar. Árið 2021 var vinnsla á lághitasvæðum Veitna á höfuðborgarsvæðinu og flestum dreifisvæðum á landsbyggðinni í samræmi við skilgreiningu og markmið fyrirtækisins og ákvæði í lögum og reglugerðum.

Höfuðborgarsvæðið

Sumarið 2021 var heitu vatni frá jarðvarmavirkjunum veitt til alls höfuðborgarsvæðisins. Með þessari aðgerð var létt tímabundið á vinnslu úr lághitasvæðum á Reykjum, í Reykjahlíð, Laugarnesi og Elliðaárdal sem gerði það mögulegt að safna meiri forða í lághitasvæðunum fyrir veturinn. Áframhald verður á þessum aðgerðum næstu sumur til að minnka sumarvinnslu úr lághitasvæðunum og nýta betur þann varma sem framleiddur er í virkjunum. Unnið er að því að auka enn frekar hlut hitaveituvatns frá virkjunum á Hengilssvæðinu. Árið 2021 var hann um 60% af heildarvinnslu og hefur aldrei verið hærri. Einnig verða dælur í öflugum holum á lághitasvæðunum stækkaðar á næstu misserum til að auka afkastagetu í hámarksálagi. Unnið er að heildarendurskoðun áætlaða um framtíð hitaveitu á höfuðborgarsvæðinu til að tryggja afhendingaröryggi næstu áratugi.



Ein af lághitaborholum Veitna í Reykjadal í Mosfellsbæ.

Vesturland

Ástand lághitasvæða á Vesturlandi er almennt gott. Sívaxandi eftirspurn hjá Hitaveitu Akraness og Borgarfjarðar veldur því að veitan stendur tæpt í hámarksálagi en borun nýrrar holu við Hellur í Bæjarsveit á að veita nauðsynlegt viðbótarafli til að bæta stöðuna þar umtalsvert.

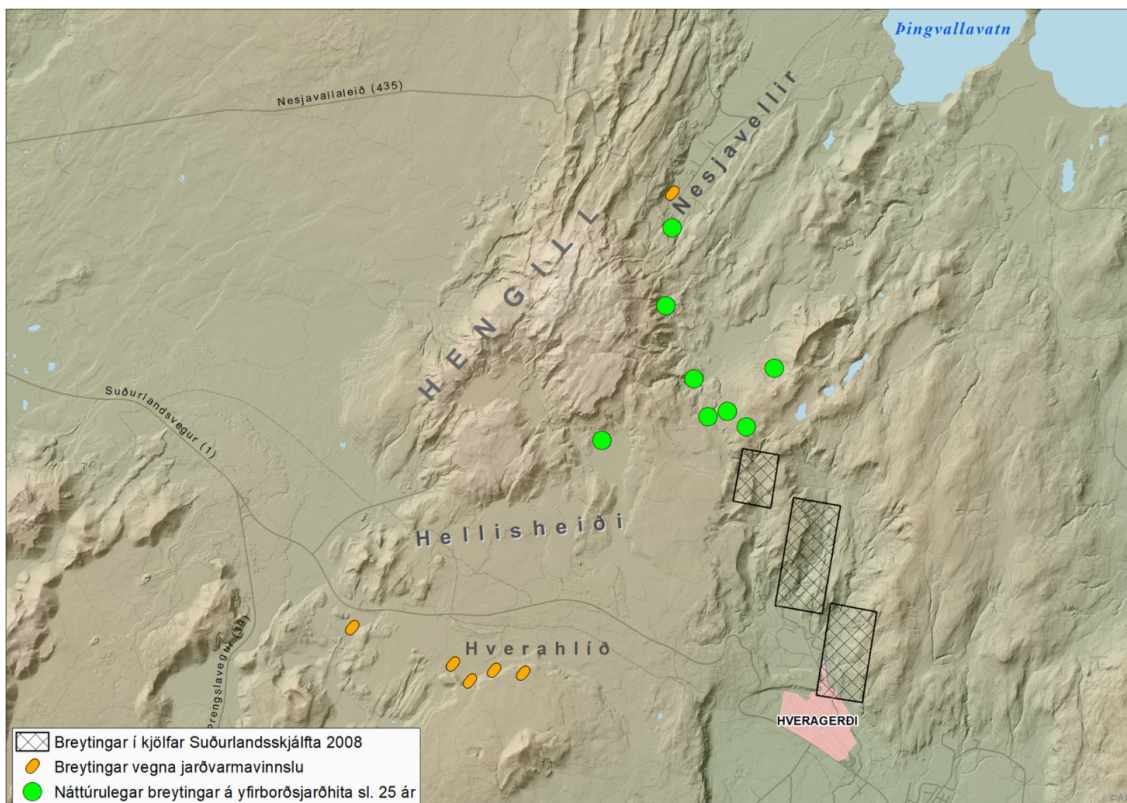
Suðurland

Á Suðurlandi hefur framleiðslugeta verið aukin í Grímsnes-, Ölfus- og Þorlákshafnarveitu. Verkefni til að auka framleiðslugetu enn frekar í Grímsnesveitu með virkjun nýrrar holu er hafið þannig að framleiðslugeta þar mun fljótlega þrefaldast frá því sem verið hefur. Einnig er í undirbúningi stækkun í Hveragerði með tengingu við Austurveitu sem eykur aflgetu á báðum svæðum.

Afla þarf meira heits vatns fyrir Rangárveitu sem þjónar m.a. þéttbýliskjörnunum Hellu og Hvolsvelli. Í sumar verður dælugeta aukin með nýrri djúpdælu í Laugalandi og mun toppafl hitaveitunnar aukast verulega fyrir þau svæði þar sem eftirspurnin er mest. Frekari verkefni eru í undirbúningi í samræmi við heildarendurskoðun áætlana sem unnin var á síðasta ári.

Ábyrg umgengni og vinnsla úr háhitaauðlindum

Fylgst er með virkni jarðhita á yfirborði á Hengilssvæðinu sem getur breyst náttúrulega en einnig vegna jarðvarmavinnslu. Engin ákveðin leið er til að greina vel á milli hvort um náttúrulegar breytingar er að ræða eða af mannavöldum en þó er reynt að leggja mat á það með hliðsjón af aðstæðum hverju sinni. Breytingar á yfirborðsvirkni hófust til dæmis í Hverahlíð eftir að holur voru boraðar þar og því hægt að leiða að því líkum að breytingarnar tengist nýtingu jarðhitans á svæðinu.



Vinnslusvæði jarðvarmavirkjana á Hengilssvæðinu og breytingar á yfirborðsjarðhita.

Orkuvinnsla á Nesjavöllum og Hellisheiði/Hverahlíð

Árið 2021 var orkuvinnsla á Nesjavöllum og á Hellisheiði í samræmi við nýtingarleyfi og markmið Orku náttúrunnar. Undanfarin ár hefur viðhald vinnslugetu virkjananna á Hengilssvæðinu verið eitt af mikilvægustu verkefnum fyrirtækisins. Þó hefur komið í ljós að vinnsluþéttleiki er of mikil á hluta vinnusvæðanna, þrýstiniðurdráttur hefur aukist í Hverahlíð og neikvæð áhrif af niðurdælingu eru innan svæðis á Hellisheiði.

Þrátt fyrir að nýjar virkjanir séu ekki á döfinni á Hengilssvæðinu er fyrirsjáanlegt að stækka þarf núverandi vinnslusvæði ef viðhalda á fullri vinnslu í Hellisheiðarvirkjun og í Nesjavallavirkjun til lengri tíma.

Forrannsóknir á mögulegum vinnslusvæðum eru hafnar til að undirbyggja faglega ákvarðanatöku um framtíðarsýn orkuöflunar og til að tryggja sjálfbæra nýtingu jarðhitaauðlindarinnar.

OR samstæðan leggur áherslu á að hagnýting auðlinda sé með eins sjálfbærum hætti og mögulegt er. Um það fjallar myndbandið að neðan.

Losun jarðhitavatns á Nesjavöllum og Hellisheiði/Hverahlíð

Jarðhitavatni er dælt niður við Nesjavallavirkjun og Hellisheiðarvirkjun til að vernda yfirborðsvatn og grunnvatn því það er heitara en grunnvatn og með aðra efnasamsetningu. Annað markmið er að stýra niðurdælingu þannig að hún styðji við þrýsting í jarðhitageyminum sem stuðlar að aukinni sjálfbærni nýtingarinnar.

Undanfarin ár hefur verið unnið að mörgum rannsóknar- og þróunarverkefnum til að uppfylla kröfur um niðurdælingu á Nesjavöllum og Hellisheiði með nokkrum árangri.

Á Nesjavöllum var árið 2021 tæplega 75% af jarðhitavökva sem tekinn var úr jarðhitageyminum dælt í niðurdælingarholur, þar af rúmlega 10% í jarðhitageyminn. Uppbygging í niðurdælingarveitu við virkjunina undanfarin ár leiddi til þess að losun jarðhitavatns hefur undanfarin þrjú ár verið í sögulegu lágmarki.

Þrátt fyrir árangur í niðurdælingarveitu Nesjavallavirkjunar fylgir jarðhitavinnslunni töluverð losun upphitaðs grunnvatns á yfirborð. Eftirlit með grunnvatni með sítandi hitamælingum í borholum og lindum og sýnatöku hefur verið í gangi frá því virkjunin var gangsett árið 1990. Niðurstöður þessara mælinga benda ekki til að hitastig grunnvatns sé að lækka á svæðinu þrátt fyrir minni losun. Ástæður þess eru ekki ljósar en gætu verið þessar:

- Niðurdæling jarðhitavatns skilar sér ekki í kólnun grunnvatns vegna þess að niðurdælingarvatnið blandast í grunnvatnið eftir rennislíleiðum neðanjarðar í berginu sjálfu.
- Endurbætur á losunarleiðum virkjunarinnar hafa ekki skilað sér ennþá í kólnun á grunnvatni við Þingvallavatn.

Á Hellisheiði fóru árið 2021 rúmlega 75% af jarðhitavökva sem tekinn var upp úr jarðhitageyminum (skiljuvatn og þéttivatn) í niðurdælingu. Það þéttivatn (þétt hrein gufa) sem ekki fór í niðurdælingu gufaði upp í kæliturnum eða var losað í grunnar niðurdælingarholur. **Rúmlega 1%** jarðhitavökvans fór á yfirfall niðurdælingarveitu vegna skipulagðra eða óvæntra atvika í rekstri.

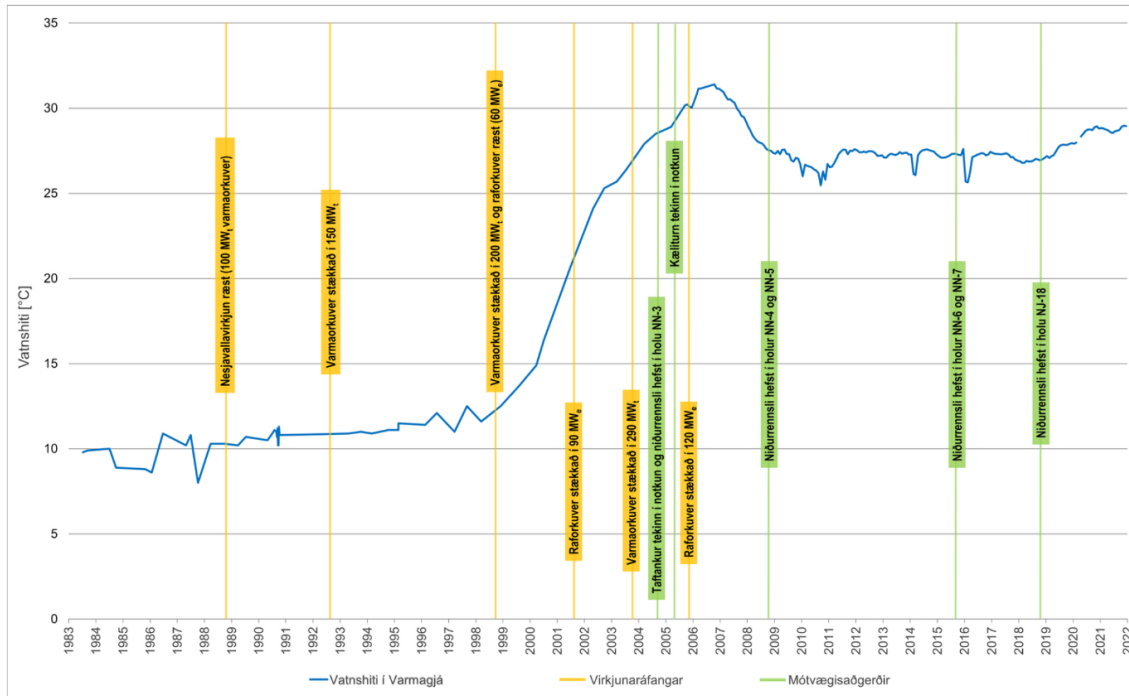
Meira jarðhitavatn til höfuðborgarsvæðisins

Hluta af sumrinu 2021 fékk allt höfuðborgarsvæðið heitt vatn frá jarðvarmavirkjunum. Stefnir er að því til frambúðar að minnka sumarvinnslu úr lághitasvæðunum og nýta betur þann varma sem framleiddur er í virkjunum. Árið 2021 var töluverð áskorun hvað varðar yfirborðslosun á Nesjavöllum vegna óvæntra bilana og vandræða í viðhaldsverkefnum hjá bæði Veitum og Orku náttúrunnar.

Áhrif losunar jarðhitavatns á lífríki í Þorsteinsvík

Fylgst hefur verið með lífríki í Þorsteinsvík við Þingvallavatn frá því áður en Nesjavallavirkjun var reist. Niðurstöður mælinga Náttúrufræðistofu Kópavogs sýna að snefilefni í jarðhitavatni frá virkjuninni sem helst hafa verið talin hafa neikvæð áhrif á lífríki benda ekki til tölfraðilegar marktækrar aukningar í umhverfinu.

Áfram verður unnið að greiningum á stöðu grunnvatns á Nesjavöllum þannig að Orka náttúrunnar nái markmiðum sínum um að minnka umhverfisáhrif Nesjavallavirkjunar.



Vatnshiti í Varmagjá við Þingvallavatn, þróun Nesjavallavirkjunar og mótvægisáðgerðir.

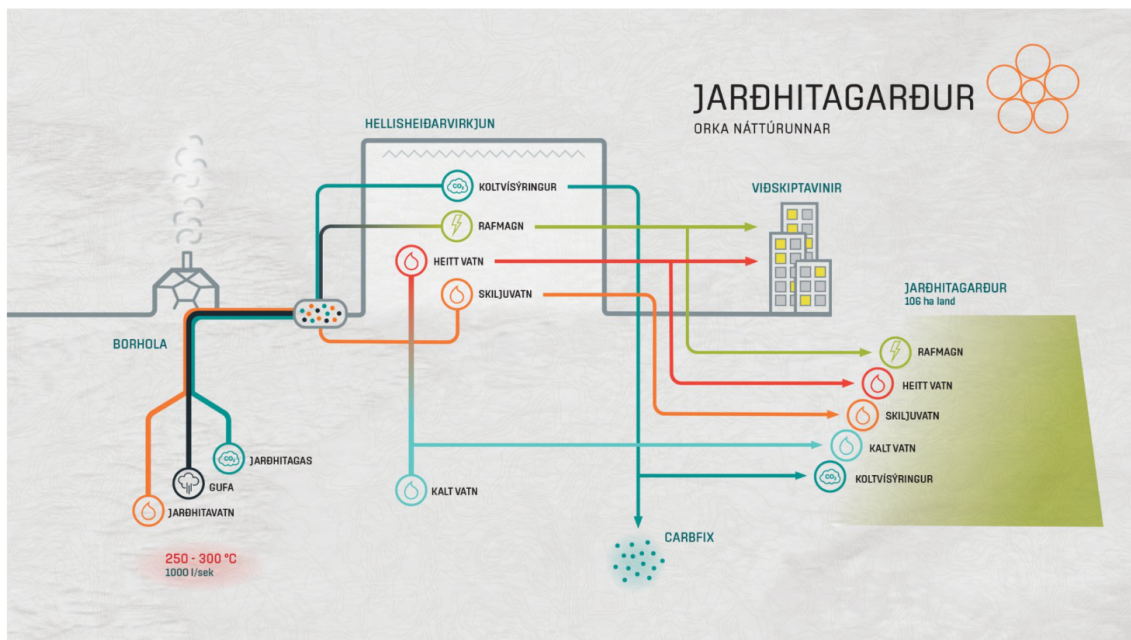
Skjálftavirkni

Niðurdæling jarðhitavatns, einkum á Húsmúlasvæðinu, en einnig sprengingar í tengslum við jarðfræðirannsóknir og boranir á háhitasvæðum geta valdið skjálftavirkni, svokallaðri örvaðri skjálftavirkni eða gíkkskjálftum. Orka náttúrunna vinnur eftir verklagi sem miðar að því að lágmarka hættu á örvuðum jarðskjálftum á og við Hengilinn.

Markmið samstæðu OR um að jarðskjálftar sem hugsanlega tengjast niðurdælingu á jarðhitavatni valdi sem minnstum óþægindum og valdi ekki tjóni var uppfyllt. Árið 2021 varð einn skjálfti 3,1 að stærð á niðurdælingarsvæði virkjana Orku náttúrunnar þrátt fyrir að engar umtalsverðar breytingar hefðu verið gerðar á niðurdælingu. Því voru engar tilkynningar sendar til skjálftavaktar Veðurstofu Íslands og Almannavarnadeildar ríkislögreglustjóra vegna breytinga á niðurdælingu árið 2021.

Jarðhitagarður á Hellisheiði

Í Jarðhitagarði ON við Hellisheiðarvirkjun í Sveitarfélaginu Ölfusi, er leitað leiða til að auka fjölbreytta notkun á varma, rafmagni, vatni og jarðhitalofttegundum frá virkjuninni. Fjölbreytt notkun jarðhitans getur aukið hagkvæmni og eflt umhverfissvænan rekstur og nýsköpun í atvinnulífi. Yfirlit yfir orkutengda auðlindastrauma sem unnt er að nýta í starfsemi í Jarðhitagarði sést á myndinni.



Yfirlit yfir orkutengda auðlindastrauma í Jarðhitagarði við Hellisheiðarvirkjun

Einstakt loftslagsverkefni

Nýjasta dæmið um bætta nýtingu auðlindastrauma er að ýmis orkutengd aðföng eru nýtt af svissneska nýsköpunarfyrirtækinu Climeworks. Fyrirtækið tók í notkun á árinu 2021, undir merkjum svokallaðs ORCA-verkefnis, loftslugur í Jarðhitagarði ON sem fanga um 4.000 tonn af koltvíoxíði úr andrúmslofti árlega og steinrenna það í berglögum í samstarfi við Carbfix og Orku náttúrunnar.



Frá vígslu ORCA-verkefnisins. Á myndinni eru, frá vinstri; Edda Sif Pind Aradóttir framkvæmdastýra Carbflix, Dagur B. Eggertsson borgarstjóri, stofnendur Climeworks þeir Christoph Gebald og Jan Wurzbacher, Katrín Jakobsdóttir forsætisráðherra og Ólafur Ragnar Grímsson, fyrrverandi forseti Íslands.

Vetnisframleiðsla

Orka náttúrunnar framleiðir vetni við Hellisheiðarvirkjun í tilraunaskyni sem er hluti af þróunarverkefni á vegum Evrópusambandsins, Hydrogen Mobility Europe. Orkuframleiðsla í virkjuninni er nýtt til vetnisframleiðslu á þeim tímum sem minni eftirspurn er eftir rafmagni og nýtist vetnið fyrir almenning og atvinnulíf vegna orkuskipta í samgöngum.

Þá nýtir alþjóðlega sprotafyrirtækið VAXA (áður Algaenovation) orkutengd aðföng í smápörungaverksmiðju í Jarðhitagarði ON og skiljuvatn frá Hellisheiðarvirkjun er notað til framleiðslu GeoSilica á fæðubótarefnum. Talsvert af koltvíoxíði fellur til við raforkuframleiðslu á Hellisheiði. Ýmis sprotafyrirtæki hafa sýnt áhuga á því að nýta koltvíoxíðið og fleira frá virkjuninni. Í Hveradölum, þeirri fornu skíðaparadís, er baðlón í undirbúningi sem nýta mun vatn og varma sem fellur til við orkuvinnsluna í Hellisheiðarvirkjun.

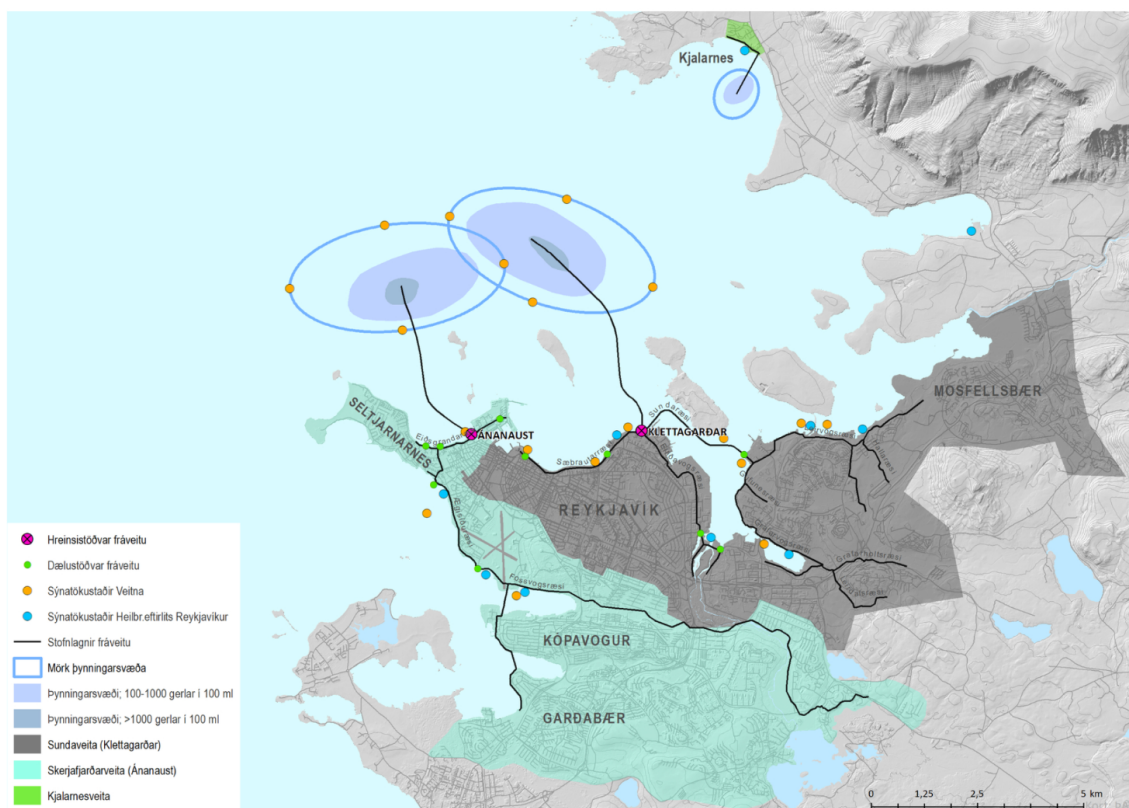
Ríkar kröfur eru gerðar til fyrirtækja sem ætla að starfa í Jarðhitagarði ON vegna vatnsverndar, ásýndar, ónæðis og umgengni. Á byggingatíma verkefna er gerð krafa um endurnýtingu gróðurþekju sem fellur til. Hún er notuð í frágang þegar jarðvinnu líkur eða nýtt annarstaðar þar sem hennar er þörf.

Losun vegna fráveitu

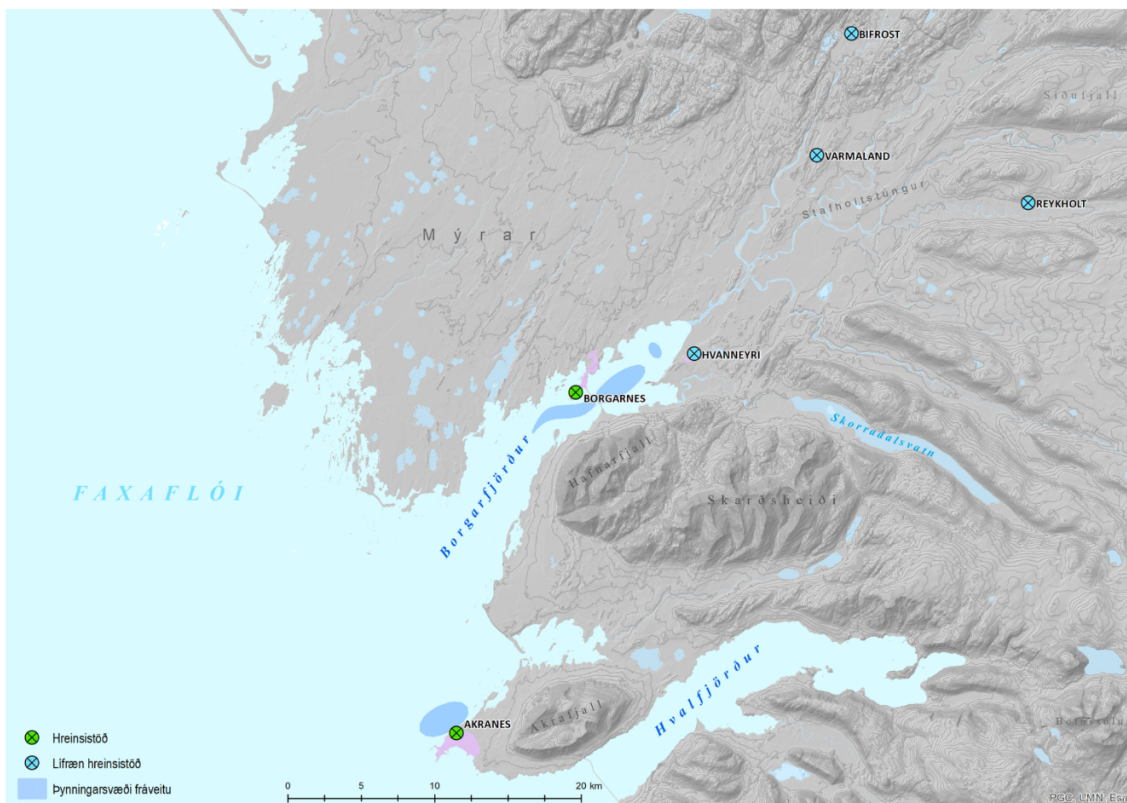
Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Veitur annast uppbyggingu og rekstur fráveitu í þéttbýli í Reykjavík, á Akranesi og í Borgarbyggð. Frárennsli frá Kópavogi, Mosfellsbæ og Seltjarnarnesi auk hluta Garðabæjar er hreinsað í hreinsistöðvum við Ánanaust og Klettagarða, alls frá um 60% þjóðarinnar.



Frárennsli frá um 60% þjóðarinnar er hreinsað í hreinsistöðvum við Ánanaust og Klettagarða í Reykjavík.



Hreinsistöðvar á Vesturlandi.

Á safnsvæði Veitna hafa íbúar og atvinnulíf aðgang að veitukerfi og skólphreinsun í samræmi við lög og reglur.

Langtíamarkmið Veitna er að strendur verði ávallt hreinar enda eru fjörur gjarnan skilgreindar sem útivistarsvæði í aðalskipulagi sveitarfélaga. Losun óhreinsaðs skólps um yfirfallsútrásir er þó órjúfanlegur hluti þess fráveitukerfis sem byggt hefur verið upp á liðnum áratugum. Svo mun verða um næstu framtíð meðan blöndu skólps og ofanvatns er veitt um safn- og flutningskerfi fráveitunnar, það á við um 28% af kerfinu.

Dæmi um aðgerðir til að nálgast fyrrnefnda framtíðarsýn og hafa gengið vel eru markviss lekaleit, breytt verklag í viðhaldi dælustöðva og umfangsmiklar fjárfestingar í lagnakerfinu til að beina ofanvatni frá skólperfinu, svo sem við Hlemm og Vesturgötu í Reykjavík. Breytt verklag hefur árið 2021 aukið rekstraröryggi og í auknum mæli hefur verið unnt að sinna viðhaldi án þess að stöðva rekstur og losa óhreinsað skólp í sjó. Sú nýjung var prófuð og reyndist vel árið 2021, að skólp frá hreinsistöðinni í Ánanaustum var hreinsað að hluta þrátt fyrir að taka þurfti stöðina úr rekstri vegna brýns viðhalds. Þessar aðgerðir stuðla enn fremur að bættu vinnuumhverfi og öryggi starfsfólks. Unnið er að langtímaáætlunum um fulla aðgreiningu óviðkomandi vatns frá skólperfinu, en sú vinna er vel á veg komin t.d. í Vatnsmýri, Laugalæk og Rauðará, líkt og sjá má á ytri vef Veitna undir yfirskriftinni „Ofanvatnsáætlanir“.

Umhverfissvöktun fór fram sumarið 2021 við meginútrásir hreinsistöðva Veitna úti fyrir Sundunum við Reykjavík og í Hofsvík við Kjalarnes. Ræktaðir voru kræklingar við útrásirnar til að rannsaka afdrif þeirra og til að afla sýna úr mjúkvef til efnagreininga. Auk þess voru tekin vatnssýni úr sjónum við útrásirnar. Með þessu má meta hvort losun hreinsaðs skólps valdi mælanlegum áhrifum í sjónum, og ef svo er, í hve miklu mæli. Niðurstöður eru væntanlegar á fyrsta fjórðungi ársins 2022.

Í grennd við yfirfallsútrásir Veitna í Reykjavík og víðar meðfram strönd borgarinnar reyndust 87 sýni af 100 vera undir viðmiðunarmörkum um saurkólígerla sem þýðir mjög lítil saurmengun. 93 sýni voru undir viðmiðunarmörkum um saurkokka. Á Akranesi reyndust 86 sýni af 100 vera undir viðmiðunarmörkum um saurkólígerla og 93 sýni voru undir viðmiðunarmörkum um saurkokka.

Örverustyrkur í grennd við útrásir frá lífrænu hreinsistöðvum Veitna á Vesturlandi hefur mælst yfir mörkum sem skilgreind eru starfsleyfi undanfarin ár. Sumarið 2021 var sett af stað umbótaverkefni vegna þessa.

Allar niðurstöður sýnataka og -greininga fráveitu Veitna má sjá í árlegum yfirlitsskýrslum sýnatöku og mælinga sem aðgengilegar eru á vef Veitna.

Blágrænar ofanvatnslausnir

Veitur vinna áfram að innleiðingu blágrænna ofanvatnslausna í samvinnu við sveitarfélög til að hægja á rennsli regnvatns af götum, vegum og öðrum svæðum ofan í fráveitukerfið og draga úr líkum á losun um yfirföll í fráveitukerfinu. Íbúar og fyrirtæki hafa sýnt aukinn áhuga á að hefta afrennsli af lóðum með þessum lausnum.

Ábyrg neysla

Veitur hafa ítrekað hvatt fólk til að nota salernin ekki sem ruslafötur þar sem sótthreinsi- og blautklútar ásamt öðru rusli veldur álagi á búnað og umhverfið.

Efnanotkun

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Helstu varasömu efnin í notkun hjá samstæðu OR eru asbest, grunnefni sem nýtt er í einangrunarfrauð, klór, sýrur og basar, suðugas og jarðhitagös, olíur og leysiefni. Árið 2021 var töluvert notað af skaðlegum efnum líkt og undanfarin ár.

Árið 2020 var gert átak í að fækka varasömum efnum og tókst að fækka þeim úr um 900 í rúmlega 200. Ennfremur var ráðist í umbætur vegna geymslu þeirra, flokkun og förgun ásamt því að auka vitund starfsfólks á mikilvægi þessa málaflokks með fræðsluefni. Í myndbandinu að neðan um varasöm efni er farið yfir innkaup, meðhöndlun, geymslu og förgun þeirra.

Samfélag



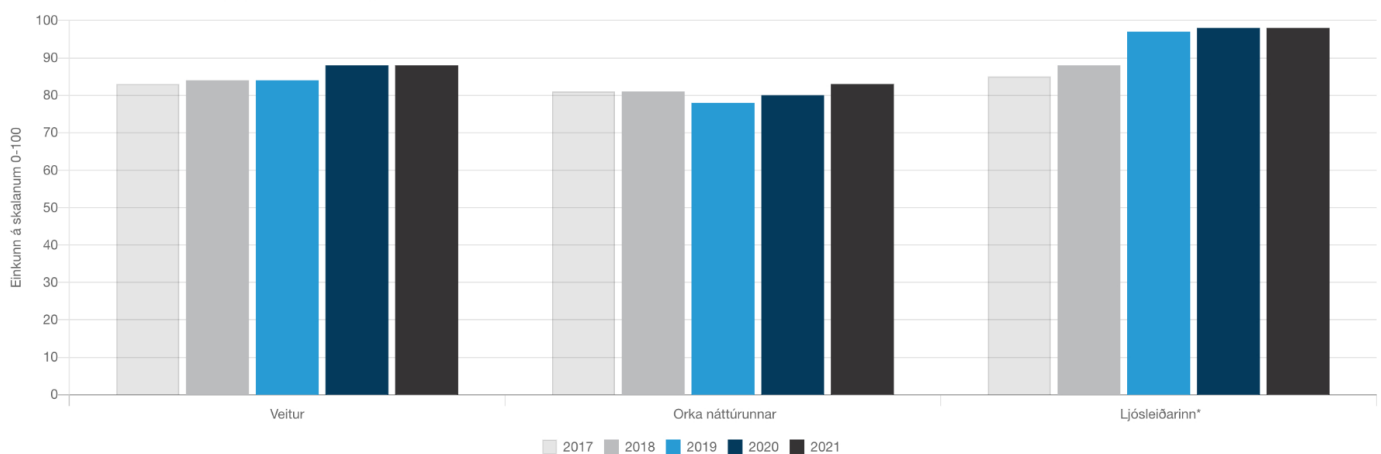
Vesturbæjarlaug - Sundlaugasögur

OR, Veitur, Orka náttúrunnar og Ljósleiðarinn gegna því samfélagslega hlutverki að fólk njóti vatnsveitu, fráveitu, rafveitu, hitaveitu og gagnaveitu. Yngsta dótturfélagið, Carbfix, vinnur gegn loftslagsvánni. Veigamesta samfélagslega ábyrgð Orkuveitu Reykjavíkur felst í því að grunnþjónusta sé áreiðanlega fyrir hendi, á sanngjörnu verði og að ánægja sé meðal viðskiptavina með þjónustuna. Það skiptir ekki eingöngu máli að þjónustan sé fyrir hendi heldur líka hvernig hún er veitt.

OR vill vera eftirsóknarverður vinnustaður og lítur svo á að hæft og ánægt starfsfólk sé forsenda þess að markmiðum verði náð. Á íslenskan mælikvarða er OR samstæðan stór og því gætir áhrifa starfshátta hennar víða um samfélagið. OR vill vera til fyrirmyndar og leitar stöðugra úrbóta við að rækja samfélagslega ábyrgð sína.

Fyrirtækin innan samstæðunnar fylgjast stöðugt með ánægju viðskiptavina með því að gera reglubundnar þjónustukannanir. Niðurstaða þeirra myndar vísitölu og þróun hennar á árunum 2017 til og með 2021 er sýnd hér að neðan.

Ánægja viðskiptavina 2017-2021



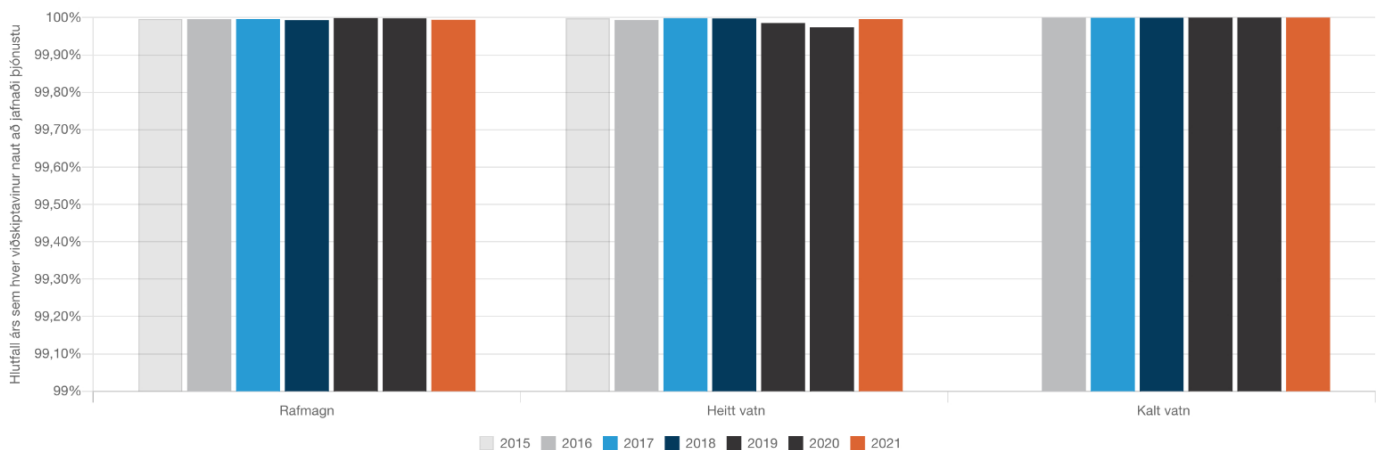
*Mælingum Ljósleiðarans á ánægju með þjónustuna var breytt á árinu 2019. Síðan þá hefur vikulega verið hringt í um 100 viðskiptavinum og þau spurð út í ánægju með þjónustuna.

Orka náttúrunnar hlýtur Íslensku ánægjuvögina þriðja árið í röð

Ánægja viðskiptavina Orku náttúrunnar samkvæmt mælingum fyrirtækisins jókst á milli áruna 2020 og 2021. Þriðja árið í röð varð fyrirtækið efst íslenskra raforkusala í Íslensku ánægjuvöginni. Viðurkenning þess efnis var veitt í janúar 2022.



Þjónustuöryggi veitnanna

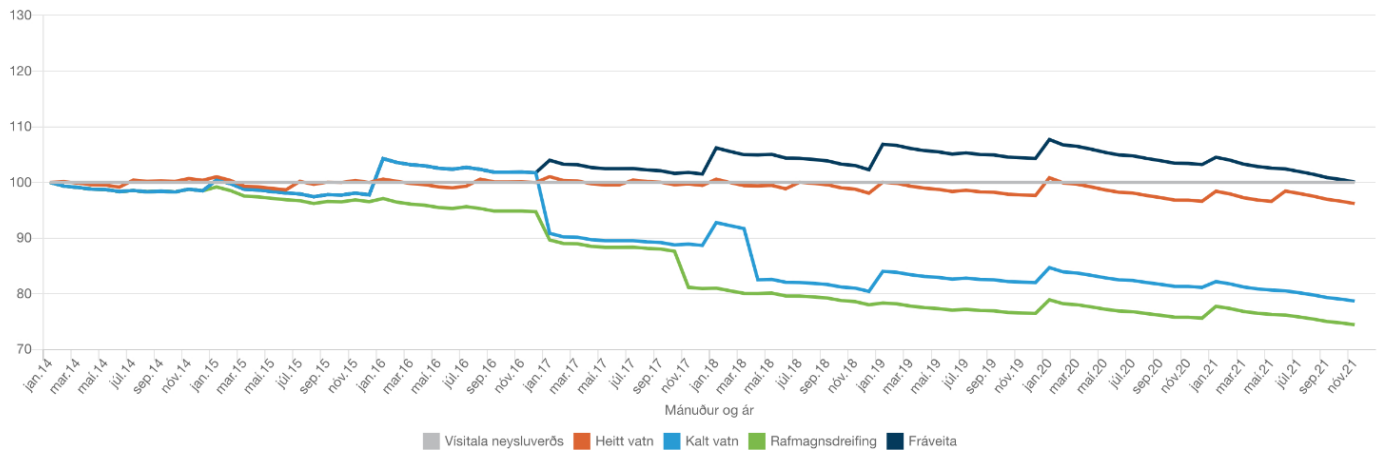


Útreikningur á afhendingaröryggi er byggður á aðferð sem lengi hefur verið við lýði hjá rafveitunum. Hún byggist á því að samanlögð lengd hversrar truflunar hjá þeim notendum sem fyrir henni verða er deilt niður á alla viðskiptavinum hversrar veitu. Veitur tóku þessa aðferð upp fyrir hitaveitu árið 2015 og fyrir vatnsveitu 2016. Myndritið byggir á fyrirvaralausum truflunum, þegar ekki er hægt að gera viðskiptavinum viðvart um truflunina fyrirfram. Fordæmalaus aukning á milli ára á notkun á heitu vatni skerti afhendingaröryggi þess á árinu 2020 en á árinu 2021 komst afhendingaröryggi hitaveitunnar í eðlilegt horf.

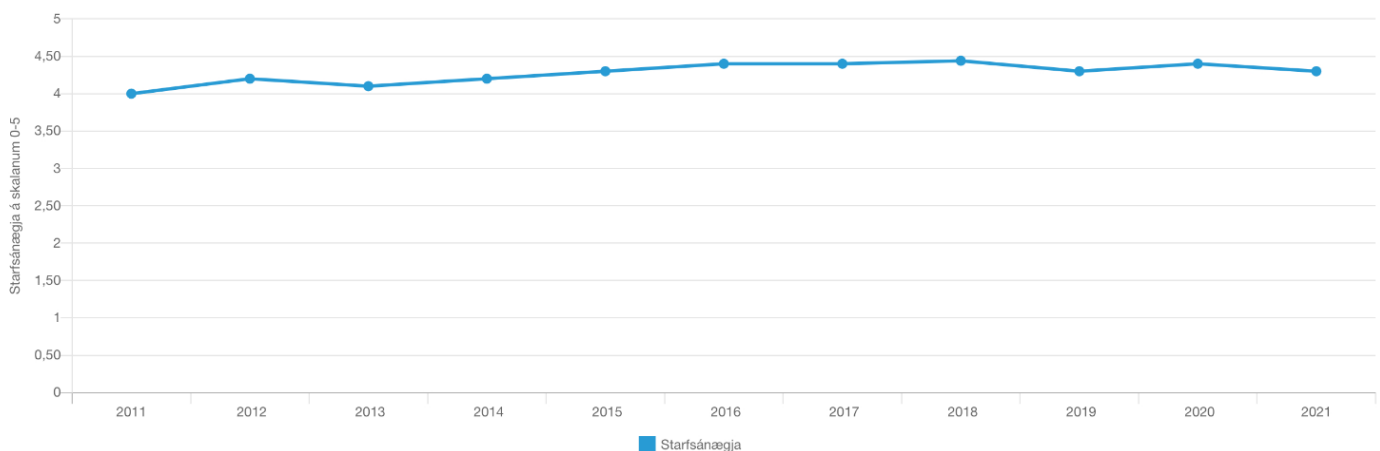
Verðlagspróun sérleyfisþjónustu Veitna

Frá því að Orkuveitu Reykjavíkur var skipt upp að lagaboði í ársbyrjun 2014 hafa gjaldskrár sérleyfisþjónustu ýmist lækkað talsvert eða nánast staðið í stað að raungildi. Þann 1. janúar 2014 kostaði dreifing á rafmagni 4,24 kr./kWst en þann 31. desember 2021 4,18 kr./kWst. Línuritið að neðan sýnir hvernig gjaldskrár sérleyfisþjónustu Veitna hafa þróast frá ársbyrjun 2014 miðað við vísitölu neysluverðs, sem sýnd er sem lárétt lína. Raunlækkun rafmagnsdreifingar er 26%, raunlækkun vatnsgjalds 21%, raunlækkun hitaveitu 4% en 0,1% raunhækkun varð á gjaldskrá fráveitu frá ársbyrjun 2014 til ársloka 2021.

Próun gjaldskráa veitupjónustu 2014-2021



Starfsánægja



OR og dótturfélögin hafa gengið í gegnum miklar breytingar síðustu ár. Ánægja starfsfólks samkvæmt reglubundnum vinnustaðargreiningum hefur vaxið og mælst á styrkleikabili allt frá árinu 2014. Kórónuveirufaraldurinn hefur haft mikil áhrif á vinnustaðinn frá því snemma árs 2020. Það ár jókst starfsánægja lítillega en dalar svo aftur til fyrra horfs á árinu 2021. Hún telst enn talsvert mikil í samanburði við íslenskan vinnumarkað í heild, en á árinu 2019 var markið sett á að stafsánægja mældist 4,5 fyrir árslok 2023.

Skattaspor OR

KPMG hefur tekið saman skattaspor OR samstæðunnar á árinu 2021. Skattaspor OR samanstendur af sköttum sem eru gjaldfærðir í rekstri samstæðunnar og þeim sköttum sem félögin innan hennar innheimtu og stóðu skil á til ríkis, sveitarfélaga og lífeyrissjóða.

Á árinu 2021 nam skattaspor OR samtals 8.699 mkr. Skýrsla um það er í viðhengi að neðan.

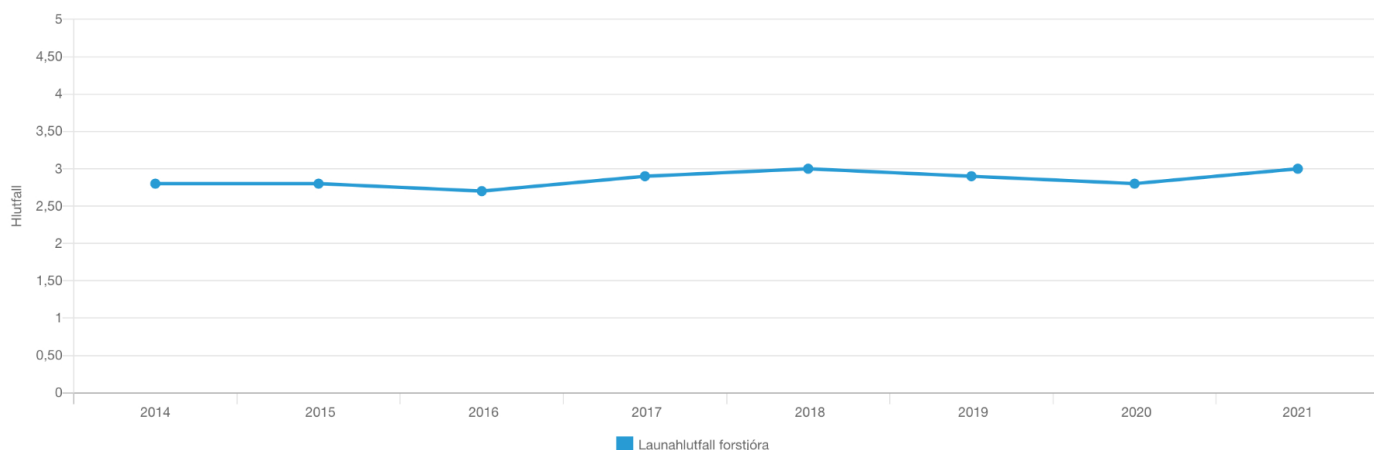
| F1 Launahlutfall forstjóra

Stjórn OR ræður forstjóra fyrirtækisins, semur starfslýsingu hans og ákveður starfskjör. Stjórn tekur mið af ákvæði eigendastefnu OR að laun stjórnenda skulu standast samanburð við sambærileg störf, þó að teknu tilliti til þess að fyrirtækið er í eigu opinberra aðila. Starfskjaranefnd OR endurskoðar laun forstjóra árlega með tilliti til markmiða og mælikvarða fyrirtækisins.

Launahlutfall forstjóra er reiknað sem heildarlaunagreiðslur forstjóra deilt með miðgildi launa fastráðinna starfsmanna innan samstæðunnar. Þetta hlutfall lækkaði frá árinu 2018 en er nú það sama og það ár.

Fjárhæðir launa stjórna innan samstæðunnar, forstjóra móðurfyrirtækis og framkvæmdastjóra dótturfélaga eru birtar opinberlega í skýringum með ársreikningi samstæðu OR.

Launahlutfall forstjóra



F2 Launamunur kynja

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



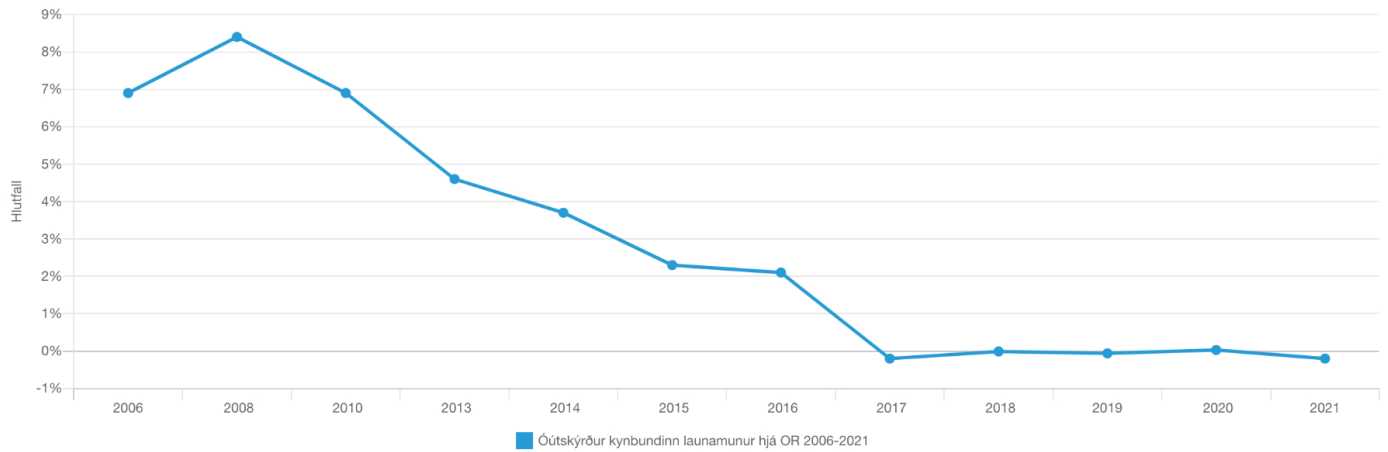
Orkuveita Reykjavíkur leggur mikla áherslu á jafnrétti kynjanna og hlaut Jafnréttisviðurkenningu Jafnréttisráðs 2014, Hvatningarverðlaun jafnréttismála frá Samtökum atvinnulífsins 2015 og á árinu 2021 var fyrirtækið valið alþjóðlegur leiðtogi í jafnlaunamálum, *Universal Fair Pay Leader*. OR er aðili að Jafnréttissáttmála Sameinuðu þjóðanna.



Á árinu 2017 tók OR í notkun nýtt líkan sem greinir áhrif hvernar einustu launaákvörðunar á kynbundinn launamun. Með því átti fyrirtækið auðveldara með að útrýma kynbundnum launamun. Það tókst í árslok 2017 og hefur óútskýrður kynbundinn launamunur verið innan tölfræðilegra skekkjumarka síðan.

Jafnlaunakerfi OR hlaut jafnlaunavottun á árinu 2018. Sú vottun þýðir að það jafnlaunakerfi sem OR innleiddi á grundvelli líkansins uppfyllir ákvæði laga nr. 56/2017 um jafnlaunavottun. Kerfið er nýtt til að tryggja að OR mismuni starfsfólki ekki á grundvelli kyns þess.

Óútskýrður kynbundinn launamunur hjá OR 2006-2021



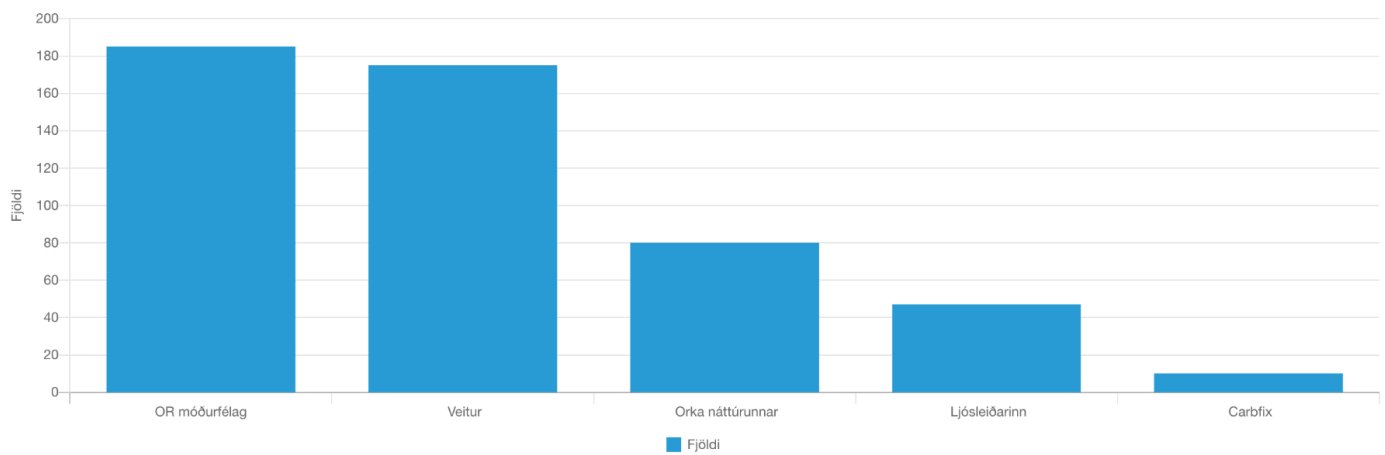
Í línuritinu hér að ofan tákna tölur hærri en 0 launamun körlum í hag og lægri en 0 launamun konum í hag.



JAFNLAUNAVOTTUN
2022 - 2025

F3 Starfsmannavelta

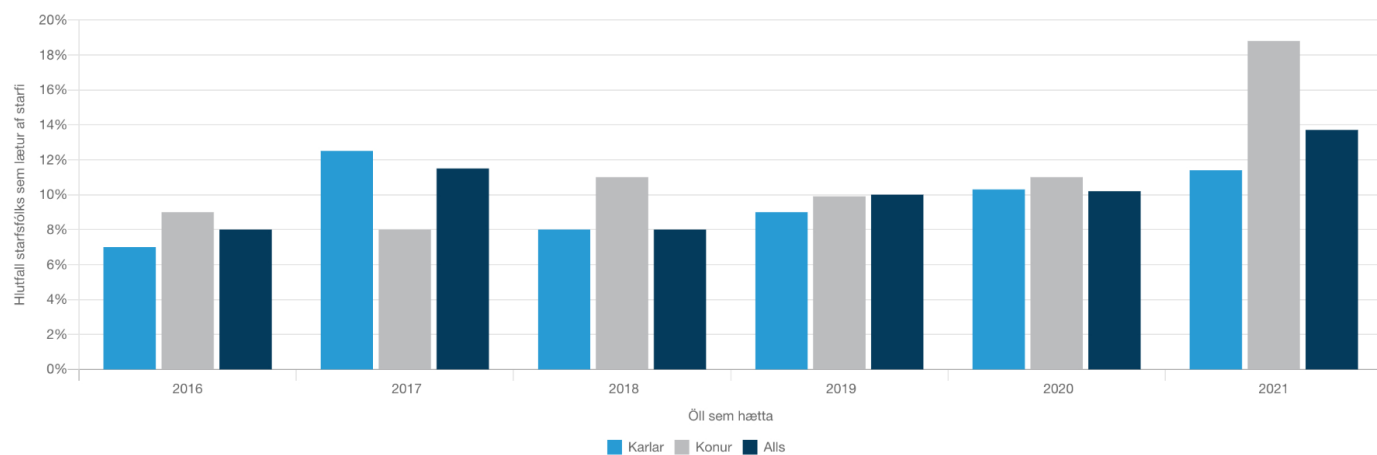
Fjöldi fastráðins starfsfólks í árslok 2021



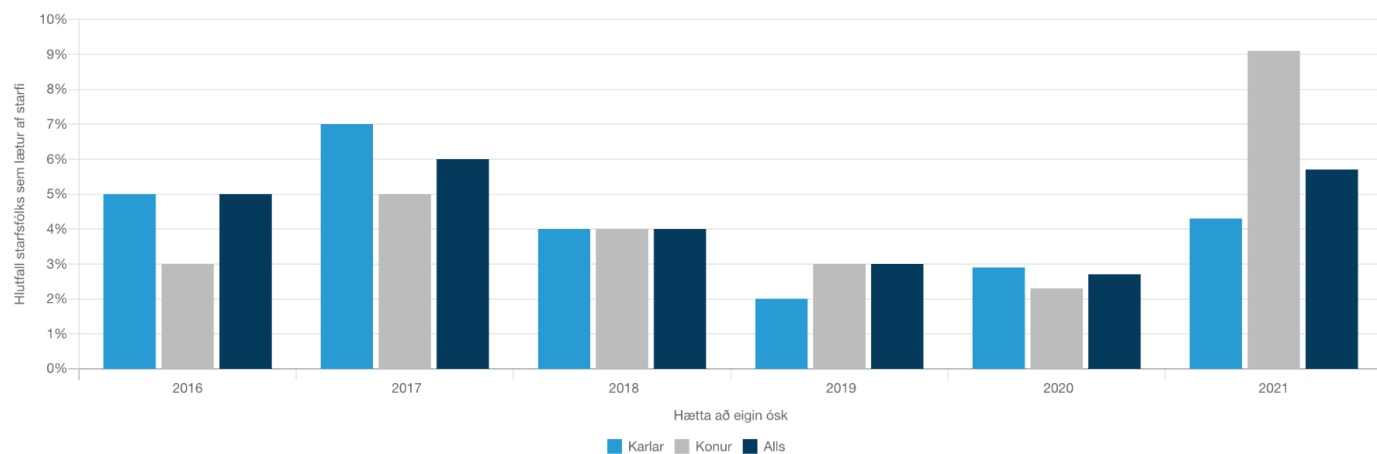
OR fylgist grannt með starfsmannaveltu hjá samstæðunni meðal annars eftir aldri og kyni. Tengsl hafa verið á milli efnahagsástands og starfsmannaveltu þannig að þegar kreppir að fækkar þeim sem skipta um starf. Þrátt fyrir efnahagssamdrátt vegna kórónuveirufaraldursins hefur nú sést sú þróun víða á Vesturlöndum að starfsmannavelta hefur vaxið. Faraldurinn og þær miklu fjarverur frá vinnustað sem honum hafa fylgt virðast því hafa meiri áhrif á starfsmannaveltu en efnahagssamdrátturinn. Starfsmannavelta árið 2021 var ýfið meiri árið 2020 og vöxtur hennar meðal kvenna er meiri en meðal karla. Þar kann faraldurinn einnig að hafa áhrif en hann hefur einnig haft áhrif á heimilislíf þar sem algengara er að konur beri meiri ábyrgð en karlar. OR gefur sér ekki fyrirfram að kórónuveirufaraldurinn sé þarna helsti áhrifavaldur og hefur því ráðið í sérstaka könnun á því hvers vegna óvenju margir kusu að láta af störfum hjá fyrirtækjunum á árinu 2021.

Hverfandi hluti starfsfólks OR samstæðunnar er í minna en 100% starfi. Þess vegna er ekki reiknuð starfsmannavelta sérstaklega fyrir þann hóp.

Starfsmannavelta, öll sem hætta



Starfsmannavelta, hætta að eigin ósk



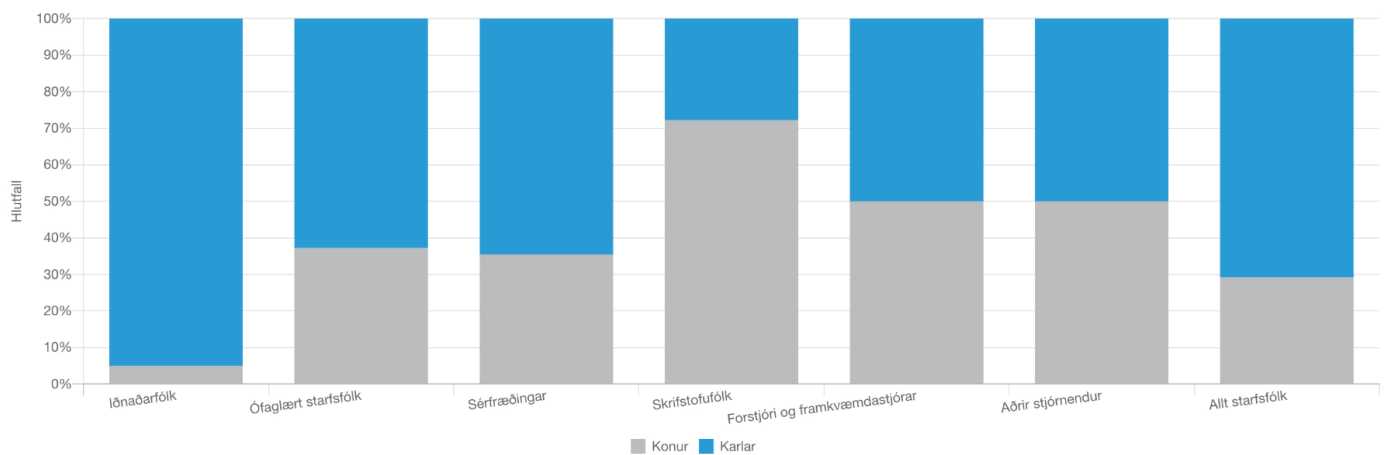
F4 Kynjajafnrétti

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



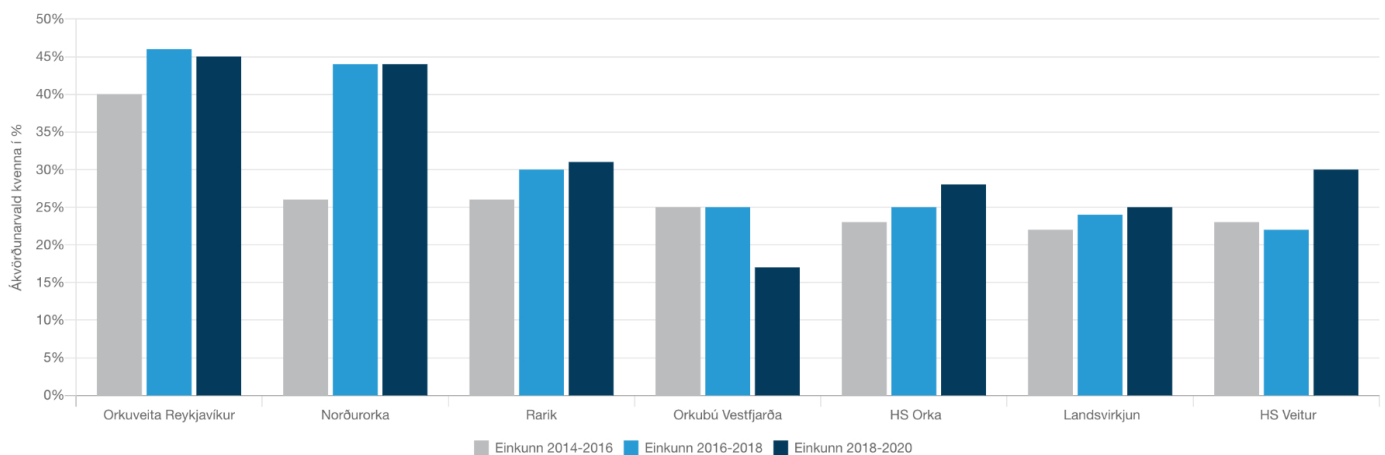
OR er kynjaskiptur vinnustaður og unnið er að því að fjölga konum meðal iðnaðarmanna og sérfræðinga og körlum meðal skrifstofufólks. Á meðal stjórnenda hefur jafnvægi ríkt milli kynjanna frá árinu 2015. OR hefur ekki tölur yfir kynjaskiptingu meðal verktaka.

Kynjahlutfall eftir starfaflokkum



Samkvæmt úttekt Ernst & Young fyrir samtökin Konur í orkumálum sem gefin var út í desember 2021 eru áhrif kvenna innan orkugeirans mest hjá OR samstæðunni og hefur það verið niðurstaðan í öllum þremur mælingum samtakanna.

Ákvörðunarvald kvenna innan íslenskra orku- og veitufyrirtækja



F5 Hlutfall tímabundinna starfskrafta

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

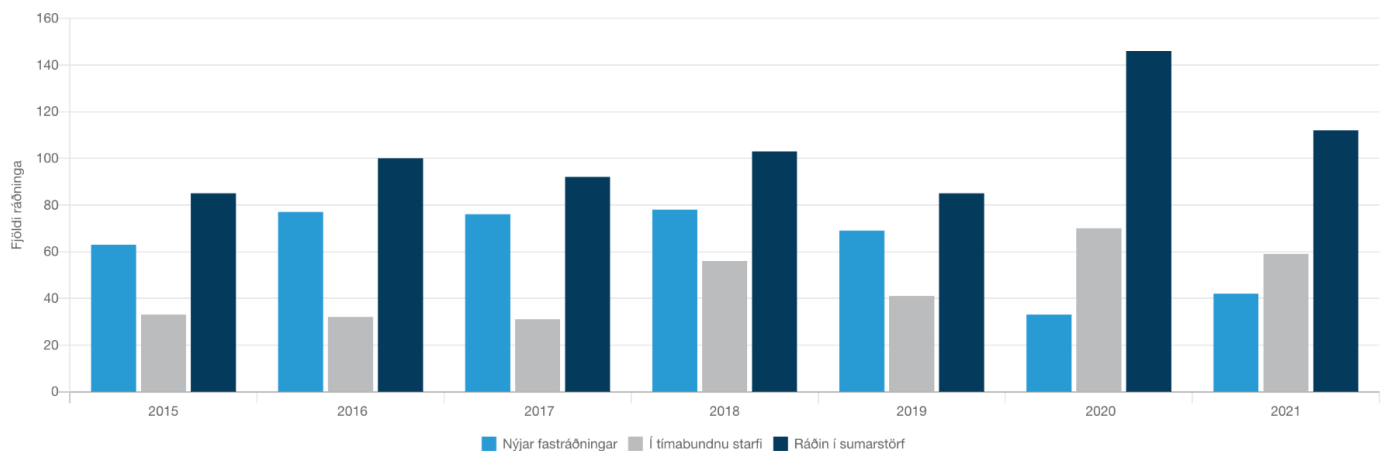


Löng hefð er fyrir því hjá veitufyrirtækjunum að ráða ungmenni til sumarstarfa umfram hefðbundna þörf fyrir afleysingar. Ræðst það meðal annars af því að fyrirtækin eiga mörg mannvirki og margar lóðir sem krefjast viðhalds sem best er sinnt að sumarlagi. Jafnframt lítur OR svo á að ráðning ungmenna til sumarstarfa gefi þeim innsýn í og fræði þau um starfsemina og vekji áhuga þeirra á að koma aftur til starfa hjá fyrirtækjunum síðar.

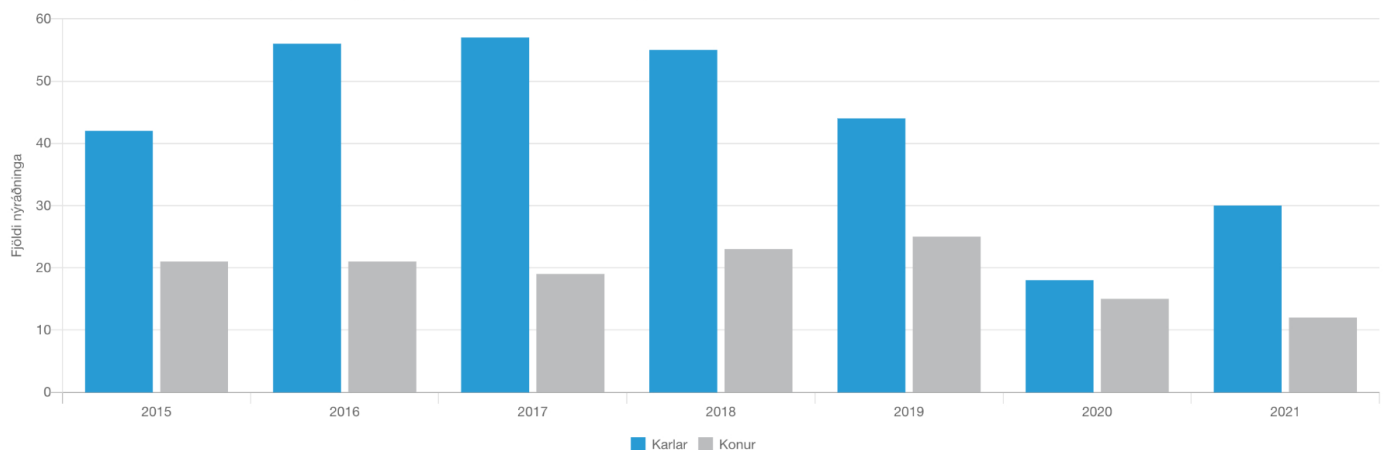
Aðgerðir vegna kórónuveirufaraldursins skýra hvorttveggja fjölgun sumarráðninga og fjölgun tímabundinna ráðninga á árinu 2020 en slíkar aðgerðir voru umfangsminni árið 2021.

OR og dótturfyrirtækin kaupa að mikla vinnu frá stórum fyrirtækjum á borð við verkfræðistofur og framkvæmdaverktaka. Sumt starfsfólk stærri og smærri verktaka vinnur að verulegu leyti fyrir OR eða dótturfyrirtæki. Sá hópur hefur ekki verið skilgreindur og OR hefur ekki tölulegar upplýsingar um samsetningu hans.

Tímabundnar ráðningar



Kynjaskipting nýrra fastráðninga



F6 Aðgerðir gegn mismunun

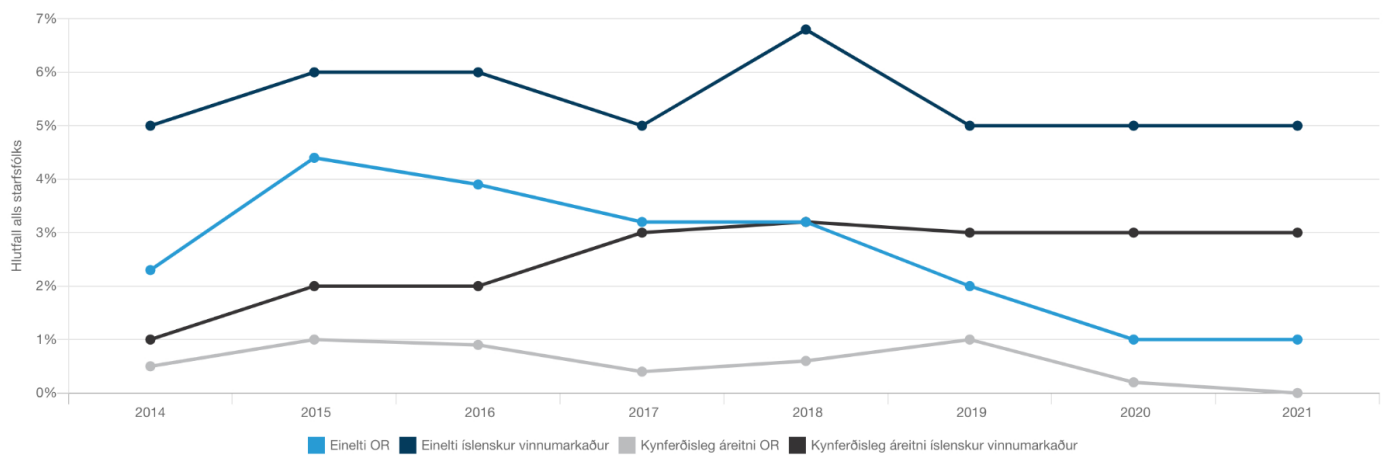
Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Í árlegum vinnustaðargreiningum er starfsfólk spurt hvort það hafi orðið fyrir einelti, kynferðislegu áreitni eða kynbundnu. Síðustu fimm ár hefur slíkum tilfellum fækkað ár frá ári og stefna fyrirtækisins er einfaldlega að slíkt sé ekki liðið.

Á árinu 2021 fór hlutfall þeirra sem sögðust hafa orðið fyrir kynferðislegri áreitni á vinnustað síðustu 12 mánuði í fyrsta skipti niður í 0. Þátttaka í vinnustaðargreiningunni meðal starfsfólks var 92%.

Hlutfall starfsfólks sem segist hafa orðið fyrir einelti eða kynferðislegri áreitni





Jafnrétti og fjölbreytileiki á vinnustaðnum

Á árinu efndi fyrirtækið til rafrænna námskeiða í átta þáttum um jafnrétti og fjölbreytileika á vinnustaðnum. Námskeiðin eru í umsjá Sóleyjar Tómasdóttur hjá Just Consulting og í árslok hafði um þriðjungur starfsfólks lokið a.m.k. hluta námskeiðanna. Markmiðið er að skapa sameiginlega þekkingu til að stuðla að vinnustaðarmenningu þar sem öllu starfsfólki líður vel. Samhliða námskeiðunum voru haldin svokölluð *Jafnréttis-trúnó*, rafrænir fundir þar sem starfsfólk skiptist á reynslu og skoðunum á ýmsum hliðum vinnustaðarmenningar.

Iðnir og tækni

Á árinu 2021 var einnig áfram unnið að verkefninu Iðnir og tækni með strákum og stelpum úr Árbæjarskóla. Ungmennin sækja í því valáfanga sem hefur það markmið að vekja áhuga nemenda á iðn- og tæknistörfum og kynna þeim þau fjölbreyttu störf og starfstækifæri sem iðn- og tækninám hefur upp á að bjóða. Námið er fjölbreytt og byggir á fræðslu, vettvangsferðum og verklegum æfingum. Öll fyrirtæki samstæðunnar taka þátt í verkefninu og í kennara- og undirbúningshópnum eru um 40 starfsmenn.

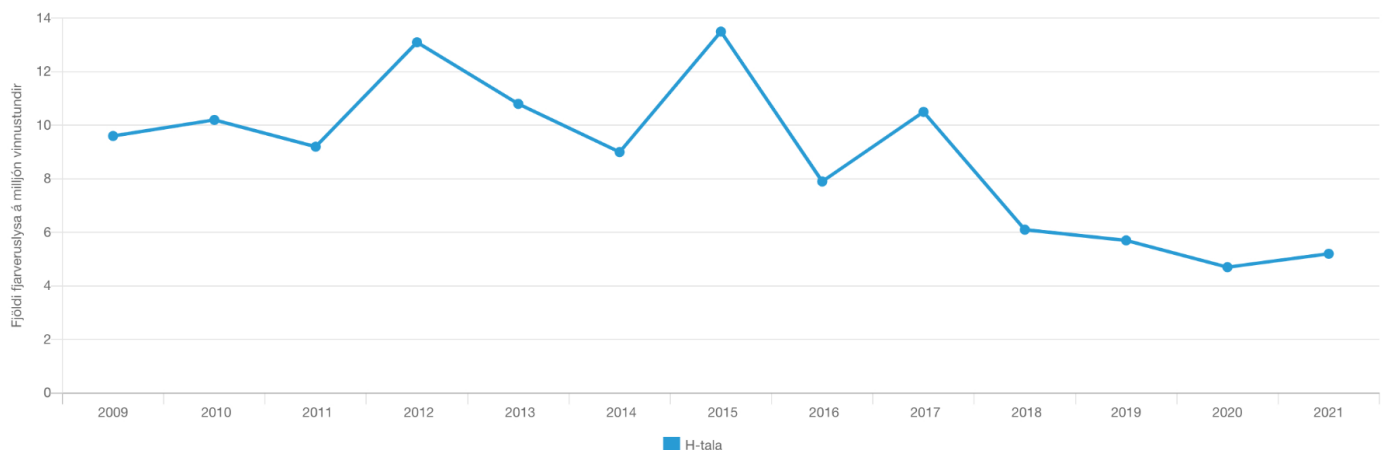
Jafnréttisáætlun samstæðu OR

Á árinu 2021 var ákveðið að gera eina jafnréttisáætlun fyrir alla samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur. Áður hafði hvert fyrirtæki innan samstæðunnar unnið sína áætlun og fylgst með framvindu hennar.

F7 Vinnuslysatiðni

H-tala er alþjóðleg mælieining fyrir tíðni vinnuslysa. Hún er reiknuð sem fjöldi slysa á hverjar milljón unnar vinnustundir hjá viðkomandi fyrirtæki. Talin eru slys sem leiða til a.m.k. eins dags fjarveru frá vinnu. Þau voru fimm árið 2021 hjá OR samstæðunni, jafnmörg og árið á undan. Unnar vinnustundir voru 959.575, nokkru færri en árið 2020, og því hækkar H-talan á milli ára þó slysum hafi ekki fjölgað. Fjöldi vinnustunda eru samanlagðar unnar stundir á vinnustað og skráðar vinnustundir í heimavinnu.

Fjarveruslys á hverja milljón vinnustunda



OR lítur svo á að ekkert verk sé svo mikilvægt að hætta megi öryggi starfsfólks við framkvæmd þess. Stefna OR í öryggis- og heilbrigðismálum (ÖH-stefna) er rýnd árlega af stjórnnum félaganna í samstæðunni. Stefnt er að slysalausum vinnustað. Það markmið náðist ekki árið 2021. OR gerir skýrar kröfur um öryggismál í öllum útboðum og þá kröfu til verktaka í framkvæmdaverkum að öryggisreglum fyrir verktaka sé fylgt. Þá hefur OR gefið út Öryggishandbók sem hefur staðið starfsfólki OR og verktökum til reiðu um árabíl. Gerð er krafa um að starfsmenn verktaka sækji viðurkennt námskeið í öryggismálum.

Í siðreglum birgja OR er gerð sú almenna krafa að vinnumhverfi starfsfólks sé heilsusamlegt, öruggt og í samræmi við lög og að birgir vinni markvisst og stöðugt að öryggis- og heilsumálum starfsfólks.

Gullnu reglurnar

Á árinu 2020 var ráðist í öryggisátak meðal starfsfólks undir yfirskriftinni *Gullnu reglurnar*. Markmið átaksins er að beina sjónum starfsfólks sérstaklega að því hættulegasta í starfsumhverfinu.

Gullnu reglurnar

Til að fyrirbyggja alvarleg slys hjá OR samstæðunni hafa verið skilgreindar **Gullnar reglur** í samstarfi við öryggis- og heilsunefndir OR og allra dótturfélaga.

Gullnar reglur er ráðstafanir sem við framkvæmum við vinnu okkar til að tryggja að við sjálf og samstarfsfólk okkar lendi ekki í **alvarlegu slysi eða jafnvel banaslysi**.

Gullnu reglurnar eru **mikilvægustu öryggisreglur** samstæðunnar og taka til 8 verkþátta:

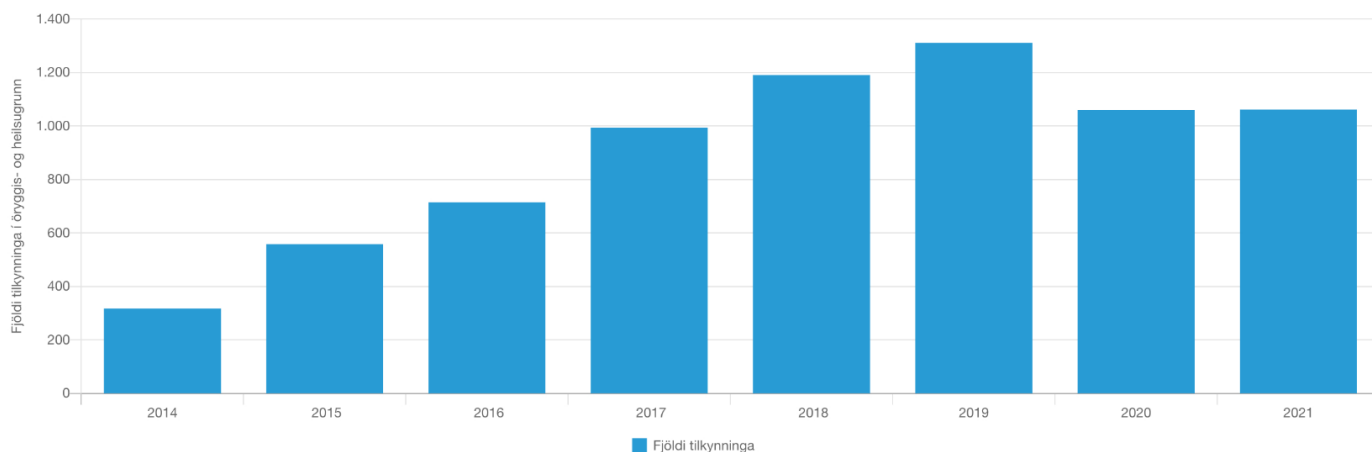
- Vinna við vélbúnað
- Vinna í hæð
- Vinna í lokuðu rými
- Vinna í umferð
- Vinna í kringum H₂S
- Vinna við skurð
- Vinna við hífingar
- Vinna við óbeislaða orku



Björg

OR starfrækir tilkynningagrunn sem starfsfólk skráir í hættur og ábendingar um tækifæri til umbóta. Skráningarnar eru grunnur umbótastarfs í öryggis- og heilsumálum. Hver og ein tilkynning er tekin til skoðunar og staðfest skal að úrlausn hennar sé lokið. Fjölgun skráninga, allt fram að hinu fordæmalausa ári 2020, er talinn til marks um vaxandi öryggisvitund og batnandi öryggismenningu í samstæðunni. Mikil heimavinna starfsfólks á árinu skýrir fækkun skráninga á þeim hættum sem við starfsfólki blasa á vinnutíma.

Tilkynningar í Björgu, öryggis- og heilsugrunn OR-samstæðunnar

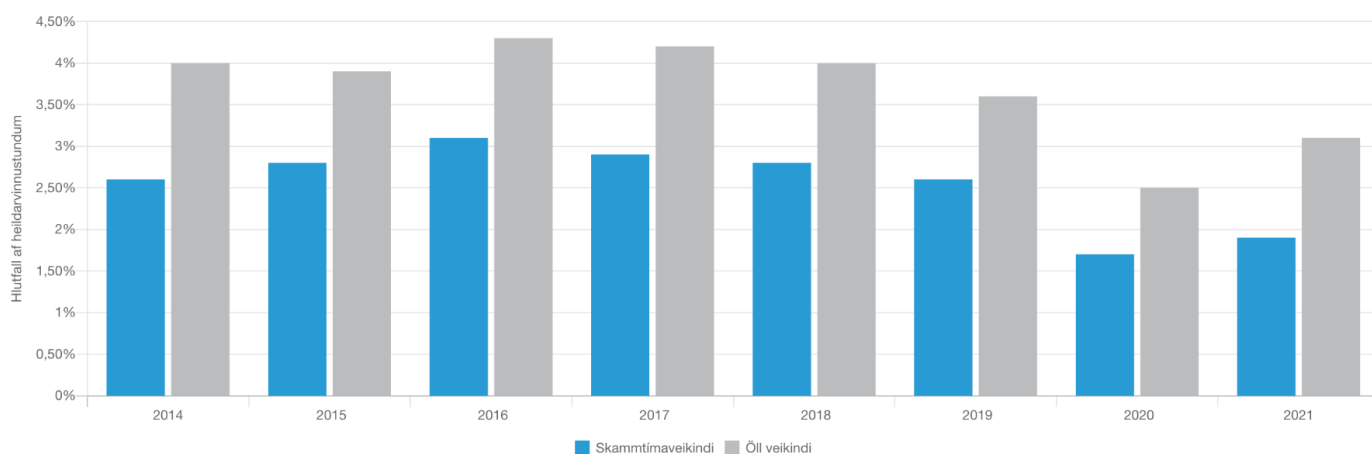


F8 Hnattræn heilsa og öryggi

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Veikindi starfsfólks



OR hefur stefnu í öryggis- og heilsumálum sem er rýnd árlega af stjórn OR. Eitt af markmiðum OR samstæðunnar er að draga úr fjarveru starfsfólks vegna slysa og veikinda. Markmiðið er að hún verði komin niður fyrir 3,6% af heildarfjölda vinnustunda fyrir árslok 2023. Þetta markmið náðist strax á kórónuveiruárinu 2020 og var í árslok 2021 3,1%.

Veikindadögum fækkaði mjög á árinu 2020 og var það rakið til tvenns konar áhrifa af kórónuveirufaraldrinum. Í fyrsta lagi vann starfsfólk að verulegu leyti heiman frá sér og má gera ráð fyrir að það hafi sinnt störfum sínum þrátt fyrir veikindi sem annars hefðu valdið fjarveru frá vinnu. Hins vegar höfðu almennar sóttvarnir vegna faraldursins þau áhrif að ýmsar umgangspæstir, sem valdið hefðu veikindafjarveru, voru fátíðar og náðu lítilli útbreiðslu vegna samkomutakmarkana.

Þessara áhrifa gæti enn hvað varðar skammtímaveikindi á árinu 2021 en hugsanlegt er að aukið álag af ýmsu tagi vegna faraldursins hafi aukið langtímaveikindi á nýjan leik.

Áfram var unnið að heilsuefningu með hvatningu til starfsfólks að huga að heilsu sinni, andlegri og líkamlegri, í því fordæmalaus ástandi sem af faraldrinum hlaut. Skipulögð voru rafræn námskeið og fyrirlestrar af ýmsu tagi til að virkja starfsfólk til heilsuefningar. Tekinn var frá tími í dagbókum alls starfsfólks til að minna það á mikilvægi þess að standa upp frá heimavinnunni og fólk var hvatt til að gæta sérstaklega að skilum á milli vinnu og einkalífs.

F9 Barna- og nauðungarvinna

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



OR kappkostar að starfa í samræmi við íslenska vinnulöggjöf og stefna fyrirtækisins í ÖH-málum og starfskjaramálum gengur lengra en löggjöfin á þessum sviðum. OR gerir sér grein fyrir hættu á því að verktakar á vegum OR eða undirverktakar þeirra fylgi ekki reglum. Í því skyni hefur OR meðal annars;

- sett kröfur í útboðsgögnum sem taka til barna- og nauðungarvinnu,
- sett inn heimildarákvæði um riftun samninga við verktaka sem verða uppvísir að brotum á reglum íslensks vinnumarkaðar,
- gert kröfu um að reikningar vegna tiltekinnar aðkeyptrar vinnu megi ekki vera fyrir lengri tíma en rúma sjö tíma á sólarhring nema með leyfi frá OR (slíkt leyfi hefur ekki verið veitt) og
- gert kröfu í verksamningum um að launagreiðslur og tryggingar verktaka og undirverktaka þeirra séu í samræmi við íslensk lög.

Ekkert tilvik var um það á árinu 2021 að grípa þyrfti til ráðstafana samkvæmt þessum ákvæðum.

Alþjóðlegt vottunarkerfi vegna barna- og nauðungarvinnu er ekki fyrir hendi. OR á því erfitt með að staðfesta að slíkt fari ekki fram innan allrar virðiskeðju fyrirtækisins, t.d. í kaupum á vöru. Yrði uppvíst um slíkt er að finna riftunarákvæði vegna slíkra brota í öllum útboðsgögnum OR. Þá liggja fyrir í lokadrögum siðareglur birgja OR og skráð verklag til að bregðast við upplýsingum um ætluð brot á þeim geta einnig leitt til þess að viðskiptum við viðkomandi birgi verði hætt.

| F10 Mannréttindi

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Jafnréttisstefna OR tekur til mannréttinda samkvæmt þeim þáttum sem tilgreindir eru í stjórnarskrá Íslands. Í siðareglum fyrirtækisins er einnig sérstakur kafli helgaður mannréttindum og jafnrétti. Fræðsla um þetta efni er reglubundin. Vorið 2018 gekkst OR samstæðan fyrir vinnustofum með skylduþátttöku alls starfsfólks um #metoo byltinguna og merkingu hennar fyrir vinnustaðarmenningu OR samstæðunnar. Á árinu 2019 voru vinnustofur með starfsfólki til undirbúnings nýs samskiptasáttmála samstæðunnar. Hann var gefinn út 2020.

OR hefur skráð verklag til að bregðast við telji starfsfólk eða starfsfólk verkataka sig verða fyrir óviðeigandi hegðun eða samskiptum á vinnustað. Þar eru boðleiðir skýrðar og þau úrræði sem OR býður þeim sem fyrir slíku verða standa til boða. Þetta verklag, sem kynnt er starfsfólki, hefur tilvísun í viðbragðsáætlun OR við einelti, ofbeldi, kynferðislegri eða kynbundinni áreitni. Í [kafli F6 um aðgerðir gegn mismunun](#) má sjá niðurstöðu árlegrar könnunar á einelti og kynferðislegri áreitni á vinnustaðnum.

Á árinu 2021 gaf fyrirtækið út [siðareglur fyrir birgja OR](#), sem byggðar eru á innkaupastefnunni og tíu grundvallarreglum Global Compact, sem OR á aðild að. Samhliða var mótað verklag um viðbrögð OR við upplýsingum um frávík.

Kröfur samsvarandi siðareglunum er að finna í skilmálum allra útboða á vegum OR og markmið OR með útgáfu siðareglanna er að þær sjálfbærni kröfur sem gerðar eru í útboðum nái einnig til smærri birgja.

Í árslok 2021 höfðu 96 birgjar staðfest að þeir hlíttu siðareglunum.

Á árinu 2021 voru 56% innkaupa samstæðunnar að undangengnu útboði. Samsvarandi hlutfall 2020 var 61% og skýrist munurinn einkum af auknum kaupum á raforku til endursölu.

Birgjar OR skulu gera samsvarandi kröfur til sinna birgja.

Miðlun þekkingar

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Í starfsemi OR, þar sem lögð er áhersla á stöðugar umbætur, verður til margháttað þekking sem nýst getur öðrum. Ræðst það meðal annars af;

- forystu fyrirtækja innan samstæðunnar í jarðhitánýtingu,
- að Veitur eru langstærsta fyrirtæki sinnar tegundar á landinu og
- að Ljósleiðarinn er með útbreiddasta ljósleiðaranet landsins.

OR lítur á það sem hlutverk sitt að miðla reynslu og þekkingu til annarra sem geta haft not af.

Kórþónuveirufaraldurinn hefur haft nokkur áhrif á þennan þátt í starfi samstæðunnar. Árlegur Vísindadagur, þar sem ýmis þróunarverkefni eru kynnt, féll niður hvorttveggja árið 2020 og 2021 og fyrirhugaðar heimsóknir skólabarna í Jarðhitasýningu ON í Hellisheiðarvirkjun og í Elliðaárstöð urðu stopulli en ráð var fyrir gert.



Elliðaárstöð - Yfirlitsmynd af svæði væntanlegrar sögu- og tæknisýningar.

Framtíðin

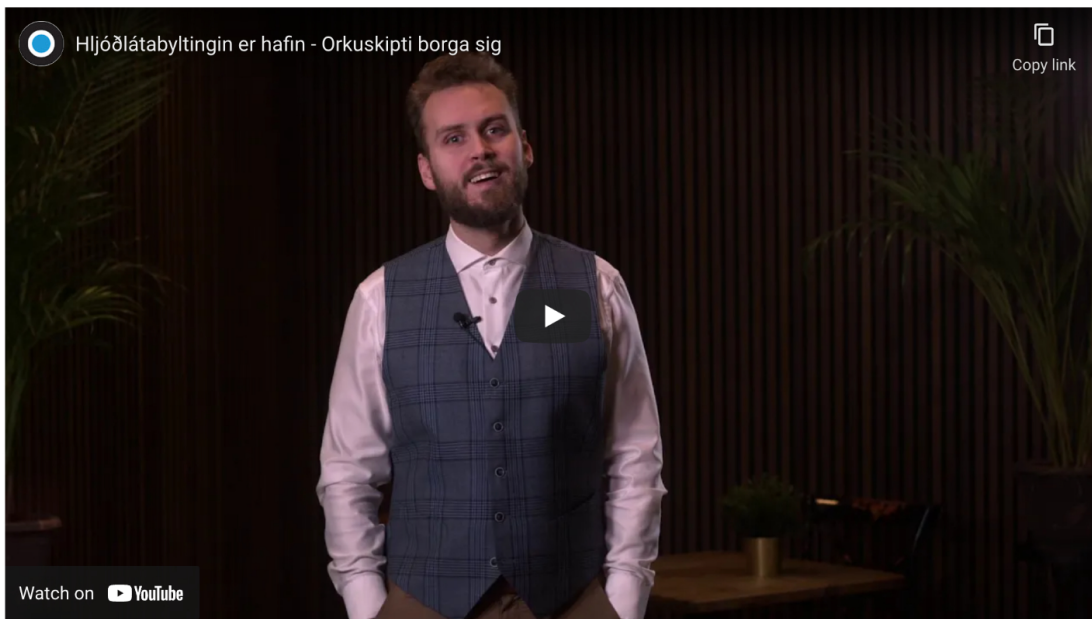
Hvað mun breytast á næstu 100 árum? Þessarar spurningar var spurt í þáttaröð sem OR fékk Berg Ebba framtíðarfræðing til að halda utan um var miðlað á netinu. Þættirnir urðu fjórir talsins og var í hverjum þeirra rætt við sérfræðinga innan og utan samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur. Loftslagsváin var viðfangsefni fyrsta þáttarins og þar var rætt við þau Andra Snæ Magnason, rithöfund og dr. Eddu Sif Pind Aradóttur framkvæmdastýru Carbfix. [Smelltu hér til að komast í tengla á alla þættina fjóra.](#)



Rafbílafundur

Snemma árs 2021 gekkst Orkuveita Reykjavíkur fyrir rafrænum fræðslufundi um rafbíla og orkuskipti í samgöngum. *Hljóðláta byltingin er hafin* var yfirskrift fundarins og Hafrún Þorvaldsdóttir sérfræðingur hjá ON og Gunnar Dofri Ólafsson umsjónarmaður hlaðvarpsins Leitinn að peningunum héldu erindi. Auk þess heyrðum við í Unni Berge frá norska rafbílambandinu sem fór yfir árangur norðmanna í þessum málum.

Hér er erindi Gunnars Dofra.



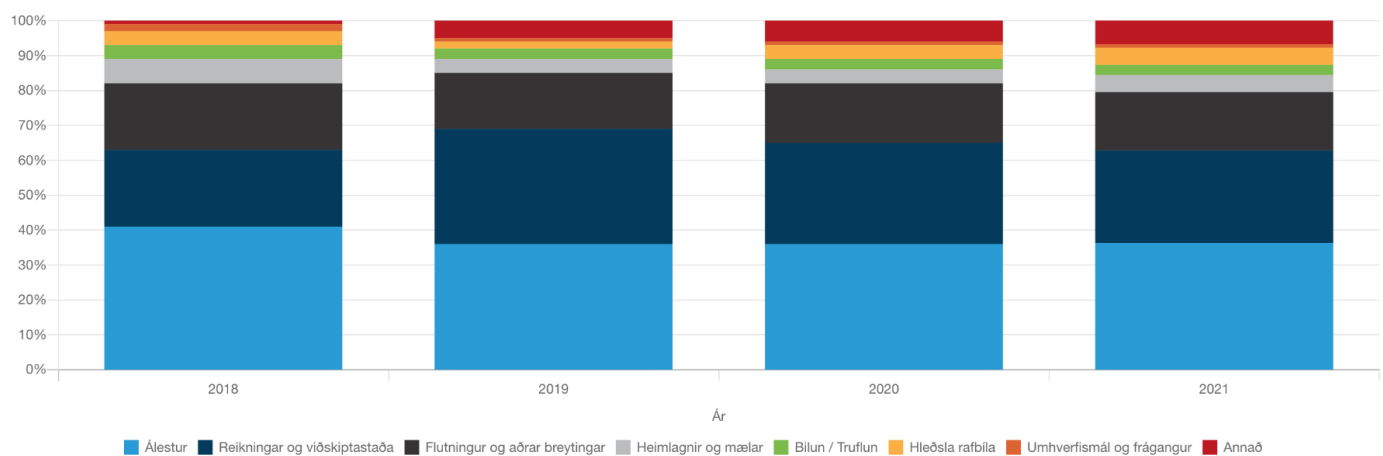
| Erindi til þjónustuvers

Árið 2021 voru skráð liðlega 148 þúsund erindi til sameiginlegs þjónustuvers OR, Veitna, Orku náttúrunnar, Ljósleiðarans og Carbfir og fjölgaði þeim lítillega frá árinu áður. Flest voru frá viðskiptavinum sem voru að skila mælaálestri sjálfir og þar á eftir komu fyrirspurnir og önnur erindi vegna reikninga. Í myndritinu sést skipting erindanna eftir málaflokkum og í viðhengi að neðan er sérstök grein gerð fyrir ábendingum og kvörtunum vegna umhverfismála. Þar er líka sagt frá tilkynningum til leyfisveitenda og tilefnum þeirra.

Bundnar eru vonir við að innleiðing sjálfvirks álesturs orkunotkunar, sem hófst á árinu 2021, dragi verulega úr þörf fyrir fyrirspurnir viðskiptavina af því tagi. Þær voru 37% samskipta við þjónustufulltrúa árið 2021. Unnið er skipulega að því, samhliða því að eldri mælum er skipt út, að sjálfsafgreiðsla viðskiptavina verði sem greiðust.

Samstarf við leyfisveitendur, hagsmunaaðila og viðskiptavini er starfsfólki samstæðu OR mikilvægt því slík samvinna beinir athygli og áhersluatriðum að því sem skiptir fólki mestu máli. Dæmi um slíkt eru reglubundnir fundir með leyfisveitendum og miðlun upplýsinga frá OR samstæðunni á samfélagsmiðlum.

Erindi viðskiptavina við þjónustuver



COVID-19

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Heimsfaraldur kórónuveirunnar hafði afgerandi áhrif á starfið hjá Orkuveitu Reykjavíkur og dótturfyrirtækjunum árin 2020 og 2021. Sérstakan vörð þarf að standa um kjarnaþjónustu samfélaga á borð við veiturekstur og orkuvinnslu. Faraldurinn og viðbrögð við honum leiddu líka skýrlega í ljós að öflug gagnaveita er grundvallarþáttur í því hversu sterkt viðnám samfélög hafa við ógn af þessu tagi. Vegna þessara almannahagsmuna, sem OR er trúað fyrir, voru viðbrögð við kórónuveirunni kröftug og þau báru árangur.

Ekki er vitað til þess að neinn hafi smitast á vinnustaðnum og engin hópsmit komu upp á árunum 2020 og 2021. Enginn þjónustubrestur varð á þessum árum vegna faraldursins.

Neyðarstjórn og upplýsingamiðlun til starfsfólks

Neyðarstjórn OR kom fyrst saman vegna yfirvofandi heimsfaraldurs í janúar 2020. Neyðarstjórnina skipa forstjóri, framkvæmdastjórn og framkvæmdastýrir, öryggisstjóri, umhverfisstýra, stjórnandi samskipta og samfélags og starfsmaður í öryggis- og heilsuteymi. Á meðal ráðstafana sem gripið hefur verið til frá upphafi faraldursins eru;

- tilmæli um tilkynningar um ferðalög til útlanda snemma faraldursins, áður en landamæraskimun hófst,
- tilmæli um að ekki væri mætt til vinnu væri starfsmaður eða heimilisfólk með flensulík einkenni,
- sérstakar varnir stjórnstöðvar, meðal annars með algerum aðskilnaði vakta,
- sérstakar varnir vinnuflokka og annars sérhæfðs starfsfólks, meðal annars með því að tryggja aðskilnað hópa,
- samfelld fræðsla, upplýsingagjöf og hvatning til starfsfólks,
- heimavinnuskylða,
- fjöldatakmörk,
- almennar sóttvarnir,
- grímuskylða þar sem nándarmörkum var ekki viðkomið,
- reglur og takmarkanir settar á umgengni um mötuneyti starfsfólks,
- tímabundið bann við að funda yrði með utanaðkomandi nema á fjarfundi og síðar takmarkanir á fundum með utanaðkomandi í húsakynnum OR,
- áskoranir sendar starfsfólki um að viðhafa sóttvarnir utan vinnutíma.

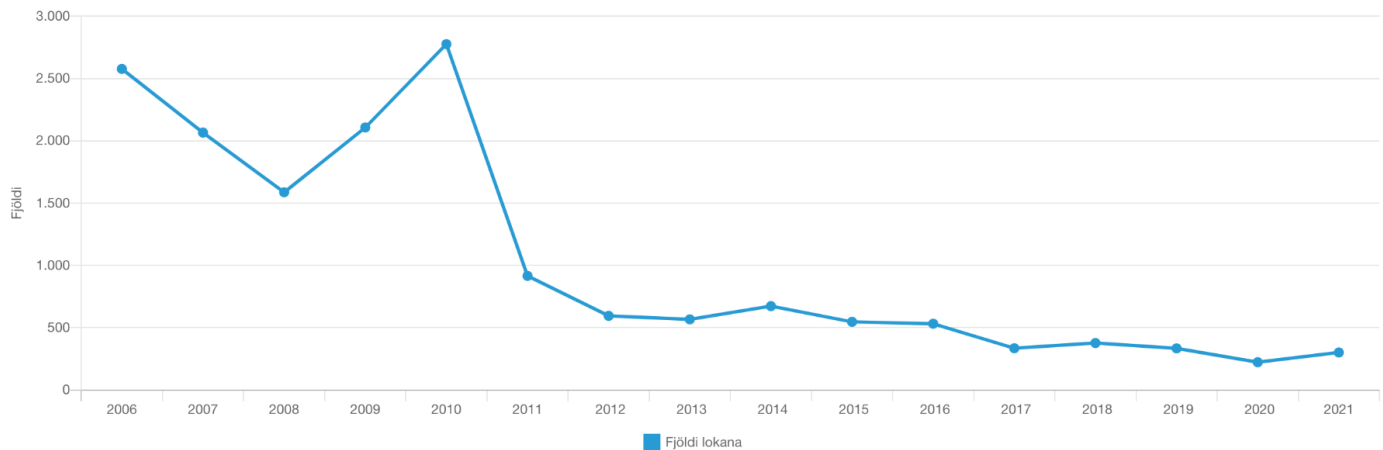
Varanlegar breytingar vegna faraldursins verða nokkrar. Eftir að heimavinna starfsfólks varð algengari, sem margt starfsfólk kunni vel, hafa verið gerðir fjarvinnusamningar við um fjórung alls starfsfólks samstæðunnar.

Lokunum fækkaði 2020 en fjölgaði svo

Á undanförunum árum hefur OR unnið markvisst að umbótum á innheimtu viðskiptakrafna. Áhersla er á að hjálpa fólki sem lendir í vanskilum út úr þeim. Úrræðum þjónustufulltrúa til að leysa úr málum hefur verið fjölgað og skerpt hefur verið á innheimtuferlinu öllu. Þetta hefur átt þátt í því að vanskil hafa minnkað og lokunum vegna vanskila fækkað mjög.

Þegar efnahagsáfall vegna COVID-19 var fyrirséð, snemma árs 2020, var ákveðið að sýna enn frekari sveigjanleika við innheimtu og lokunum vegna vanskilaði fækkaði milli ára 2019 og 2020 þótt vanskil hafi aukist, einkum hjá fyrirtækjum. Lokunum vegna vanskila fjölgaði svo á árinu 2021, en þá lögðu allnokkur fyrirtæki upp laupana þrátt fyrir viðspyrnu og styrki stjórnvalda gegn áhrifum faraldursins.

Fjöldi lokana vegna vanskila 2006-2021



Áhrif á kolefnisspor

Áhrif faraldursins og viðbragða við honum á kolefnisspor OR var og er ennþá margþætt. Margar breytinganna draga úr losun en aðrar auka hana. Losun vegna flugferða þurrkaðist nánast út á árunum 2020 og 2021. Stór hluti starfsfólks vann heima stóran hluta þessara ára. Við það dró úr ferðum til og frá vinnu. Ferðum á fundi innanlands eða innanbæjar stórfækkaði einnig með fjarvinnunni.

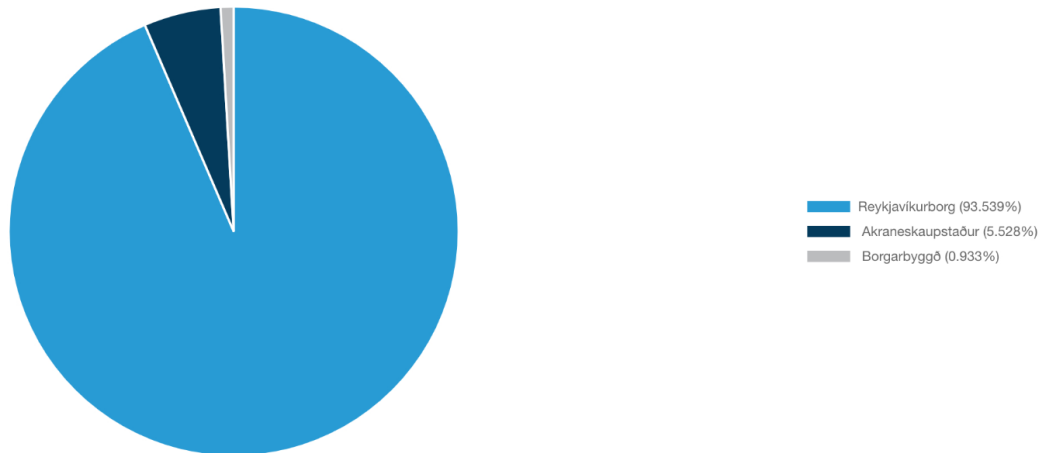
Á móti vegur að stór hluti starfsfólks vinnur að framkvæmdum og til að tryggja sóttvarnir var þeim skipt í hópa og fékk hver hópur bíl úr bílaflota OR til afnota og til að ferðast milli heimilis og vinnu. Það jók akstur margs starfsfólks.

Stjórnhættir



Stjórnhættir OR eiga að tryggja fagmennsku, hagkvæmni, ráðdeild, gegnsæi og ábyrgð í rekstrinum. Um meginstarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur gilda lög nr. 136/2013. Á árinu 2014 endurnýjuðu eigendur fyrirtækisins sameignarsamning um starfsemina. Þá var einnig endurskoðuð eigendastefna. Í þeim er kveðið á um stjórnhætti. Við gerð þessara skjala, samþykktu fyrir dótturfélög OR og starfsreglur fyrir allar stjórnir, var tekið mið af þeim leiðbeiningum sem Viðskiptaráð vann í samstarfi við Samtök atvinnulífsins og Nasdaq. OR telur að stjórnarhættir fyrirtækisins uppfylli leiðbeiningarnar.

Eignarhald á OR



Grunnskipulag Orkuveitu Reykjavíkur



Veitur reka rafveitur, hitaveitur, vatnsveitur og fráveitur sem flestar eru með sérleyfi. Orka náttúrunnar vinnur rafmagn og heitt vatn í virkjunum og er sölufyrirtæki rafmagns, Ljósleiðarinn rekur ljósleiðaranet til fyrirtækja og heimila og Carbfix er sprotafyrirtæki til útbreiðslu samnefndrar aðferðar til kolefnisförgunar. Móðurfélagið - Orkuveita Reykjavíkur - er þjónandi móðurfélag í samstæðunni sem styður við starfsemi dótturfélaganna með því að veita ýmsa miðlæga þjónustu.

S1 Kynjahlutfall í stjórn

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna

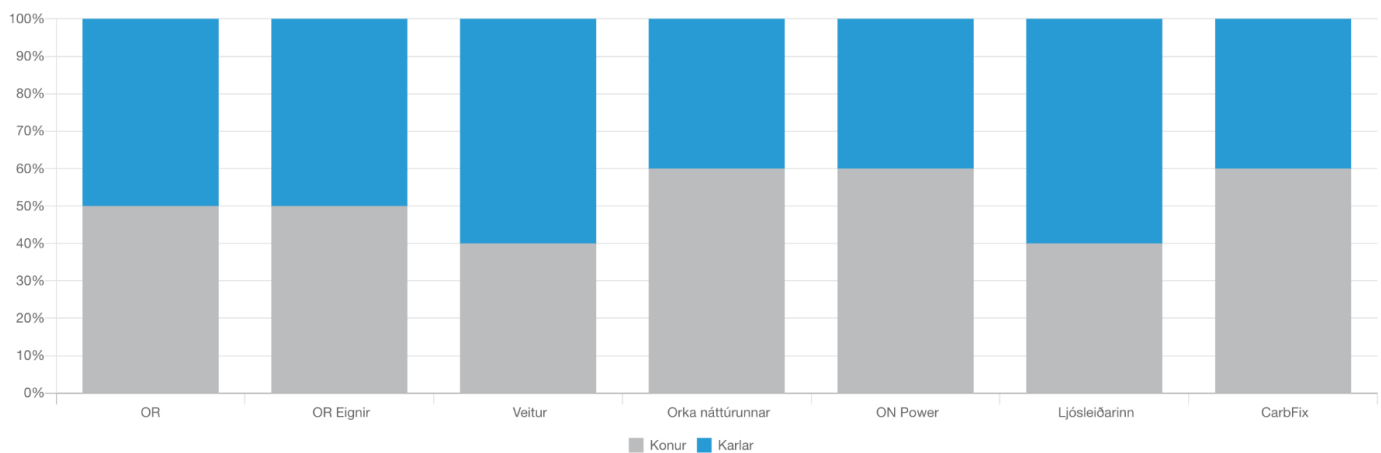


Innan samstæðu OR eru sjö félög sem lúta sérstakri stjórn. Stjórnarfolk móðurfélagsins skal m.a. hafa þekkingu og reynslu sem hæfir þeirri ábyrgð sem stjórnarsetunni fylgir. Samsvarandi kröfur eru gerðar um setu í stjórn dótturfélaga.

Tvær nefndir starfa í umboði stjórnar OR, starfskjaranefnd og endurskoðunarnefnd. Formaður starfskjaranefndar er kona. Endurskoðunarnefnd er sameiginleg með samstæðu Reykjavíkurborgar og tilnefnir stjórn OR fulltrúa í nefndina. Sá fulltrúi er kona.

Stjórnarsæti innan samstæðunnar eru alls 37 en sama fólk skipar stjórn OR og OR Eigna og einnig ON og ON Power. Sætin 37 eru skipuð 18 konum og 19 körlum. Konur gegna formennsku í sex af stjórnunum sjö; stjórn OR og þar með stjórn OR Eigna, stjórn Veitna, stjórn Orku náttúrunnar og þar með ON Power og stjórnarformaður Ljósleiðarans er kona. Tveir áheyrnarfulltrúar eru í stjórn OR; báðir konur.

Kynjaskipting í stjórnnum innan OR samstæðunnar



| S2 Óháði stjórnar

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur er skipuð sex manns. Fimm, þar á meðal formaður og varaformaður, eru kjörnir af borgarstjórn Reykjavíkur og einn af bæjarstjórn Akraness. Sveitarstjórn Borgarbyggðar tilnefnið áheyrnarfulltrúa í stjórn sem og stjórn Starfsmannafélags Orkuveitu Reykjavíkur.

Formaður stjórnar OR má ekki taka að sér önnur störf fyrir fyrirtækið.

Stjórn ræður forstjóra fyrirtækisins, semur starfslýsingu hans og gengur frá starfslokum. Forstjóri annast allan daglegan rekstur fyrirtækisins og fer með eignarhluti í dótturfélögum OR. Forstjóri OR má ekki vera í stjórn OR og stjórnarmenn í OR mega ekki sitja í stjórn dótturfélags.

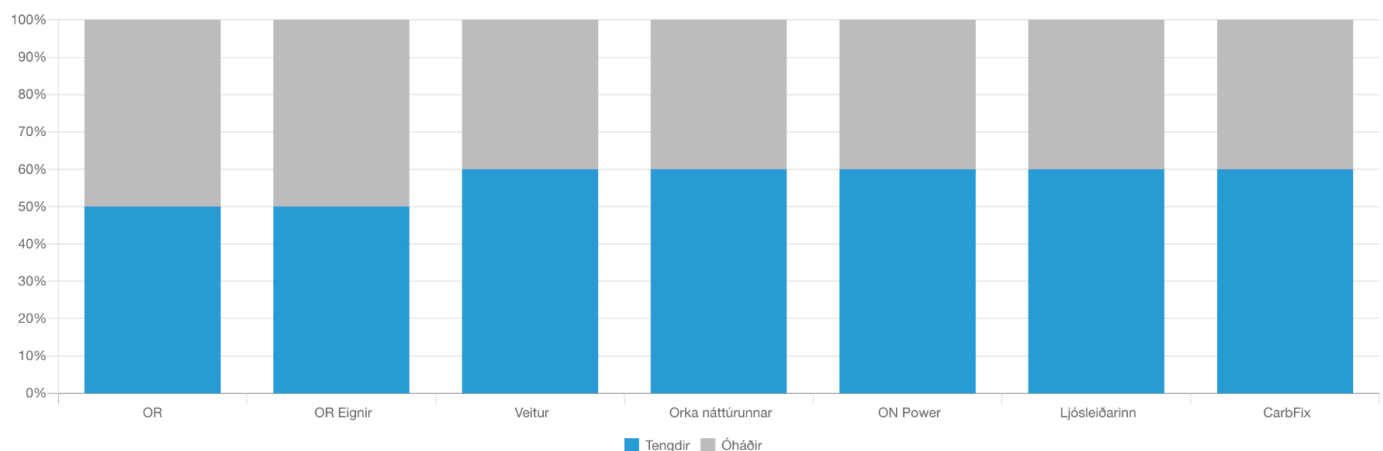
Kveðið er á um verkaskiptingu forstjóra og stjórnar í starfsreglum stjórnar og starfslýsingu forstjóra en forstjóri situr ekki í stjórnarnefndum.

Forstjóri OR situr ekki í stjórnnum dótturfélaga en í þeim skulu þrír fulltrúar vera starfsmenn OR, þar af a.m.k. einn úr stjórnendahópi OR. Allar stjórnir dótturfélaga OR eru skipaðar fimm mönnum, þremur úr starfslíði OR-samstæðunnar og tveimur utanaðkomandi sérfræðingum á starfssviði viðkomandi fyrirtækis.

Hér er litið svo á að fólk sem á sæti í sveitarstjórn eigendasveitarfélaganna sé ekki óháð og það sama á við um það starfsfólk samstæðunnar sem á sæti í stjórnnum dótturfélaga. Í lánshæfismati Moody's á Orkuveitu Reykjavíkur í september 2021 segir þó að fyrirtækið telji sjálfstæði stjórnarinnar „veikt“ þar sem aðaleigandinn velji fimm af sex stjórnarmönnum. Á móti vegi þó sú venja Reykjavíkurborgar að velja ópólitíska sérfræðinga til stjórnarsetu, að stilla pólitískum afskiptum í hóf og hin opinbera eigendastefna með m.a. vel skilgreindum fjárhagslegum markmiðum.

Hlutfall óháðra fulltrúa meðal stjórnarfólks OR hefur verið óbreytt frá árinu 2010.

Stjórnarfólk óháð félögum í samstæðu OR eða eigendum þeirra





Allir fundir stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur á kórónuveirarárinu 2021 voru blandaðir, hvortveggja staðbundnir og rafrænir. Þess vegna var ekki tekin hópmynd af stjórninni en í staðinn er hér teikning Hlífur Unu Bárudóttur af henni í Snorralaug í Reykholti, sem er í takti við sundlaugapema Ársskýrslu OR 2021.

Í árslok 2021 áttu þessi sæti í stjórn Orkuveitu Reykjavíkur:

- Dr. Brynhildur Davíðsdóttir, formaður, prófessor í umhverfis- og auðlindafræði við Háskóla Íslands.
- Dr. Gylfi Magnússon, varaformaður, prófessor í hagfræði og fjármálum við Háskóla Íslands.
- Vala Valtýsdóttir, formaður starfsskjaranefndar stjórnar, lögmaður og sérfræðingur í fyrirtækjalögfræði.
- Eypór Arnalds, borgarfulltrúi í Reykjavík.
- Hildur Björnsdóttir, borgarfulltrúi í Reykjavík.
- Valgarður Lyngdal Jónsson, bæjarfulltrúi á Akranesi.

Borgarbyggð og Starfsmannafélag OR eiga áheyrnarfulltrúa á stjórnarfundum. Þeir eru:

- Halldóra Lóa Þorvaldsdóttir, formaður byggðaráðs frá Borgarbyggð.
- Unnur Línal Karlsdóttir, formaður Starfsmannafélags Orkuveitu Reykjavíkur.

Stjórn OR leggur áherslu á gegnsæi í störfum sínum og fundargerðir stjórnarfunda auk fundargagna, sem ekki ríkir trúnaður um, eru öllum aðgengilegar á vef fyrirtækisins. Í fundargerðirnar eru meðal annars skráðar allar ákvarðanir stjórnar og stjórnarmenn hafa rétt á að bóka stuttlega um afstöðu sína til einstakra mála.

| S3 Kaupaukar

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Í engum ráðningarsamningum stjórnenda eða annars starfsfólks Orkuveitu Reykjavíkur er að finna beina tengingu á milli launa og tiltekinna mælikvarða í rekstrinum, hvorki fjárhagslegra né annarra. OR telur að slík ákvæði geti verðlaunað árangur til skamms tíma á kostnað þeirra langtíamarkmiða sem eðli starfseminnar kallar á að séu höfð að leiðarljósi.

Eigendastefna OR kveður á um að laun stjórnenda skuli standast samanburð við sambærileg störf, þó að teknu tilliti til þess að fyrirtækið er í eigu opinberra aðila. Launakjör stjórnenda og annars starfsliðs Orkuveitu Reykjavíkur skulu ekki vera leiðandi á vinnumarkaði.

Fjárhæð stjórnarlauna, launa forstjóra og framkvæmdastjóra innan samstæðu er tilgreind í ársreikningi OR.

S4

Kjarasamningar

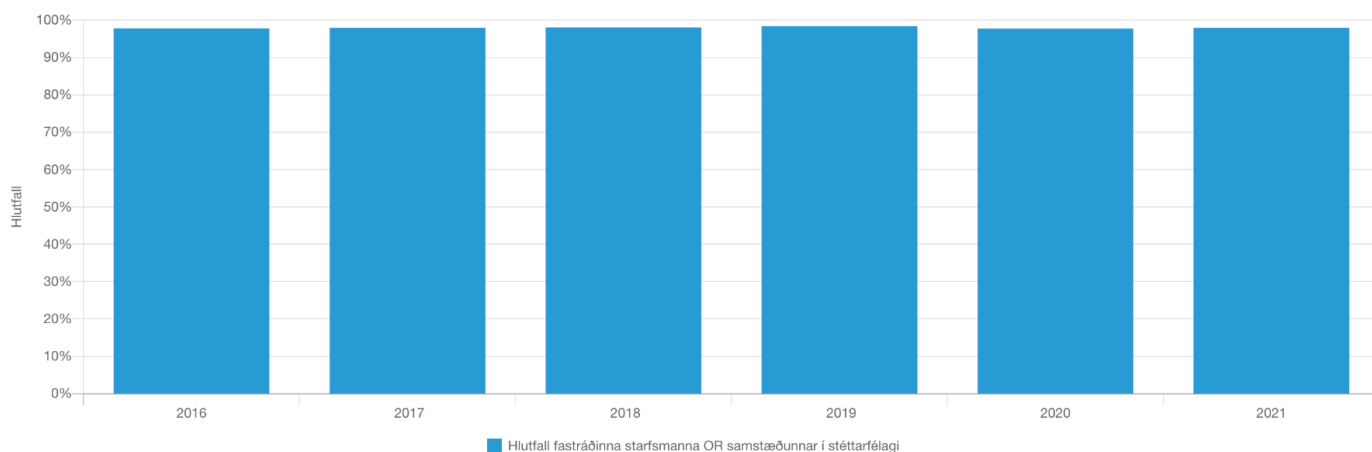
Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



OR á aðild að Samtökum atvinnulífsins í gegnum aðild sína að Samorku, samtökum orku- og veitufyrirtækja. OR semur við verkalyðsfélög í samvinnu við SA. OR á ennfremur í ýmsum öðrum samskiptum við stéttarfélög. Starfsfólki er frjálst að vera í því stéttarfélagi sem það kys eða standa utan stéttarfélags eftir því sem reglur vinnumarkaðarins mæla fyrir um.

Fyrirtækið gerir einstaklingsbundna ráðningarsamninga við allt fastráðið starfsfólk, byggða á kjarasamningum stéttarfélaga. Í þeim er meðal annars kveðið á um laun. Verkkaup OR eru umfangsmikil af misstórum fyrirtækjum.

Aðild að stéttarfélagi



S5 Siðareglur birgja

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Það er stefna Orkuveitu Reykjavíkur að:

- Beita opnum útboðum við kaup á vörum, þjónustu og verkfrámsvæmdum. Í útboðum verði tekið tillit til sjálfbærnisjónarmiða og að hagstæðasta tilboði sé tekið. Að öðrum kosti skal beita öðrum innkaupaaðferðum í samræmi við gildandi lög og reglur.
- Innkaupareglur og innkaupaaðferðir séu skýrar og gagnsæjar.
- Gæta jafnræðis, gagnsæis og hagkvæmni við öll innkaup.
- Við innkaup og rekstur samninga skuli taka tillit til sjálfbærnisjónarmiða, s.s. gæða-, heilbrigðis-, mannréttinda-, umhverfis-, upplýsingaöryggis- og öryggissjónarmiða.

Siðareglur birgja

Skerpt var á sjálfbærnimarkmiðum þessarar stefnu árið 2020 og á árinu 2021 gaf fyrirtækið út siðareglur fyrir birgja OR, sem byggðar eru á innkaupastefnunni og tíu grundvallarreglum Global Compact, sem OR á aðild að. Samhliða var mótað verklag um viðbrögð OR við upplýsingum um frávik.

Kröfur samsvarandi siðareglunum er að finna í skilmálum allra útboða á vegum OR og markmið OR með útgáfu siðareglanna er að þær sjálfbærnikröfur sem gerðar eru í útboðum nái einnig til smærri birgja.

Í árslok 2021 höfðu 96 birgjar staðfest að þeir hlítu siðareglunum.

Á árinu 2021 voru 56% innkaupa samstæðunnar að undangengnu útboði. Samsvarandi hlutfall 2020 var 61% og skýrist munurinn einkum af auknum kaupum á raforku til endursölu.



Kolefnisspor keyptrar vöru og þjónustu

Við mat á tilboðum tekur OR tillit til fleiri þátta en verðs og á árinu 2021 var áfram unnið að því að kalla eftir kolefnisspori keyptrar vöru eða þjónustu. Þetta er sérstaklega mikilvægt við kaup á þjónustu verktaka þar sem verulegur hluti kolefnisspors fyrirtækjanna í samstæðu OR er vegna olíubrennslu á vinnuvélum við verklegar framkvæmdir. Talsvert verk er óunnið við orkuskipti á vinnuvélum.

Keðjuábyrgð og aðgerðir gegn kennitöluflakki

OR hefur innleitt keðjuábyrgð í verksamningum í því skyni að standa vörð um réttindi starfsfólks verktaka og undirverktaka þeirra. Verktakamat er byggt á frammistöðu þeirra í öryggismálum, umhverfismálum, gæðum verks og gagnaskilum. Ef frammistaða í verktakamati er óviðunandi er viðskiptum hætt tímabundið.

Ekkert tilvik var á árinu 2021 um að tilboði væri hafnað vegna gruns um kennitöluflakk en einu tilboði í verðkönnun á vegum OR var hafnað á árinu vegna óviðunandi niðurstöðu úr verktakamati. Þá beið bjóðandinn afplánunar dóms fyrir brot gegn hegningarlögum.

S6 Siðferði og aðgerðir gegn spillingu

Stjórn heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Siðareglur OR byggja á heiðarleika, sem er eitt af gildum Orkuveitu Reykjavíkur. Siðareglurnar eru skráðar og opinberar og eiga að hjálpa starfsfólki að láta heiðarleika, virðingu og jafnrétti einkenna öll samskipti hvort sem er við viðskiptavini, samstarfsfólk, stjórn, verktaka eða aðra hagsmunaaðila. Þær eru ekki tæmandi og leysa þau sem þær ná til ekki undan þeirri ábyrgð að reiða sig á eigin samvisku þegar siðferðileg álitamál koma upp. Á árinu 2020 var gefinn út Samskiptasáttmáli starfsfólks OR.

Siðareglur voru fyrst settar fyrir OR af stjórnendum árið 2000 og voru yfirfarnar, endurskoðaðar og samþykktar af stjórn OR á árinu 2017. Stjórn rýnir þær reglulega, síðast í maí 2021. Siðareglurnar eru hluti starfsreglna stjórnar. Þær eru kynntar nýju starfsfólki, eru öllum aðgengilegar og sérstaklega er vísað til þeirra í þeim ráðningarsamningum sem starfsfólk skrifar undir. Telji starfsmaður brotið gegn reglunum eða stendur frammi fyrir siðferðilegu álitamáli getur hann leitað til yfirmanns eða samstarfsmanns sem hann treystir. Telji starfsmaður brot á reglunum bitna á sér, svo sem vegna eineltis eða áreitni, getur hann einnig leitað beint til ytri ráðgjafa og við tekur skráð ferli, þar sem gætt er nafnleyndar, sé þess óskað.

Hjá OR er skráð verklag um meðferð mála þegar ætla má að starfsmaður eða stjórnandi hafi brotið gegn reglum fyrirtækisins eða hafi orðið uppvís að sviksemi í starfi. Verklagsreglan er öllu starfsfólki aðgengileg. Vakni grunur um brot ber að tilkynna það næsta yfirmanni eða innri endurskoðanda fyrirtækisins sem ber að upplýsa um það en gæta trúnaðar við meðferð slíkra upplýsinga, þar með talið að gæta leyndar um nafn tilkynnanda.

Stjórnendur OR, framkvæmdastjórnar og forstöðumenn bera ábyrgð á innra eftirliti hver á sínu sviði. Gæðamál bera ábyrgð á að innri eftirlitskerfi OR séu virk. Gæðakerfi OR njóta óháðrar vottunar ytri aðila. OR fylgir stöðlum Samtaka innri endurskoðenda um framkvæmd innri endurskoðunar. Innri endurskoðun Reykjavíkurborgar gegnir hlutverki innri endurskoðanda OR. Innan OR starfar regluvörður sem hefur eftirlit með upplýsingagjöf til Kauphallar og Fjármálaeftirlits.

| S7 Persónuvernd

Um mitt ár 2018 gengu í gildi ný lög um meðferð persónuupplýsinga. OR og dótturfyrirtækin eiga í viðskiptum og öðrum samskiptum við mjög margt fólk og því áriðandi að verklag fyrirtækjanna væri í fullu samræmi við auknar kröfur um vörslu og meðferð upplýsinga sem fyrirtækið þarf að hafa vegna þessara samskipta. Undirbúningur að innleiðingu löggjafarinnar í starfsemi OR hófst á árinu 2016. Á árinu 2018 lauk innleiðingarferlinu með samþykkt persónuverndarstefnu í fyrirtækjunum innan samstæðunnar. Áður hafði farið fram víðtæk endurskoðun á verklagi og námskeiðshald fyrir nánast allt starfsfólk samstæðunnar.

Frá því ný lög gengu í gildi hefur enginn úrskurður í persónuverndarmáli fallið fyrirtækjunum í OR-samstæðunni í óhag. Ein kvörtun frá árinu 2020 er enn til meðferðar hjá Persónuvernd.

Á árinu 2021 leituðu Veitur álits Persónuverndar í framhaldi beiðnar Hagstofu Íslands um viðskiptamannagögn til notkunar við manntal Hagstofunnar. Gögnin voru látin af hendi í framhaldi af niðurstöðu Persónuverndar.

S8

Sjálfbærniskýrsla

Styður heimsmarkmið
Sameinuðu þjóðanna



Fjöldamargir þættir ráða því hvort starfsemi OR og dótturfyrirtækjanna - Veitna, Orku náttúrunnar, Gagnaveitu Reykjavíkur og Carbfix - er sjálfbær. Í þessari samþættu skýrslu er gerð grein fyrir þeim þáttum sem OR telur mikilvægasta. OR lítur því á Ársskýrslu hvers árs sem sjálfbærniskýrslu fyrirtækisins. Þessi skýrsla er hluti ársreiknings Orkuveitu Reykjavíkur sem birtur er opinberlega í kauphöll. Á vefjum fyrirtækjanna innan samstæðunnar er jafnframt að finna ýmsar upplýsingar um umhverfismál, fjármál og starfsmannamál sem uppfærðar eru oft en árlega.

Auk Ársskýrslu skilar OR margvíslegum gögnum til opinberra eftirlitsaðila í samræmi við starfsleyfi fyrirtækjanna í samstæðunni. Þar eru umfangsmest ýmis gögn um auðlindanýtingu hvers árs. Með aðild að ýmsu samstarfi skilar OR einnig opinberum skýrslum um ýmsa sjálfbærniþætti starfseminnar. Þar má nefna:

- Framvinduskýrslur vegna útgáfu grænna skuldabréfa
- Skýrslur til Climate Disclosure Project
- Framvinduskýrslur verkefna sem skráð hafa verið á vefinn heimsmarkmidin.is
- Skýrslur til Global Compact

Á árinu 2018 kom út skýrsla í kjölfar alþjóðlegrar úttektar á sjálfbærni Hellisheiðarvirkjunar. Úttektin er byggð á matslykli fyrir jarðgufuvirkjanir – Geothermal Sustainability Assessment Protocol (GSAP) – sem er í þróun á vegum íslenskra stjórnvalda og jarðgufufyrirtækjanna í landinu. Hellisheiðarvirkjun er fyrsta virkjunin í rekstri sem honum var beitt á. Meginniðurstaða sjálfbærnimatsins var að Hellisheiðarvirkjun hefur lítil neikvæð áhrif á umhverfi og samfélag og mikilvæg jákvæð félagsleg og hagræn áhrif, einkum með vinnslu á hreinni og ódýrri raforku og heitu vatni til að mæta þörfinni á höfuðborgarsvæðinu. Þó leiddi matið í ljós frávík frá fyrirmyndarframmistöðu sem Orka náttúrunnar er að ráða bót á.

UFS mat

Tvö matsfyrirtæki leggja mat á frammistöðu Orkuveitu Reykjavíkur hvað varðar umhverfis-, samfélags- og stjórnháttapætti starfseminnar. Slíkt mat er hluti lánshæfismats Moody's og íslenskir fjárfestar hafa fengið matsfyrirtækið Reitun til að leggja slíkt mat á frammistöðu samstæðunnar. Matskýrslur fyrirtækjanna eru viðfestar.

| S9 Starfsvenjur við upplýsingagjöf

Við gerð sjálfbærniuppgjörs OR er stuðst meðal annars við leiðbeiningar sem Nasdaq á Íslandi og Norðurlöndunum gáfu út í mars 2017 og uppfærðar voru í maí 2019. Leiðbeiningar Nasdaq byggja á ráðleggingum sem settar voru fram árið 2015 af Sameinuðu þjóðunum, Samtökum um sjálfbærar kauphallir (Sustainable Stock Exchange Initiative) og vinnuhópi hjá Alþjóðasamtökum kauphalla (World Federation of Exchange). Einnig er bætt við tilvísunum í Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun, þar sem það á við, og tekið tillit til laga um breytingar á lögum um ársreikninga nr. 3/2006, með síðari breytingum.

Stjórn Orkuveitu Reykjavíkur hefur ákveðið að leggja sérstaka áherslu á fimm af Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna í starfsemi samstæðunnar. Framsetning þeirra hér í skýrslunni tekur mið af þeim áherslum. Markmiðin eru:

- #5 Jafnrétti kynjanna
- #6 Hreint vatn og hreinlætisaðstaða
- #7 Sjálfbær orka
- #12 Ábyrg neysla og framleiðsla
- #13 Aðgerðir í loftslagsmálum

Þessi komu einkum að gerð Ársskýrslu OR 2021: Eiríkur Hjálmarsson sjálfbærnistjóri OR, Hólmfríður Sigurðardóttir umhverfisstjóri OR, Ólöf Snæhólm Baldursdóttir sérfræðingur í samskiptamálum, Þorsteinn Ari Þorgeirsson, sérfræðingur í jarðvísindum, Snorri Jökull Egilsson, sérfræðingur í umhverfismálum, Ása Björk Jónsdóttir, sérfræðingur í greiningum, og Davíð Örn Ólafsson, sérfræðingur í fjárstýringu og greiningum á fjármálasviði OR.

Vefun: Overcast.

Myndbönd í skýrslunni eru úr væntanlegri heimildarmynd Jóns Karls Helagsonar „Sundlaugasögur.“

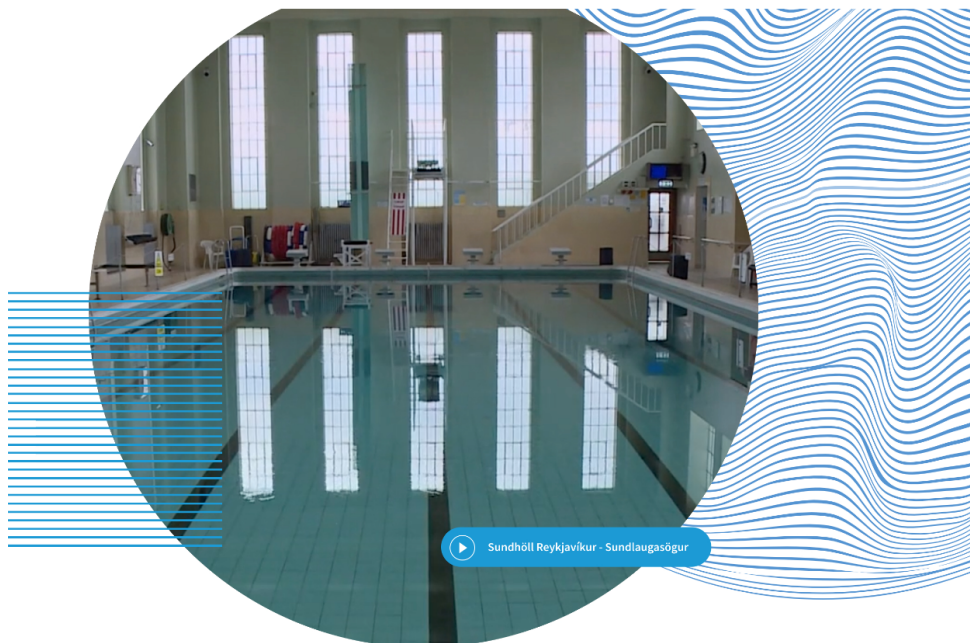
| S10 Endurskoðun ytri aðila

Samfélagslegir og stjórnháttapættir þessarar ársskýrslu voru skoðaðir og staðfestir af Versa vottun, sbr. áritun Gnár Guðjónsdóttur á viðfestu áritunarskjali.

Umhverfisþættir skýrslunnar voru endurskoðaðir af VSÓ ráðgjöf, sbr. áritun Guðjóns Jónssonar á viðfestu áritunarskjali.

Ytri fjárhagslegir endurskoðendur OR eru Grant Thornton endurskoðun.

Fjárhagur



Hagsýni er eitt gilda OR og snýr það sérstaklega að fjármálum fyrirtækisins. Unnið er eftir fjárhagslegum markmiðum sem stuðla að því að OR og dótturfyrirtækin;

- búi við traustan fjárhag,
- séu rekin með viðunandi áhættu,
- bjóði sanngjarnt verð fyrir þjónustuna,
- geti greitt eigendum arð af eigum sínum.

Orkuveita Reykjavíkur, sem er að öllu leyti í eigu sveitarfélaga, lítur svo á að fjárhagslegur styrkur fyrirtækisins styðji almennt við heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna númer 11 um sjálfbærar borgir og samfélög.

Skattaspor

KPMG hefur tekið saman skattaspor OR samstæðunnar á árinu 2021. Skattaspor OR samanstendur því af sköttum sem eru gjaldfærðir í rekstri samstæðunnar og þeim sköttum sem félögin innan hennar innheimtu og stóðu skil á til ríkis, sveitarfélaga og lífeyrissjóða.

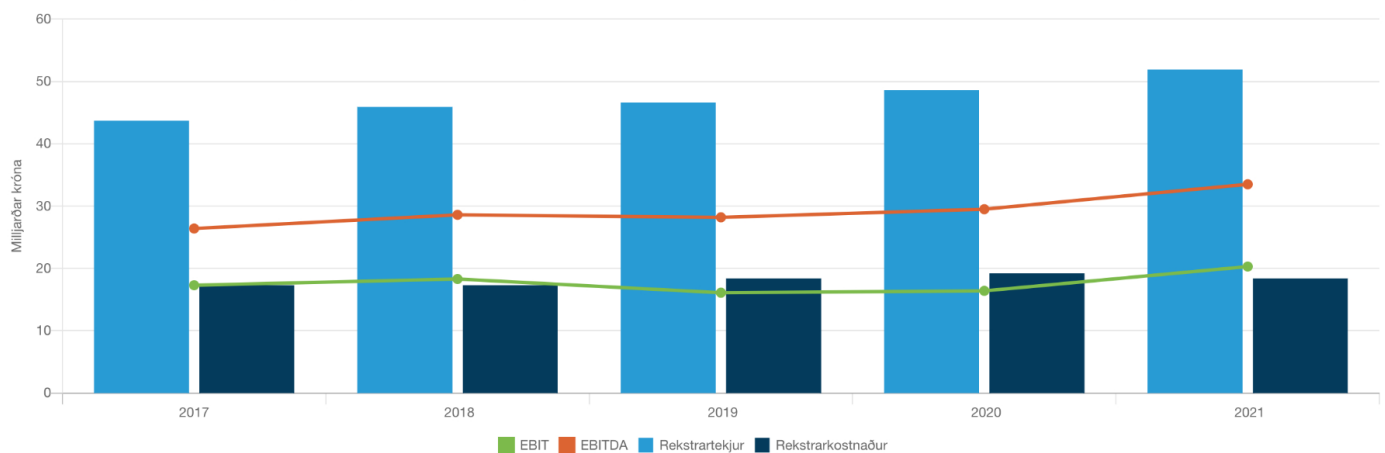
Á árinu 2021 nam skattaspor OR samtals 8.699 mkr.

| Tekjur, gjöld, EBITDA og EBIT

Mikill stöðugleiki einkennir helstu stærðir í rekstri OR síðustu ár. Tekjuaukinn skýrist einkum af rafmagnssölu tengdu álverði og er OR nú stærsta orkufyrirtæki landsins miðað við veltu.

EBITDA stendur fyrir framlegð rekstursins án fjármagnsliða, afskrifta, skatta og endurmats eigna. EBIT er rekstrarafkoman án fjármagnsliða og skattgreiðslna.

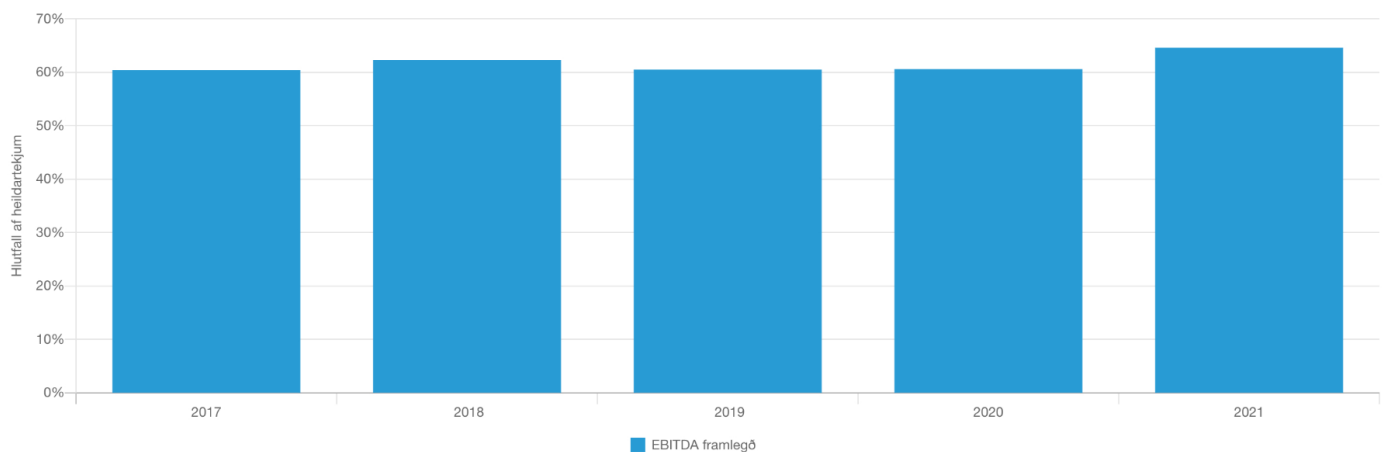
Tekjur, gjöld, EBITDA og EBIT



| EBITDA framlegð

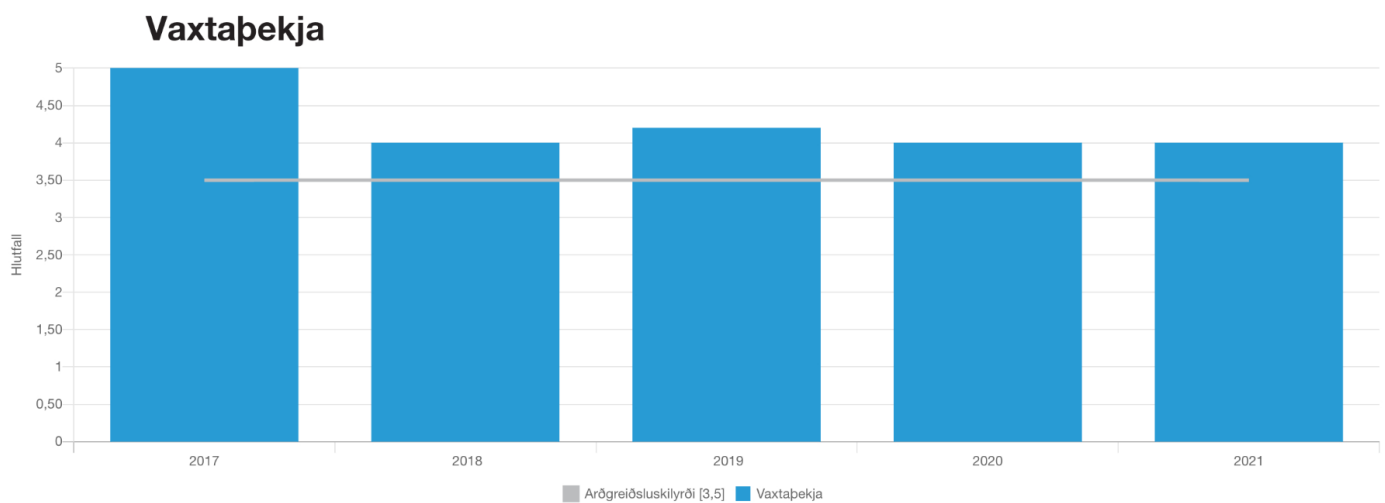
Framlegð reksturs OR samstæðunnar hefur verið stöðug og góð síðustu ár. Framlegðin þarf meðal annars að standa undir fjárfestingum fyrirtækjanna í samstæðu OR og afborgunum af lánum. Reksturinn krefst verulegra fjárfestinga til að halda við veitukerfum og virkjunum, sinna nýjum viðskiptavinum og mæta auknum kröfum sem til rekstursins eru gerðar. Hér er framlegðin sýnd sem hlutfall af heildartekjum.

EBITDA framlegð



Vaxtaþekja

Vaxtaþekjan segir til um hversu fyrirtækið er fært um að standa undir vaxtakostnaði og verðbótum af lánum sem á því hvíla. Eigendur OR hafa sett það skilyrði fyrir arðgreiðslu til þeirra að handbært fé frá rekstrinum að viðbættum vaxtagjöldunum sé að minnsta kosti 3,5 sinnum hærri en vaxtagjöld og verðbætur. OR var undir því markmiði rétt eftir hrun en yfir því allt frá árinu 2010.

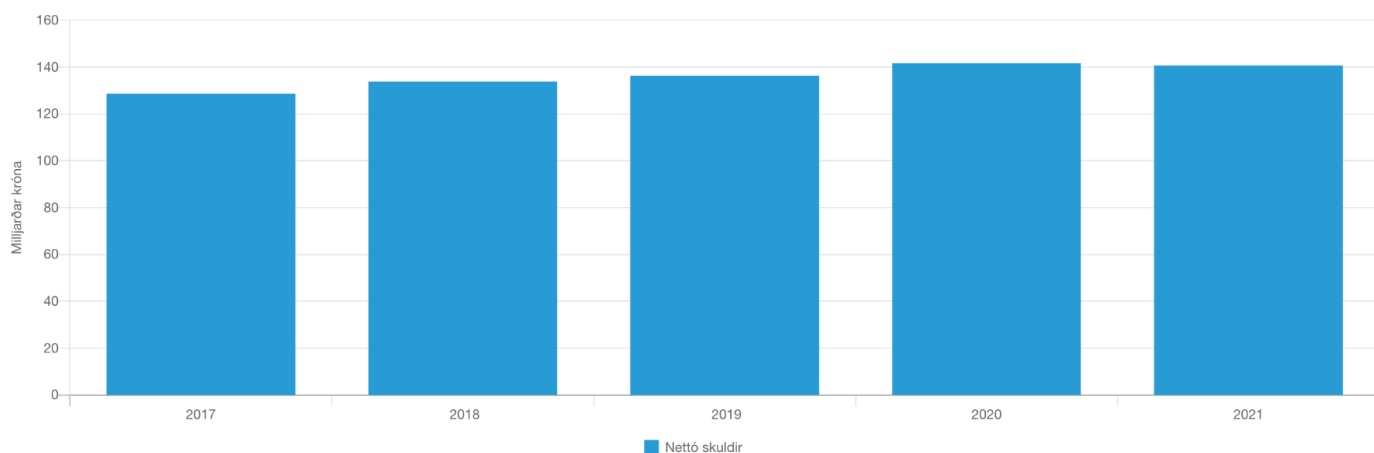


| Nettó skuldir

Nettóskuldir eru vaxtaberandi skuldir að fráðregnum vaxtaberandi eignum.

Þyngstur var skuldabaggi OR í árslok 2009. Þá námu nettóskuldirnar 226,4 milljörðum króna. Í árslok 2021 höfðu þær verið greiddar niður um 86 milljarða króna. Auknar fjárfestingar fyrirtækjanna innan samstæðu OR á síðustu árum hafa að mestu verið fjármagnaðar á innlendum skuldabréfamarkaði. Það dregur úr gengisáhættu en á móti hefur verðtrygging áhrif á höfuðstól þessara innlendu lána.

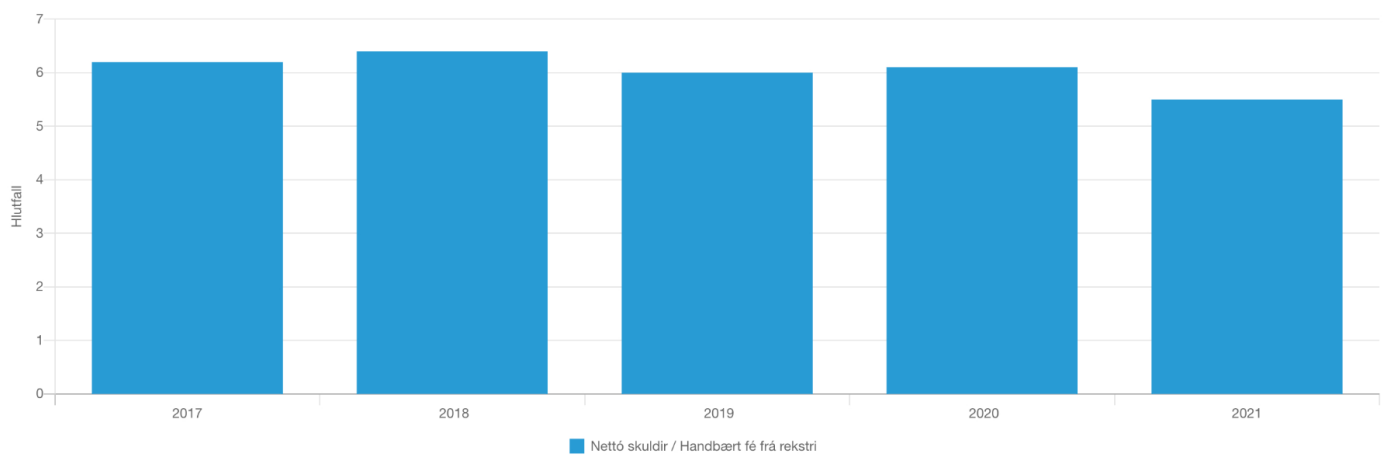
Nettó skuldir



| Nettó skuldir / Handbært fé frá rekstri

Mælikvarðinn sýnir hlutfallið milli nettó skulda og handbærs fjár í lok árs. Hann segir hversu mörg ár það tæki að greiða niður nettó skuldir með handbæru fé væri það einungis nýtt til þess. Mikill stöðugleiki er í þessum mælikvarða fjárhags OR.

Nettó skuldir / Handbært fé frá rekstri

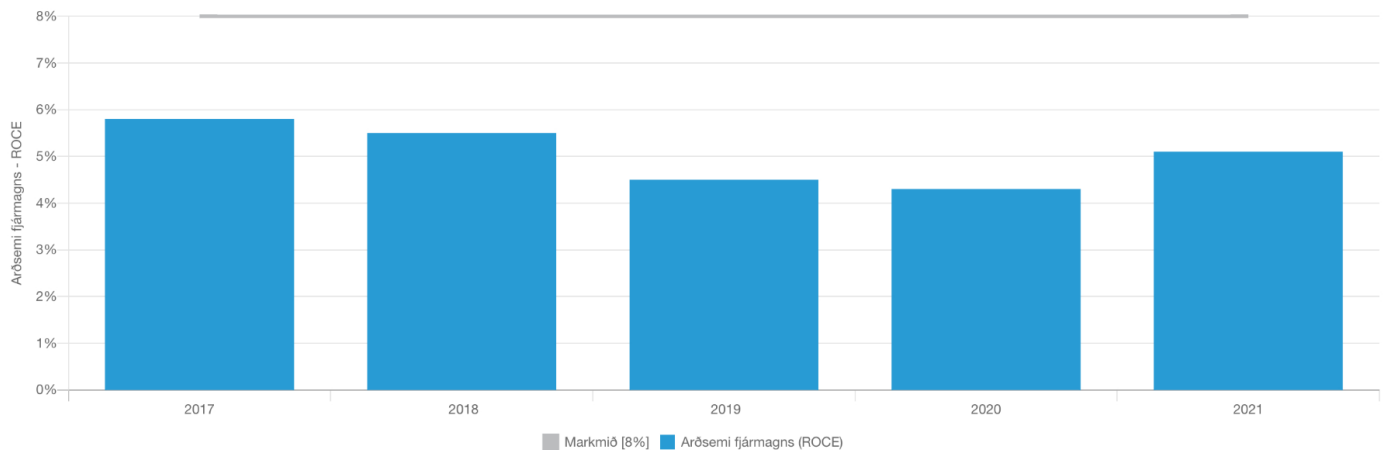


| Arðsemi fjármagns

Í eigendastefnu OR er kveðið á um innleiðingu mælikvarða sem sýni arðsemi þess fjármagns sem eigendur hafa bundið í rekstrinum (Return On Capital Employed). Hún skal að lágmarki vera umfram fjármagnskostnað fyrirtækisins að viðbættu eðlilegu áhættuálagi.

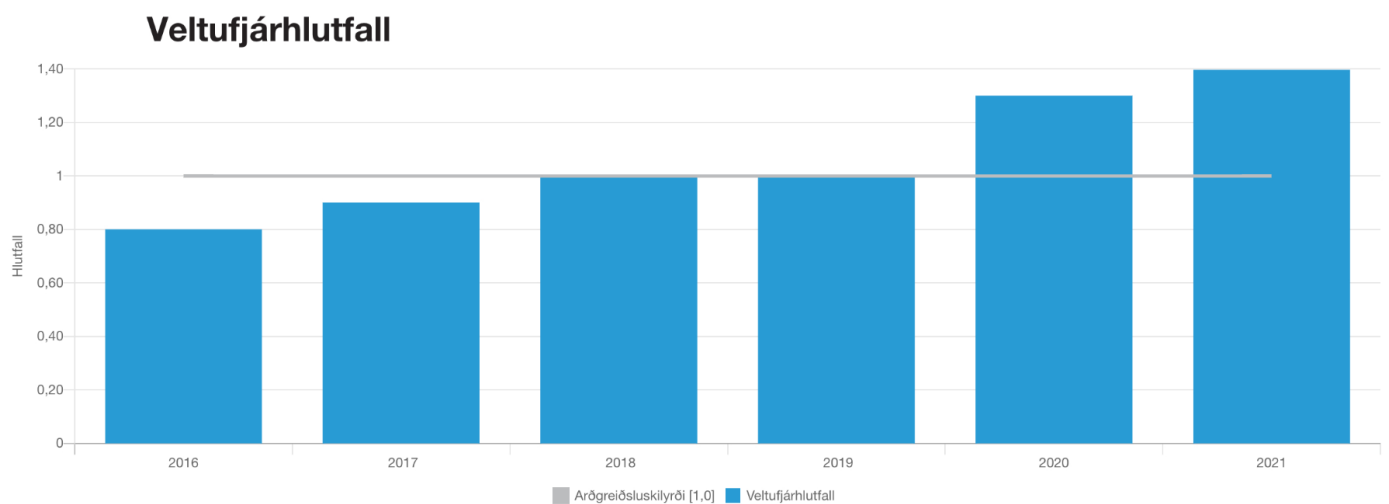
Í október 2018 samþykkti stjórn OR arðsemisstefnu og var hún staðfest á eigendafundi í nóvember 2018.

Arðsemi fjármagns (ROCE)



Veltufjárhlutfall

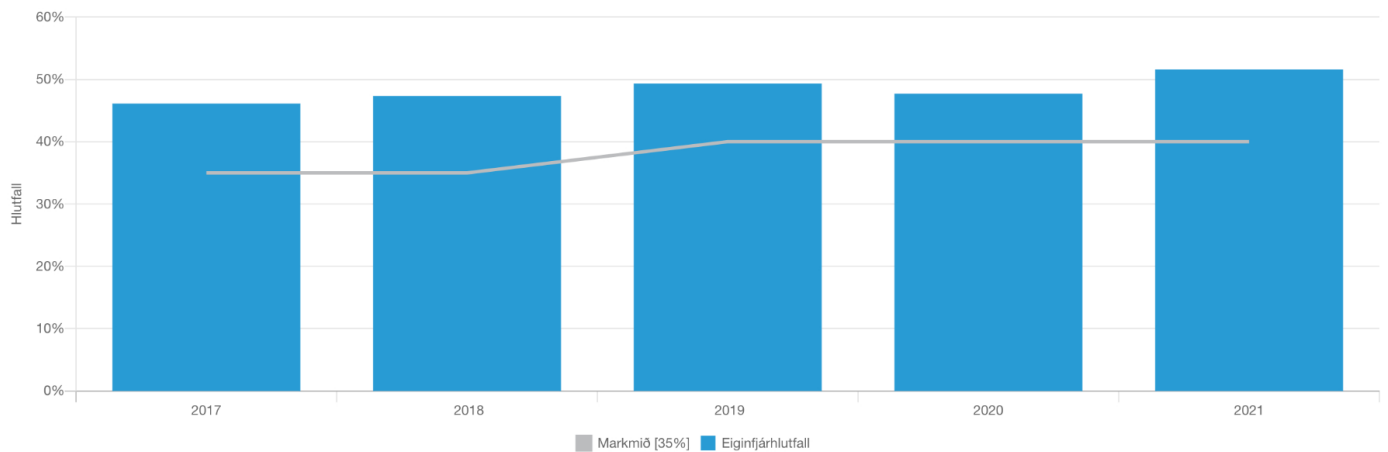
Eitt skilyrðanna fyrir arðgreiðslum til eigenda er að veltufjárhlutfallið sé ekki lægra en 1. Það þýðir að fyrirtækið á fé í sjóði sem dugar fyrir skuldbindingum næstu 12 mánaða.



| Eiginfjárlutfall

Eiginfjárlutfall segir til um hversu miklar skuldir hvíla á fyrirtækinu í samanburði við eignir þess. Heildareignir OR voru metnar á 413,9 milljarða króna í lok árs 2021. Markmið eigenda og OR hefur verið að eiginfjárlutfallið sé ekki lægra en 35% en 40% til lengri tíma.

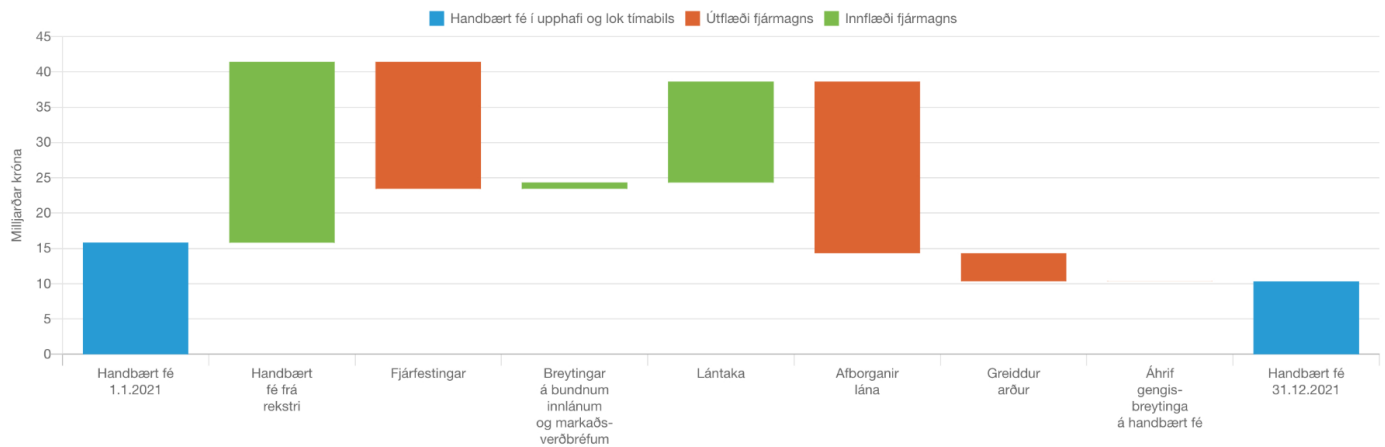
Eiginfjárlutfall



| Sjóðstreymi

Í rekstrar- og efnahagsreikningi hvers fyrirtækis er fjöldi reiknaðra stærða sem eiga að skerpa myndina af rekstrinum á tilteknu tímabili og stöðu hans í lok þess. Sjóðstreymisyfirlitið gefur hinsvegar gleggri mynd af raunverulegu peningastreymi til fyrirtækisins og frá því og hvaða þættir hafa áhrif á handbært fé fyrirtækisins á tímabilinu. Lengst til vinstri sést handbært fé í byrjun árs 2021 og lengst til hægri í árslok.

Sjóðstaða



| Lánshæfismat

Lánshæfismat er mikilvægt þeim fyrirtækjum sem skipta við fjármálastofnanir og eru með skráð verðbréf á mörkuðum. Matið hefur þann tilgang að gefa lánveitendum hlutlæga mynd af stöðu og framtíðarhorfum fyrirtækisins. Lánshæfiseinkunn Orkuveitu Reykjavíkur og annarra íslenskra fyrirtækja getur aldrei orðið hærri en einkunn ríkissjóðs. Í dag meta þrjú fyrirtæki lánshæfi Orkuveitu Reykjavíkur; alþjóðlegu fyrirtækin Moody's og Fitch og Reitun innanlands.

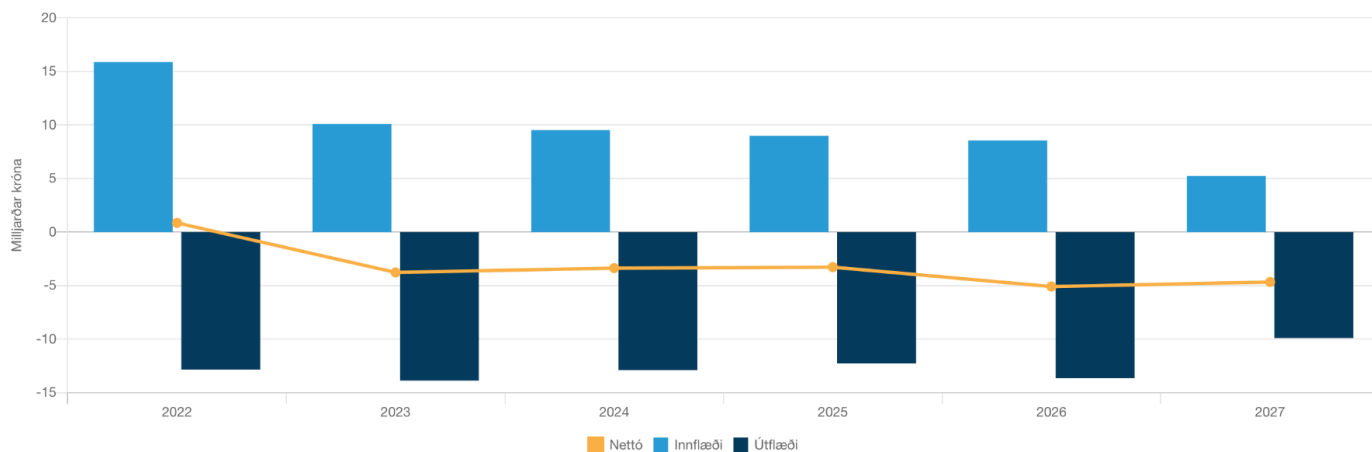
	Moody's	Fitch	Reitun
Langtímaeinkun	Baa3	BBB-	i.AA3
Horfur	Stöðugar	Stöðugar	Jákvæðar
Útgáfudagur	September 2021	Apríl 2021	Ágúst 2018

| Áhættustýring

Gjaldeyrisáhætta

Gjaldeyrisáhætta OR er einkum vegna erlendra lána og tekna Orku náttúrunnar af raforkusölu í bandaríkjadöllum. Áhættustefna OR felur í sér að mörk eru sett á hugsanlegt misvægi í rekstri og efnahag vegna þessa. Framvirkir samningar eru gerðir til að draga úr áhættu af óhagstæðri gengisþróun og myndin sýnir áætlað gjaldeyrisstreymi samstæðunnar næstu ár.

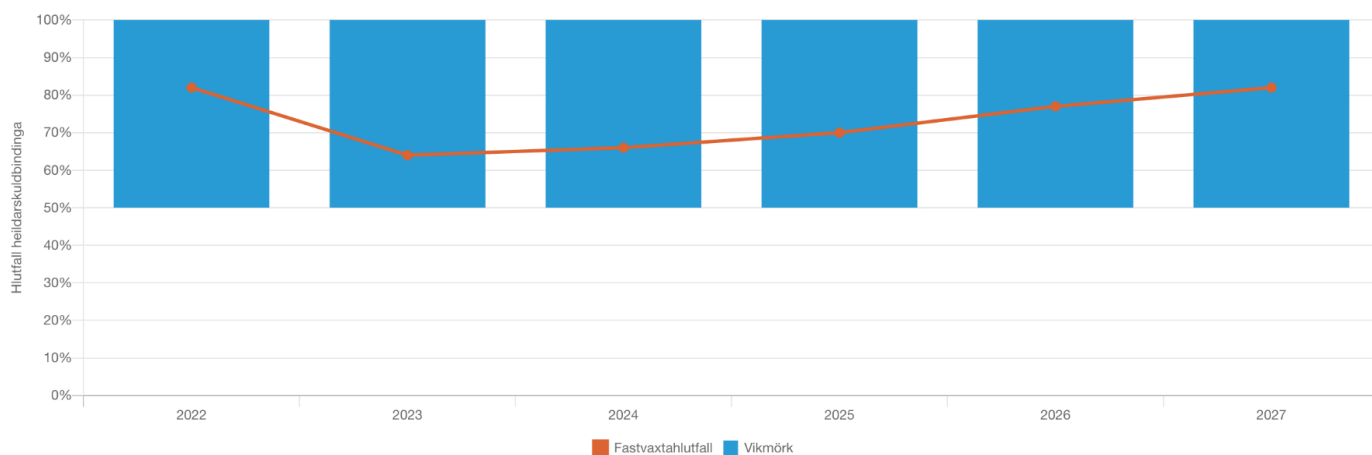
Áætlað gjaldeyrisflæði



Vaxtaáhætta

Hækkun vaxta felur í sér áhættu fyrir rekstur og efnahag OR. Dregið hefur verið úr áhættunni á undanförunum árum með því að draga á ný lán með föstum vöxtum og með framvirkum skiptasamningum. Súlurnar sýna hversu mikill hluti heildarskuldbindinga hvers árs ber fasta vexti. Áhætta OR af vaxtahækkunum er nú óveruleg.

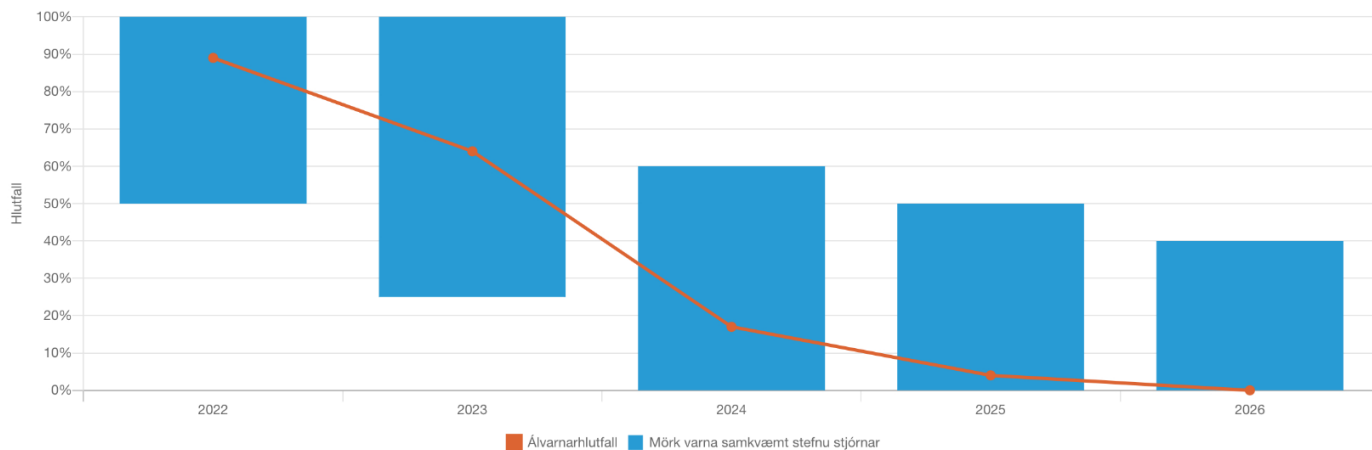
Varnarhlutfall vaxta



Álverðsáhætta

OR gerir áhættuvarnarsamninga til þess að verja tekjur af orkusölu til stóriðju fyrir mikilli lækkun álverðs. Slíkir samningar eru gerðir nokkur misseri fram í tímann og myndin sýnir að hve miklu leyti slíkar tekjur hafa verið varðar. Stjórn OR ákvarðar efri og neðri mörk varnarhlutfalla.

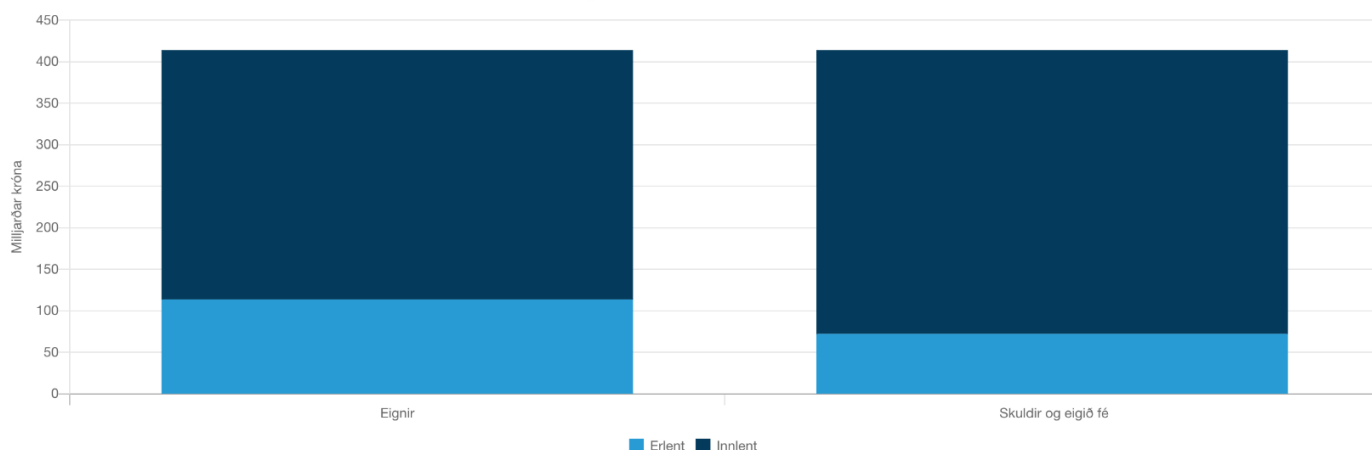
Álvarnarhlutfall



Gjaldeyrisjöfnuður í efnahag

Erlendar eignir OR voru umfram erlendar skuldir í árslok 2021. Ástæðan er að starfrækslugjaldmiðill dótturfélagsins Orku náttúrunnar er bandaríkjadalir og eignir þess félags eru meiri en sem nemur öllum skuldum OR í erlendum gjaldeyri.

Gjaldeyrisjöfnuður í efnahag

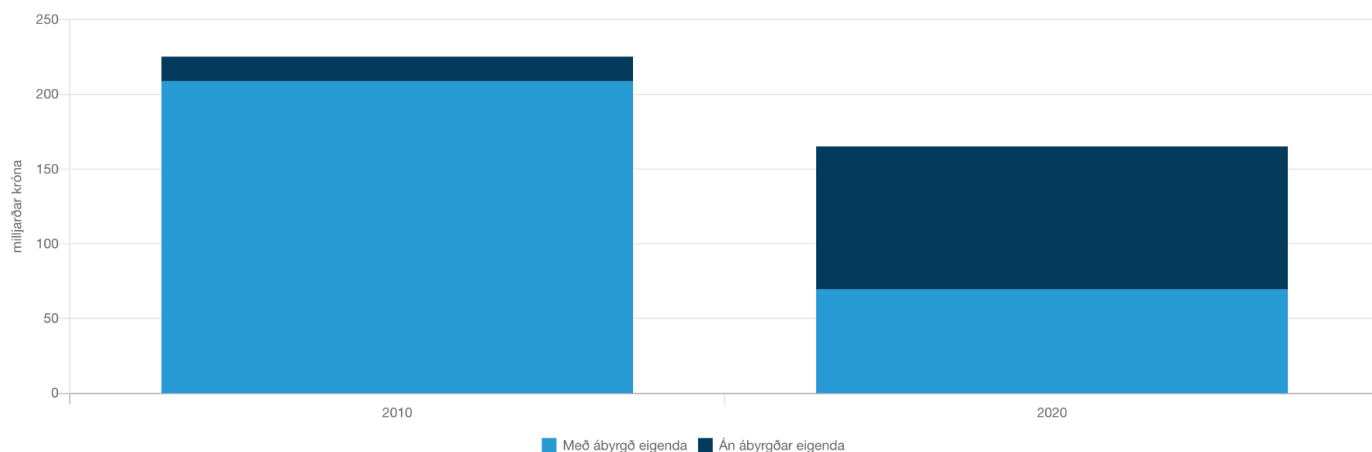


| Lán með ábyrgð eigenda

Með styrkari fjárhag Orkuveitu Reykjavíkur hefur fyrirtækið í vaxandi mæli getað fengið lán til fjárfestinga eða endurfjármögnunar án þess að eigendur OR standi í ábyrgðum fyrir lánunum. Með því er dregið úr áhættu sveitarfélaganna sem eiga OR – Reykjavíkurborgar, Akraneskaupstaðar og Borgarbyggðar – af eignarhaldinu.

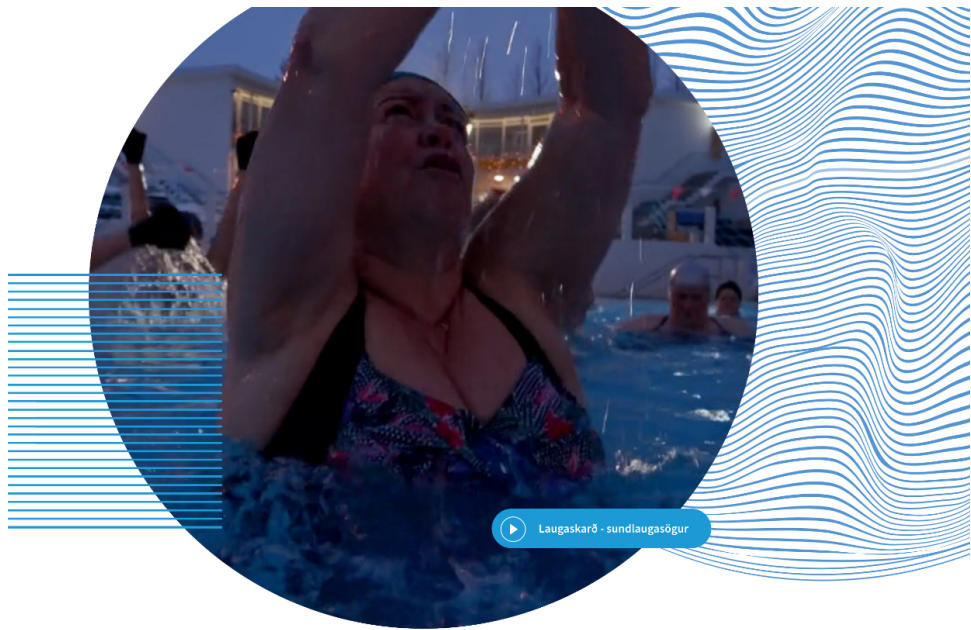
Frá árslokum 2010 til ársloka 2021 hefur hlutfall fjárhæðar þeirra lána sem hvíla á OR og njóta ábyrgðar eigenda fallið úr 93% í 42% og fjárhæðin úr 209 milljörðum króna í 69,5 milljarða, sem er lækkun um 66,7%.

Lán með ábyrgð eigenda og án



Heimsmarkmið Sameinuðu Þjóðanna

Hvernig OR leitast við að uppfylla þau



Í samræmi við leiðbeiningar Sameinuðu þjóðanna og íslenskra stjórnvalda hefur OR forgangsraðað Heimsmarkmiðunum og leggur sérstaka áherslu á fimm þeirra í starfsemi samstæðunnar.

Markmiðunum var raðað þannig að haldnar voru fjórar vinnustofur; með stjórnendum innan samstæðunnar, tvær með starfsfólki og ein með ytri hagsmunaaðilum. Í þeirri síðasttöldu tóku meðal annarra þátt fulltrúar frá opinberum stofnunum, stórum vöru- og þjónustubirgjum, stórum viðskiptavinum, verktökum og verkalyðsfélagi.

Á vinnustofunum röðuðu þátttakendur Heimsmarkmiðunum hvorttveggja eftir því hvar OR gæti haft jákvæð áhrif á framgang markmiðanna og hvar hættu kynni að vera á að starfsemin hindraði framganginn. Stjórn OR ákvað að stefna fyrirtækisins um samfélagslega ábyrgð tæki mið af niðurstöðu vinnustofanna og leggur sérstaka áherslu á fimm.

Reglubundin rýni stjórnar OR á öllum sameiginlegum stefnuskjölum samstæðunnar tekur mið af þessu.



Stefnuverkefni tengd Heimamarkmiðum

Helstu áherslur og áherslubreytingar í starfi samstæðu Orkuveitu Reykjavíkur birtast í stefnuverkefnum. Stefnuverkefni þróa fyrirtækin innan samstæðunnar áfram til framtíðar og eru hreyfiafl breytinga í rekstri. Þau geta náð til fleiri en eins fyrirtækis innan samstæðunnar og haldið er sérstaklega utan um hvort þessi verkefni styðji við Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna, eitt eða fleiri.

Nú er unnið að fimm stefnuverkefnum sem tengjast Heimsmarkmiði 12, þremur sem tengjast Heimsmarkmiði 13, tveimur stefnuverkefnum sem tengjast Heimsmarkmiði 6, tveimur sem tengjast Heimsmarkmiði 7 og einu tengdu Heimsmarkmiði 5.



5 Jafnrétti kynjanna

Jafnrétti kynjanna er mannréttindamál sem miðar að því að meta einstaklinga að eigin verðleikum og er grundvöllur sjálfbærs reksturs.



6 Hreint vatn og hreinlætisaðstaða

Öflun og dreifing vatns til neyslu og brunavarna og rekstur fráveitu eru hluti af kjarnastarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur.



7 Sjálfbær orka

Sjálfbær vinnsla og dreifing raf- og varmaorku eru hluti af kjarnastarfsemi Orkuveitu Reykjavíkur.



12 Ábyrg neysla og framleiðsla

Ábyrg innkaup og minnkun sóunar ráða miklu um það hvernig Orkuveita Reykjavíkur rækir sína kjarnastarfsemi.



13 Aðgerðir í loftslagsmálum

Markvissar aðgerðir í loftslagsmálum eru nauðsynlegur þáttur í starfsemi allra fyrirtækja.

Áherslur dótturfyrirtækja

Stjórnir tveggja dótturfyrirtækja OR hafa tekið afstöðu til Heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna með tilliti til starfssviðs hvers fyrirtækis og undirmarkmiða hvers Heimsmarkmiðs.

Áherslur Orku náttúrunnar

- 5 Jafnrétti kynjanna
- 7 Sjálfbær orka
- 9 Nýsköpun og uppbygging
- 11 Sjálfbærar borgir og samfélög
- 12 Ábyrg neysla og framleiðsla
- 13 Aðgerðir í loftslagsmálum

Áherslur Carbfix

- 3 Heilsa og vellíðan
- 5 Jafnrétti kynjanna
- 9 Nýsköpun og uppbygging
- 13 Aðgerðir í loftslagsmálum
- 17 Samvinna um markmiðin

Markmið 1 | Engin fátækt

- 1.5** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 1.5, sem er: Eigi síðar en árið 2030 verði staða fátækra og fólks í viðkvæmri stöðu styrkt með fyrirbyggjandi aðgerðum til að bregðast við alvarlegum atburðum af völdum loftslagsbreytinga, efnahagslegum eða félagslegum
- 1.a** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 1.a, sem er: Tryggð verði margvísleg úrræði fyrir þróunarlönd, einkum þau verst settu, þar á meðal með aukinni þróunarsamvinnu, til að þeim standi til boða fullnægjandi og áreiðanleg aðstoð og hrint verði í framkvæmd áætlunum sem miða að því að útrýma fátækt í allri sinni mynd.
- 1.a.1** Hlutfall innlendra úrræða sem stjórnvöld úthluta beint til áætlana um að draga úr fátækt.

[Umhverfismál | Ábyrg umgengni og vinnsla úr lághitaauðlindum](#)

Markmið 3 | Heilsa og vellíðan

- 3.4** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 3.4, sem er: Eigi síðar en árið 2030 hafi ótímabærum dauðsföllum af völdum annarra sjúkdóma en smitsjúkdóma verið fækkað um þriðjung með fyrirbyggjandi aðgerðum og meðferð og stuðlað að geðheilbrigði og vellíðan. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.
- 3.4.1** Dánartíðni af völdum hjarta- og æðasjúkdóma, krabbameins, sykursýki eða langvinnra öndunarferasjúkdóma.
- [Samfélag | F8 Hnattræn heilsa og öryggi](#)
- [Samfélag | COVID-19](#)
- [Stjórnhættir | S5 Siðareglur birgja](#)
- [Stjórnhættir | S6 Siðferði og aðgerðir gegn spillingu](#)

Markmið 4 | Menntun fyrir alla

- 4.1** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 4.1, sem er: Eigi síðar en árið 2030 verði tryggt að allar stúlkur og drengir ljúki góðri grunnskólamenntun á jafnréttisgrundvelli án endurgjalds til að öðlast viðeigandi og gagnlega 125 menntun. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.
- 4.1.1** Hlutfall barna og ungmenna a) í 2. og 3. bekk, b) við lok grunnskóla, c) við lok framhaldsskóla sem náð hefur a.m.k. lágmarksfærni í i. lestri og ii. stærðfræði, eftir kyni.
- [Samfélag | F9 Barna- og nauðungarvinna](#)
- 4.4** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 4.4, sem er: Eigi síðar en árið 2030 hafi ungmennum og fullorðnum með hagnýta kunnáttu fjölgað umtalsvert, þar á meðal á sviði tækni- og starfsmenntunar, til þess að geta gegnt viðeigandi störfum, fengið mannsæmandi vinnu og stundað frumkvöðlastarfsemi. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.
- 4.4.1** Hlutfall ungmenna og fullorðinna sem búa yfir upplýsinga- og fjarskiptatækniþekkingu, eftir tegund þekkingar.
- [Umhverfismál | Endurheimt náttúrugæða í Elliðaárdal](#)
- [Samfélag | F5 Hlutfall tímabundinna starfskrafta](#)
- [Samfélag | F9 Barna- og nauðungarvinna](#)
- [Samfélag | Miðlun þekkingar](#)

Markmið 5 | Jafnrétti kynjanna

- 5.1** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 5.1, sem er: Öll mismunun gagnvart konum og stúlkum verði afnumin alls staðar. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.
- 5.1.1** Hvort til staðar er lagarammi sem miðar að því að efla, framfylgja og hafa eftirlit með því hvort kynin njóti jafnréttis og að þeim sé ekki mismunað.
- [Samfélag | F6 Aðgerðir gegn mismunun](#)
- [Samfélag | F9 Barna- og nauðungarvinna](#)
- [Samfélag | F10 Mannréttindi](#)
- 5.5** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 5.5, sem er: Tryggð verði virk þátttaka kvenna og jöfn tækifæri þeirra til að vera leiðandi við ákvarðanatöku á öllum sviðum stjórn- og efnahagsmála sem og á opinberum vettvangi. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.
- 5.5.1** Hlutfall kvenna a) á þjóðþingum og b) í sveitarstjórnnum.
- [Samfélag | F4 Kynjajafnrétti](#)
- 5.5.2** Hlutfall kvenna í stjórnunarstöðum.
- [Samfélag | F4 Kynjajafnrétti](#)
- [Stjórnhættir | S1 Kynjahlutfall í stjórn](#)
- 5.c** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 5.c, sem er: Sett verði öflug stefna og raunhæf lög sem stuðla að kynjajafnrétti og styrkja stöðu kvenna og stúlkna á öllum sviðum.
- 5.c.1** Hlutfall landa með kerfi til að hafa eftirlit með og annast opinberar fjárveitingar til að stuðla að jafnrétti kynjanna og valdeflingu kvenna.
- [Samfélag | F2 Launamunur kynja](#)
- [Samfélag | Miðlun þekkingar](#)
- [Stjórnhættir | S3 Kaupaukar](#)

Markmið 6 | Hreint vatn og salernisaðstaða

- 6.1** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 6.1, sem er: Eigi síðar en árið 2030 standi öllum til boða heilnæmt drykkjarvatn á viðráðanlegu verði hvar sem er í heiminum. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.
- 6.1.1** Hlutfall íbúa sem búa við örugga vatnsveitu.
- [Samfélag | COVID-19](#)

Markmið 7 | Sjálfbær orka

- 7.1** OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 7.1, sem er: Eigi síðar en árið 2030 verði nútímaleg og áreiðanleg orkujónusta í boði alls staðar í heiminum á viðráðanlegu verði.
- 7.1.1** Hlutfall íbúa með aðgang að rafmagni.
- [Loftslagsmál | U1 Losun gróðurhúsalofttegunda](#)

7.2 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 7.2, sem er: Eigi síðar en árið 2030 hafi hlutfall endurnýjanlegrar orku af orkugjöfum heimsins aukist verulega. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

7.2.1 Hluttur endurnýjanlegrar orku í heildarorkunotkun.

[Loftslagsmál | U2 Losunarkræfni](#)

[Loftslagsmál | U3 Orkunotkun](#)

[Loftslagsmál | U4 Orkukræfni](#)

[Loftslagsmál | U5 Samsetning orku](#)

[Umhverfismál | Ábyrg umgengni og vinnsla úr lághitaauðlindum](#)

[Samfélag | Miðlun þekkingar](#)

Markmið 8 | Góð atvinna og hagvöxtur

8.5 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 8.5, sem er: Eigi síðar en árið 2030 verði full vinna og mannsæmandi störf í boði fyrir allar konur og karla, þar á meðal ungt fólk og fatlað fólk, og sömu laun greidd fyrir jafnverðmæt störf. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

8.5.1 Meðaltíma kaup starfandi karla og kvenna, eftir starfi, aldri og fötluðum einstaklingum.

[Samfélag | F2 Launamunur kynja](#)

8.8 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 8.8, sem er: Réttindi á vinnumarkaði verði vernduð og stuðlað að öruggu og tryggu vinnuumhverfi fyrir allt launafólk, meðal annars farandverkfólk, einkum konur í þeim hópi og þá sem eru í óöruggu starfi.

8.8.2 Að hve miklu leyti nýtur launafólk réttinda á innlendum vettvangi (félagafrelsis og kjaraviðræðna) byggt á gögnum Alþjóðavinnuálastofnunarinnar (ILO) og innlendra löggjöf, eftir kyni og farandstöðu.

[Stjórnhættir | S4 Kjarasamningar](#)

Markmið 9 | Nýsköpun og uppbygging

9.4 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 9.4, sem er: Eigi síðar en árið 2030 verði innviðir styrktir og atvinnugreinar endurskipulagðar til að gera þær sjálfbærar, nýting auðlinda verði skilvirkari og í auknum mæli innleiði hvert og eitt land tækni og umhverfisvæna verkferla eftir getu.

9.4.1 Koltvísýringslosun á virðisaukæiningu.

[Loftslagsmál | U1 Losun gróðurhúsalofttegunda](#)

[Loftslagsmál | U2 Losunarkræfni](#)

[Loftslagsmál | U3 Orkunotkun](#)

[Loftslagsmál | U4 Orkukræfni](#)

[Loftslagsmál | U5 Samsetning orku](#)

[Umhverfismál | Ábyrg umgengni og vinnsla úr lághitaauðlindum](#)

9.5 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 9.5, sem er: Vísindarannsóknir verði eflaðar og tæknigeta atvinnugreina í öllum löndum endurbætt, þar á meðal í þróunarlöndum. Eigi síðar en árið 2030 verði ýtt undir nýsköpun og fjölgað störfum við rannsóknir og þróun fyrir hverja milljón íbúa, auk þess sem útgjöld til rannsókna og þróunar hins opinbera og einkageirans verði aukin. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

9.5.1 Útgjöld til rannsókna og þróunar sem hlutfall af vergri landsframleiðslu.

[Samfélag | Miðlun þekkingar](#)

Markmið 10 | Aukinn jöfnuður

10.1 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 10.1, sem er: Eigi síðar en árið 2030 hafi varanleg tekjuaukning náð fram að ganga í áföngum fyrir 40% þess mannfjölda sem tekjulægstur er og verði hlutfallslega hærri en meðallaunahækkarnir á landsvísu.

10.1.1 Vaxtarhraði í útgjöldum heimila eða tekjum á mann meðal lægstu 40 hundraðshluta íbúanna og hjá öllum íbúum.

[Stjórnhættir | S3 Kaupaukar](#)

10.2 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 10.2, sem er: Eigi síðar en árið 2030 verði öllum gert kleift að taka þátt í félagslífi og hafa afskipti af efnahagsmálum og stjórnmálum, án tillits til aldurs, kyns, fötlunar, kynþáttar, þjóðernis, uppruna, trúarbragða, efnahags eða annarrar stöðu. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

10.2.1 Hlutfall fólks með undir helming af meðaltekjum, eftir kyni, aldri og fötluðum einstaklingum.

[Samfélag | F2 Launamunur kynja](#)

[Samfélag | F9 Barna- og nauðungarvinna](#)

[Samfélag | F10 Mannréttindi](#)

Markmið 11 | Sjálfbærar borgir og samfélög

11.6 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 11.6, sem er: Eigi síðar en árið 2030 verði dregið úr skaðlegum umhverfisáhrifum í borgum, meðal annars með því að bæta loftgæði og meðhöndlun úrgangs. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

11.6.1 Hlutfall fasts úrgangs frá þéttbýli sem er safnað saman með reglubundnum hætti og er fargað með viðunandi hætti sem hlutfall af heildarmagni fasts úrgangs í þéttbýli, eftir borgum.

[Loftslagsmál | U3 Orkunotkun](#)

[Loftslagsmál | U4 Orkukræfni](#)

[Loftslagsmál | U5 Samsetning orku](#)

11.6.2 Árlegt meðalgildi fingerðs ryks (þ.e. PM_{2,5} og PM₁₀) í borgum (vegið m.v. íbúafjölda).

[Samfélag | Miðlun þekkingar](#)

11.a OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 11.a, sem er: Stutt verði við jákvæð efnahags-, félags- og umhverfisleg tengsl milli þéttbýlis, þéttbýlla svæða í borgarjaðri og dreifbýlissvæða með því að styrkja áætlanir um byggðaþróun á landsvísu og innan svæða. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

11.a.1 Hlutfall íbúa sem búa í borgum sem komið hafa til framkvæmda áætlunum um þróun í þéttbýli og svæðisbundna þróun þar sem mannfjöldaspár og auðlindanotkun hefur verið samþætt, eftir stærð borgar.

[Umhverfismál | Ábyrg umgengni og vinnsla úr lághitaauðlindum](#)

Markmið 12 | Ábyrg neysla

12.6 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 12.6, sem er: Fyrirtæki, einkum stór og alþjóðleg fyrirtæki, verði hvött til þess að innleiða sjálfbæra þróun í starfsemi sína og veita upplýsingar um sjálfbærni í skýrslum sem gefnar eru út á þeirra vegum.

12.6.1 Fjöldi fyrirtækja sem birta skýrslur um sjálfbærni.

[Stjórnhættir | S8 Sjálfbærnisráðgjafir](#)

12.7 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 12.7, sem er: Stuðlað verði að sjálfbæru verklagi við opinber innkaup í samræmi við innlenda stefnu og forgangsroðun. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

12.7.1 Fjöldi landa sem koma til framkvæmda stefnum og aðgerðaáætlunum um sjálfbær opinber innkaup.

[Samfélag | F9 Barna- og nauðungarvinna](#)

[Samfélag | F10 Mannréttindi](#)

[Stjórnhættir | S5 Siðareglur birgja](#)

Markmið 13 | Aðgerðir í loftslagsmálum

13.1 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 13.1, sem er: Auka viðbragðsáætlanir og forvarnir við vá af völdum loftslagsbreytinga og náttúruhamfara alls staðar í heiminum.

13.1.1 Hlutfall sveitarstjórna sem hafa samþykkt og komið til framkvæmda staðbundnum áætlunum um að draga úr áhrifum hamfara í samræmi við innlendar áætlanir um það.

[Loftslagsmál | U10 Mildun loftslagsáhættu](#)

[Samfélag | Miðlun þekkingar](#)

13.2 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 13.2, sem er: Ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga verði að finna í landsáætlunum, stefnumótunum og skipulagi. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

13.2.1 Fjöldi landa sem hafa tilkynnt um að komið hafi verið á fót samþættri stefnu/stefnuáætlun/áætlun og hún orðin rekstartæk sem eykur getu þeirra til að laga sig að neikvæðum áhrifum loftslagsbreytinga og stuðla að bættu viðnámi gegn loftslagsbreytingum og þróun í átt að lítilli losun gróðurhúsalofttegunda með hætti sem ógnar ekki matvælaframleiðslu (þ.m.t. með innlendri aðlögunaráætlun, landsákvörðuðu framlagi, landsskýrslu, skýrslugjöf annað hvert ár eða öðru).

[Loftslagsmál | U1 Losun gróðurhúsalofttegunda](#)

[Loftslagsmál | U2 Losunarkræfni](#)

[Loftslagsmál | U3 Orkunotkun](#)

[Loftslagsmál | U4 Orkukræfni](#)

[Loftslagsmál | U5 Samsetning orku](#)

[Loftslagsmál | U8 Loftslagseftirlit stjórnar](#)

[Umhverfismál | Ábyrg umgengni og vinnsla úr lághitaauðlindum](#)

[Samfélag | Miðlun þekkingar](#)

13.3 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 13.3, sem er: Menntun verði aukin til að vekja fólk til meðvitundar um hvernig mannauður og stofnanir geta haft áhrif og brugðist við loftslagsbreytingum, þar á meðal með snemmbúnum viðbúnaði og viðvörðunum.

13.3.1 Fjöldi landa sem hafa felld aðgerðir til mildunar, aðlögunar, skaðaminnkunar og snemmvíðvörðunar inn í námskrár grunnskóla, framhaldsskóla og æðri menntunar.

[Loftslagsmál | U10 Mildun loftslagsáhættu](#)

Markmið 14 | Líf í vatni

14.1 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 14.1, sem er: Eigi síðar en árið 2025 verði verulega dregið úr og komið í veg fyrir hvers kyns mengun sjávar, einkum frá starfsemi á landi, þ.m.t. rusli í sjó og mengun af völdum næringarefna. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

14.1.1 Stuðull fyrir ofauðgun strandsvæða og þéttleika fljótandi plastúrgangs.

[Umhverfismál | U7 Umhverfisstarfsemi](#)

[Umhverfismál | Losun vegna fráveitu](#)

[Umhverfismál | Efnanotkun](#)

Markmið 15 | Líf á landi

15.1 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 15.1, sem er: Eigi síðar en árið 2020 verði vistkerfi á landi og í ferskvatni vernduð og stuðlað að sjálfbærri nýtingu þeirra og endurheimt, einkum skóga, votlendis, fjalllendis og þurrkasvæða, í samræmi við skuldbindingar samkvæmt alþjóðasamningum. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

15.1.1 Skógi vaxin svæði sem hlutfall af heildarlandsvæði.

[Umhverfismál | Endurheimt náttúrugæða í Elliðaárdal](#)

15.3 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 15.3, sem er: Eigi síðar en árið 2030 verði barist gegn eyðimerkurmyndun, leitast við að endurheimta hnignandi land og jarðveg, þ.m.t. land sem er raskað af eyðimerkurmyndun, þurrkum og flóðum, og unnið að því að koma á jafnvægi milli hnignunar og endurheimtar lands í heiminum. Þetta er á meðal forgangsmarkmiða ríkisstjórnar Íslands.

15.3.1 Hlutfall landhnignunar af heildarlandsvæði.

[Loftslagsmál | Rannsóknar- og þróunarverkefni á sviði loftslagsmála](#)

[Umhverfismál | Landbætur á athafnasvæðum OR](#)

Markmið 17 | Alþjóðleg samvinna

17.6 OR leitast við að uppfylla undirmarkmið 17.6, sem er: Eftir verði samstarf milli svæða í norðri og suðri, innan suðursvæða ásamt príhliða svæðisbundnu og alþjóðlegu samstarfi um vísindi, tækni og nýsköpun og aðgengi að þessum sviðum auðveldað. Enn fremur verði þekkingu miðlað í meira mæli á jafnræðisgrundvelli, meðal annars með því að samræma betur fyrirbyggjandi kerfi, einkum á vegum Sameinuðu þjóðanna og alþjóðlegra skipulagseininga sem er ætlað að stuðla að tækniþróun.

17.6.1 Fjöldi samstarfssamninga og -áætlana um vísindi og/eða tækni milli landa, eftir tegund samstarfs.

[Loftslagsmál | Rannsóknar- og þróunarverkefni á sviði loftslagsmála](#)

[Samfélag | Miðlun þekkingar](#)